

ОБОБЩЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД

**за дейността на Висшия съдебен съвет и за дейността на
Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2012 година**

(изготвен на основание чл. 30, ал. 1, т. 14 от ЗСВ)

Съдържание:

- I. Въведение**
- II. Общи констатации за дейността на Висшия съдебен съвет (ВСС) през 2012 година /стр. 4/**
 - III. Дейност на ВСС, осъществявана чрез постоянните му комисии /стр. 9/**
 - Кадрова дейност /стр. 10/**
 - Професионална етика и превенция на корупцията /стр. 12/**
 - Анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт /стр. 20/**
 - Дисциплинарна дейност /стр. 24/**
 - Бюджет и финанси /стр. 30/**
 - Публична комуникация /стр. 33/**
 - Дейност по правни въпроси /стр. 36/**
 - Международна дейност /стр. 39/**
 - Професионална квалификация, информационни технологии и статистика /стр. 45/**
 - Съдебна администрация /стр. 51/**
 - Установяване и предотвратяване на конфликт на интереси. Взаимодействие с Инспектората на ВСС /стр. 53/**
 - IV. Предложения към законодателния орган. /стр. 56/**
 - V. Обобщен годишен доклад за дейността на звената за вътрешен одит във ВСС за 2012 година /стр. 58/**
 - VI. Отчет за дейността на Инспектората към ВСС. /стр. 97/**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Висшият съдебен съвет /ВСС/ е първият орган на управление на съдебната власт, създаден извън структурата на изпълнителната власт, с Конституцията на Република България от 1991 година. Конституирането на първия му състав се реализира съгласно разпоредбите на Закона за Висшия съдебен съвет от 27.IX.1991г.

С четвъртото изменение на Конституцията на Република България, обнародвано в ДВ, бр.12 от 06.02.2007г., Народното събрание променя статута на Висшия съдебен съвет, на базата на което през 2007г. е приет изцяло нов Закон за съдебната власт /обн. Д.в. бр. 64/ 7.08.2007 г./. Съгласно чл.16 от него ВСС е постоянно действащ орган, който представлява съдебната власт и осигурява нейната независимост. Със същия закон е създаден инспекторат към ВСС, който проверява дейността на органите на съдебната власт, без да засяга независимостта им при осъществяване на техните функции /чл. 132А ал. 6 от Конституцията/.

Нормативната основа на структурата, статута и правомощията на ВСС и неговите членове се намира в Конституцията на Република България, Закона за съдебната власт /ЗСВ/ и Правилника за организацията на дейността на ВСС и неговата администрация.

Настоящият обобщен годишен доклад за 2012 г. съдържа информация, данни и изводи както за работата на Висшия съдебен съвет в неговия пръв постоянно действащ състав, така и за дейността на новоизбрания състав, който е конституиран на 03.10.12 г., с полагането на клетва от новите изборни членове.

Заседанията на ВСС се председателстват от министъра на правосъдието, който не участва в гласуването на решенията. Те се провеждат най-малко един път в седмицата. В отсъствие на министъра се председателстват от представляващия ВСС. Заседанията на ВСС са публични, с изключение на тези, в които се разглеждат дисциплинарни производства.

ВСС приема решенията си с мнозинство повече от половината от присъстващите членове с явно гласуване, освен когато решенията са за назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на магистрати и на административни ръководители. Тогава членовете на ВСС гласуват тайно. Заинтересуваните лица могат да оспорват решенията на Висшия съдебен съвет в 14-дневен срок от съобщаването им пред Върховния административен съд. Специален срок за обжалване – 7 дневен - е

разписан за решенията, с които се назначават, преместват и повишават магистрати, както и за решенията, с които се налагат дисциплинарни наказания на съдии, прокурори и следователи.

II. ОБЩИ КОНСТАТАЦИИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ПРЕЗ 2012 ГОДИНА

През 2012 г. Висшият съдебен съвет /ВСС/ изпълнява предвидените по закон функции в обществени и политически условия, характеризиращи се със:

- засилени обществени критики към работата му и дейността на съдебната система;
- продължаващо международно наблюдение и оценка от страна на органи на Европейския съюз и Съвета на Европа;
- променяща се законова основа ;
- финансови рестрикции, обусловени от бюджетната рамка, която от няколко години е прогресиращо неблагоприятна.

Отчетната 2012 година се характеризира и със смяната на персоналния състав на ВСС, поради приключване мандата на предходния състав, действащ от м. октомври 2007 г. до м. октомври 2012 г. През същия месец новият състав внася промени в структурата и дейността си, чрез приемане на нов Правилник за организация на дейността на ВСС и неговата администрация, приет с решение на ВСС по протокол № 42 от 11.10.2012 г.

Висшият съдебен съвет осъществява своите правомощия основно чрез вземане на решения на заседания, провеждани най-малко веднъж седмично /общо 55 заседания през годината/ и чрез работата на своите постоянни комисии. До датата на приемане на нов правилник комисииите са 12 на брой, а според новия правилник те са 11. Преструктурирането на постоянните комисии е продиктувано от целите и задачите , които новият състав на ВСС си поставя. Така, до м. октомври 2012 г., постоянните комисии са:

1. Комисия по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи;
2. Комисия „Бюджет и финанси“;
3. Комисия по правни въпроси
4. Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“;
5. Комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика“;
6. Комисия „Съдебна администрация“;

7. Комисия „Международно правно сътрудничество“;
8. Комисия по дисциплинарните производства;
9. Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси ;
10. Комисия по изпълнение на мерките за организация на работата по делата с особен обществен интерес;
11. Комисия за изготвяне на анализ и последващи действия по препоръките на Инспектората към Висшия съдебен съвет.
12. Комисия по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт;

По силата на чл.17 от действащия в момента Правилник за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация постоянно действащите комисии на ВСС са:

1. Комисия по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи;
2. Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“;
3. Комисия по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт;
4. Комисия по дисциплинарните производства;
5. Комисия „Бюджет и финанси“;
6. Комисия „Публична комуникация“;
7. Комисия по правни въпроси;
8. Комисия „Международна дейност“;
9. Комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика“;
10. Комисия „Съдебна администрация“;
11. Комисия по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет.

От промяната в структурата и правомощията на постоянните комисии на ВСС следва изводът, че новият състав на ВСС продължава осъществяването на основната си управленска функция , но с промяна на приоритетите, отразена в следното:

1. Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт е с увеличена численост и значение – в нея участват 10 членове на ВСС. Това се налага поради общото разбиране, че неравномерната натовареност на различните органи на съдебната власт е един от най-важните фактори за отключването на поредица от съществуващи проблеми: неспазването на разумни

срокове за решаване на делата и преписките; недоволство от страна на магистратите и демотивирането им да работят при сравнително еднакви възнаграждения и при различна натовареност; влошаване качеството на работата им; създаване на предпоставки за зависимости от административни ръководители в работата им и пр. Основната задача на тази комисия е да предлага, след анализи, различни механизми за уравнивяване на натовареността в различните органи и нива на съдебната власт.

2. Създадена е комисия „Публична комуникация”, която трябва да има основна роля в усилията на ВСС да запознава обществеността с развитието на органите на съдебната власт и стъпките им към по-добро правораздаване; да бъде връзката на ВСС в стремежа му за по-обективно отразяване от страна на медиите; да осигури възможно най-голяма публичност на работата на ВСС; да провежда политиката на тесни контакти с органите на съдебната власт, държавните органи, професионалните организации на магистратите и НПО.

3. Комисията „Международно правно сътрудничество” е с променени функции и е преобразувана в Комисия „Международна дейност”. Наред с работата, свързана с международното сътрудничество, на нея е предоставена функцията на координатор по изпълнение на мерките от механизма за проверка и сътрудничество, в това число и наблюдението върху работата на органите на съдебната власт по делата, наблюдавани от Европейската комисия /ЕК/. В този смисъл дейността, която ВСС може да извършва, без да надхвърля правомощията си, по наблюдение на делата, е възложена на тази комисия, а съществуващата до м. октомври Комисия по изпълнение на приетите от ВСС мерки за организация на работата на съдилищата и прокуратурата по делата с особен обществен интерес, е закрыта. Позицията на новия състав на ВСС по този въпрос е, че съветът няма правомощия по организация на работата по конкретни дела, нито да ги определя като такива с висок обществен интерес, а трябва да направи анализ на факторите, водещи до неоправдано забавяне на наказателното производство и да предложи мерки за тяхното преодоляване. С тази промяна ресурсите, с които разполага ВСС, са насочени към комисиите, които имат за пряка цел повишаване качеството на правораздаването като цялостен процес, а Комисия „Международна дейност” съвместява и наблюдателна, и аналитична дейност по изпълнение на препоръките от международните мониторингови доклади.

4. Разширяването на ролята на Комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика” води до

увеличаване броя на членовете и от 5 на 7. Възможността за реализиране на проекта за електронно правосъдие и засилената потребност от организационна дейност за квалификация и специализация на магистратите са причините за това. От съществено значение за подобряване на отчетността на органите на съдебната власт е и ролята в подобряване на съдебната статистика, която тази комисия играе.

5. Комисията по дисциплинарните производства също е с увеличен брой на членовете си – от 5 на 7 – с оглед необходимостта от засилване на дисциплинарната функция на съвета, уеднаквяване на дисциплинарната практика и извършване на анализи за отражението й върху дейността на магистратите.

За пръв път ВСС приема годишна програма за дейността си, която планира дейностите и посочва приоритетите за 2013 г., но в нея е включен и периодът за месеците ноември и декември 2012 г. Този акт на ВСС отразява вижданията за най-важните мерки и политики за периода, внася последователност и предвидимост в дейностите му, ангажира отговорността на членовете му.

Дейността на ВСС през цялата 2012 г. е наблюдавана и критикувана от неправителствени организации, международни наблюдатели, различни обществени и политически групи. От една страна тези критики са отражение на острото обществено недоволство от работата на органите на съдебната власт в съвкупност, но, от друга, те се дължат и на конкретни съмнения в решения на ВСС, в чиято правилност и ефективност съветът не е бил в достатъчна степен прозрачен и убедителен. През цялата година нивото на контакти и съвместна работа с професионалните организации на магистратите и с неправителствените организации, занимаващи се с темите на съдебната власт, е незадоволително.

В тревожно състояние през цялата година са отношенията и взаимодействието с част от органите на изпълнителната власт. В условията на финансови ограничения и остра нужда от парични постъпления в бюджета на съдебната власт, вече трета година Националната агенция по приходите /НАП/, която е органът, законово овластен да извършва принудителното събиране на публични държавни вземания, отказва да приеме, че огромната част от разноските, правени от органите на съдебната власт в изпълнение на тяхната публична функция, са публични държавни вземания и да ги събира по предвидения за това ред. В същото време съдилищата и ВСС нямат друг законов механизъм за събирането им, нито бюджетно предвидени средства за това. Въпросът е изключително остър, тъй

като разходите за експертизи по наказателни дела и други подобни разходи се извършват от бюджета на съдебната власт, без да има действащ механизъм за тяхното принудително възстановяване от съответните длъжници. Те се увеличават неимоверно и все по-голяма част от бюджета на съдебната власт се разходва за това. ВСС не може сам да преодолее отказа на НАП и тълкуването на ДОПК, което агенцията прави, поради което вече трета година не може да предложи ефективно решение на този много тежък за съдебната система проблем.

Като слабост в работата на ВСС трябва да се отбележи и липсата на изградени взаимоотношения с МВР и МФ, с чиито структури органите на съдебната власт работят в процесуална и институционална последователност.

От друга страна, ВСС има изградени много добри взаимоотношения с Министерството на правосъдието, с което работи в синхрон за подпомагане решаването на въпросите с материалната база на органите на съдебната власт, както и при необходимост от издаване на нормативни актове, регулиращи работата на съдебната власт.

През годината продължава мониторингът на Европейската комисия /ЕК/ относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка, отразен в междинния доклад от 08.02.2012 г. и от юли 2012 г. в който съдебната система, в това число и ВСС, е сериозно критикувана

Изработеният от предходния състав на съвета модел на партньорство между законодателната, изпълнителната и съдебната власт, формулиран като "График на неотложните мерки на правителството и съдебната власт", продължава да функционира и през изминалата година. Съществуващата до началото на м. октомври комисия по изпълнение на План-графика заседава редовно в състав: представляващия ВСС, председателите на ВКС и ВАС, Главния прокурор, председателите на всички комисии към ВСС, Главния инспектор на Инспектората към ВСС /ИВСС/, Директора на Националния институт на правосъдието /НИП/. В този си състав комисията прави задълбочен анализ на всеки доклад на ЕК, след което предлага актуализиране на мерките в Графика, който се приема от Министерския съвет. Подготвят се ежемесечни отчети за дирекция "Механизъм за сътрудничество и оценка" в Министерство на правосъдието на Република България; организира, съгласува, анализира и обобщава отговорите на въпросниците на ЕК, които предшестват докладите ѝ. С решение по протокол № 49/ 15.11.2012

год. ВСС създава група от председателите на постоянните комисии по изпълнение на мерките от компетентност на отделните комисии, съгласно заложените срокове в Графика за периода от м. юли 2012 г. до м. декември 2013 год., която заседава всеки месец по изпълнение на този график. ВСС ежесечно подава отчет към Дирекция „Механизъм за сътрудничество и оценка” на МП, тъй като именно това министерство е координационният орган на МС по изпълнение на мерките от Графика.

През 2012 година членовете на ВСС активизират срещите и контактите си по различни поводи с магистратите от всички органи на съдебната власт. Стремелът е членовете на ВСС да участват и непосредствено да наблюдават както работата на всеки орган на съдебната власт, така и да бъдат отворени за техните идеи за промяна в правилата и дейността на ВСС по основните направления. Обсъждат се както предложения на Министерството на правосъдието за законодателни промени, така и ефектът от приложението на законови изменения. Така например, чрез различните форми на контакт с магистратите, ВСС е осъществил мониторинг относно приложението на законовите промени в НПК от 28.10.2010 год., целящи оптимизиране и ускоряване на наказателния процес. Еднозначно позитивни оценки получава въвеждането на института на резервния защитник, което се оказва ефективна мярка за дисциплиниране на страните в процеса и ускоряването му. Същият положителен ефект се отчита и при приложението на възможността свидетелските показания от досъдебното производство да се четат и приобщават към доказателствения материал в съдебната фаза при определени условия /чл. 281 ал. 4 от НПК/, при използване на фигурата на защитения свидетел и провеждането на видео-конферендна връзка за разпит на свидетели.

През 2012 г. администрацията на ВСС наброява 98 служители, организирани в седем дирекции. Администрацията се ръководи от главен секретар. Към ВСС е създадена и дирекция „Вътрешен одит”, в която работят 10 одитори.

III. ДЕЙНОСТ НА ВСС, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ЧРЕЗ ПОСТОЯННИТЕ МУ КОМИСИИ

Законодателят е предвидил в чл. 37 от ЗСВ наличието и броя на членовете само на две комисии, а в чл. 38 и чл. 39 от ЗСВ е посочил правомощията им. Те са и основните комисии на ВСС не само поради числения им състав – от по 10 членове на ВСС - а и поради значението

им за кадровото обезпечаване на съдебната система с оглед изискванията на чл.чл. 162, 192, 196 и 209 от ЗСВ. Останалите постоянни комисии се съставят от ВСС за осъществяване на всяка една от дейностите, които са му конституционно и законово отредени.

Всички комисии работят и вземат решенията си на базата на приети от тях вътрешни правила за дейността си.

1. Кадрова дейност

Основната си функция по кадрово обезпечаване на съдебната система Висшият съдебен съвет осъществява чрез вземане на решения за назначаване, кадрово израстване, атестиране, преместване, поощряване и освобождаване от длъжност на магистратите. Всички решения от този вид се подготвят и предлагат от Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи – КПА.

През 2012 г. комисията е провела 72 заседания. Тя е постоянно действаща, съгласно разпоредбата на чл. 37 от ЗСВ и се състои от десет членове, които заседават най-малко веднъж седмично. Съставът ѝ разглежда и изготвя проектите за решения в две подкомисии поотделно за съдии и за прокурори и следователи. За периода от януари 2012 г. до декември 2012 г. Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи има следната дейност в числово изражение:

- обявяване и провеждане на конкурси за младши съдии и младши прокурори за общо 64 свободни места;
- обявяване и провеждане на конкурс за 39 свободни места за длъжността следовател в окръжните следствени отдели на окръжните прокуратури;
- обявяване и провеждане на два конкурса за длъжността съдия във Върховен административен съд за 4 свободни места, от които едно за първоначално назначаване;
- 88 предложения за назначаване на административни ръководители, в това число и изпълняващи функциите на такива ;
- 619 предложения за повишаване в ранг на магистрати;
- 545 предложения за придобиване на несменяемост на магистрати;
- 27 предложения за атестиране за придобиване на несменяемост;
- 1019 предложения за периодично атестиране;
- 65 открити процедури за периодично атестиране;
- 76 предложения за освобождаване от длъжност;

- 71 предложения за поощряване на магистрати;
- 8 предложения за промяна на щатната численост на органи на съдебната власт;
- предложение за провеждане на избор за директор на Националната следствена служба
- становище по допустимостта на кандидатурите за избор на главен прокурор.

Комисията в новия си състав предприема коригиращи действия и по отношение на конкурс за преместване и повишаване в длъжност на съдии, започнал през 2011 година, а именно провеждане на второ класиране, поради останали незаети длъжности от обявените за конкурс.

В дейността на комисията за 2012 година трябва да се отчете и работата ѝ по изготвяне на проекти за допълващи или коригиращи решения, становища по допустимостта на кандидатурите при избор на административни ръководители, становища по направени възражения, отговори на искания, писма и сигнали.

В настоящия доклад задължително трябва да се отбележи, че членовете на комисията работят непрекъснато в състояние на свръхнатовареност до критична степен. С капацитета на съществуващата администрация към комисията тя не би могла да се справи с предстоящата текуща дейност през 2013 година. Броят на магистратите, подлежащи на периодично атестиране за 2013 година е 1185, на тези, които трябва да бъдат атестирани за несменяемост – 379. Наред с това комисията е отговорна за организацията и провеждането на конкурсите, които е наложително да са интензивни, поради големия брой незаети длъжности във всички органи на съдебната власт.

При осъществяване на кадровата си дейност през 2012 г. ВСС работи с вътрешни правила, приети след изменението и допълнението на ЗСВ, вл. в сила през 2011 г. и това от 2012 г. , а именно Методика за атестиране на съдия, прокурор, следовател, административен ръководител и заместник на административния ръководител и Правила относно реда за провеждане на конкурсите и за избора на административни ръководители в органите на съдебната власт /през 2013 г. тези правила са променени/. За провеждане на избора на директор на НСлС и главен прокурор ВСС има изработени отделни процедурни правила. Всички вътрешни актове на ВСС са съобразени с актуалната законова рамка към момента на провеждане на избора ; измененията през 2012 г. са подчинени на основния смисъл на законовите промени за откритост и публичност на провежданите

процедури и включване на въпроси, становища и мнения на органи, организации, магистрати и граждани.

През м. декември 2012 г. ВСС осъществява една от важните текущи задачи – ликвидиране на практиката преназначаването на магистрати без конкурс , по реда на чл. 194 от ЗСВ, да се извършва без явни и принципни причини. Приети са правила за приложението на този текст от ВСС, които осигуряват провеждането на смисъла на законовия текст и ликвидират възможността той да се ползва за заобикаляне на конкурсите като нормален начин за кадрово израстване.

Може да се обобщи, че като краен резултат за отчетния период януари 2012 г. до декември 2012 г., по предложение на Комисията, Висшият съдебен съвет е взел решения:

- за назначаване на 78 административни ръководители и техни заместници и 24 за изпълняващи функциите на административен ръководител;

- за назначаване на 65 младши съдии и младши прокурори

- за назначаване чрез конкурс за първоначално назначаване на 5 магистрати

- за преместване и повишаване по реда на конкурс чрез събеседване на 48 магистрати

- за повишаване в ранг на 619 магистрати;

- за придобиване статут на несменяемост от 545 магистрати;

- за периодично атестиране на 1019 магистрати;

- за освобождаване от длъжност, поради навършване на 65-годишна възраст или оставка на 76 магистрати;

- за поощряване на 71 магистрати

В хода на работата си настоящият състав на КПА констатира слабости в нормативната рамка, част от които могат да бъдат отстранени единствено по пътя на законодателните промени, които ще бъдат посочени в този доклад .

2. Професионална етика и превенция на корупцията

Комисията „Професионална етика и превенция на корупцията” /КПЕПК/ е постоянно действащ помощен орган към Висшия съдебен съвет (ВСС). Нейните правомощия са уредени детайлно в чл.21 от ПОДВССНА. В своята дейност комисията се подпомага от двама правни експерти и трима технически сътрудници от администрация на ВСС.

За отчетния период комисията е провела 51 заседания. Въпросите, които са предмет на разглеждане, обсъждане и решаване по време на тях, имат няколко основни проявления:

1. Разглеждането и решаването на жалби и сигнали от граждани и юридически лица, получени по пощата, по електронен път или пуснати в антикорупционните кутии, поставени в отделните звена на съдебната власт.

2. Изготвяне на становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт.

3. Самосезиране за всички случаи на съобщения в средствата за масово осведомяване, когато се касае за прояви и действия на магистрати, нарушаващи етичните правила.

4. Предприемане на превантивните действия, свързани с ограничаване на факторите, които създават корупция, както и формиране на ясна и безкомпромисна позиция за нулева толерантност към нея.

5. Утвърждаване в ежедневието на магистратите, членовете на ВСС и инспекторите от Инспектората към ВСС на Правилата за етично поведение, прогласени в Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

6. Нарастване на приноса на инициативността на КПЕПК в различни форми на взаимодействие с държавни органи и неправителствени организации със задачи в борбата и превенцията на корупцията.

7. Реализирането на мерките и дейностите, заложи в Стратегията за борба с корупцията, съгласно приетия с решение по протокол № 8/ 02.03.2011 г. на ВСС План – график по изпълнение на мерките, предвидени в Стратегията, изготвен от КПЕПК съвместно с останалите комисии на ВСС.

8. Самостоятелно и във взаимодействие с останалите постоянни комисии на ВСС, Комисията ползотворно участва в изпълнението на мерките по приетата от Министерски съвет Интегрирана стратегия за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност и разработения към нея План за действие за превенция и противодействие на организираната престъпност. КПЕПК има определени свои представители, които активно участват в срещите с представителите на отговорните за изпълнението на плана за действие институции, провеждащи се в Министерство на вътрешните работи.

Основна дейност на КПЕПК през 2012 г. е разглеждането и решаването на жалби и сигнали от граждани и юридически лица,

получени по пощата, по електронен път или пуснати в антикорупционните кутии, поставени в отделните звена на съдебната власт. Спазва се диференциран подход при разглеждане на жалбите, чрез подреждането им по групи - общи сигнали; сигнали и жалби, съдържащи конкретни данни за корупционни прояви или корупционни практики; сигнали, съдържащи данни за нарушения на етичните правила от съдии, прокурори и следователи; сигнали, съдържащи данни за противоречива съдебна практика; сигнали, съдържащи оплаквания по образуването, движението и спазването на сроковете по преписки и дела.

Основната част отново са подадени общи сигнали – 1124 броя, съдържащи оплаквания и недоволство от постановени актове на съдии и прокурори и молби за преразглеждане и решаване на конкретни казуси.

След тях се подреждат сигналите, съдържащи оплаквания по образуването, движението и спазването на сроковете по преписки и дела – 51 броя. Тези сигнали се изпращат на Инспектората към ВСС или на съответния административен ръководител за проверка, като се следи спазването на срока, в който следва да се извършват разпоредените проверки. Това води до бързина при изпращане на отговори до сигнализаторите.

Сигналите, съдържащи данни за противоречива практика, които за 2012 г. са само 6 на брой, се препращат по компетентност до председателите на ВАС или ВКС, съпроводени с кратко становище.

В някои от случаите по сигнали за нарушения на етичните правила, които за 2012 г. са 31 броя, комисията има извършени лично проверки, изслушвания на страните и предприети конкретни мерки, като по част от тях във ВСС са внесени предложения за образуване на дисциплинарни производства.

Прави впечатление, че през 2012 г. във ВСС не са получени сигнали, съдържащи конкретни данни за корупция, които комисията да вземе на специален отчет и да се произнесе по тях. Преобладават общи и безадресни твърдения и предположения, основани на субективни изводи за неправилни решения от страна на органи на съдебната власт.

За периода 01 януари - 31 декември 2012 г. Комисия “Професионална етика и превенция на корупцията” е разгледала общо 1212 бр. жалби, молби и сигнали.

Чрез антикорупционните кутии, поставени в отделните звена на съдебната власт са получени само 8 сигнала, а чрез въведената

Унифицирана система за приемане и обработване на жалби и сигнали за корупция в съдебната система са постъпили 20 жалби.

Броят на жалбите и сигналите, които са изпратени на административни ръководители на органи на съдебната власт за проверка и отговор, са 82; 40 броя са насочени по компетентност в Инспектората към ВСС; а на 455 жалбоподатели са изпратени уведомителни писма, че исканията им са извън правомощията на Комисията. Това са оплаквания срещу актове по същество, които нито ВСС, нито други органи извън институционалния контрол могат да разглеждат. В проведените 51 заседания Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията” е изпратила по компетентност на съответните органи на съдебната власт 148 бр. жалби и за проверка и становище от съответните етични комисии 24 броя от постъпилите жалби и сигнали. КПЕПК е приела за сведение или отнесла „към дело” 420 броя от постъпилите жалби и сигнали, тъй като по тях вече е отговаряла на жалбоподателите. От разгледаните сигнали, на основание чл.372, ал.1, т.1 от ЗСВ, 30 броя са препратени по компетентност на Инспектора на министъра на правосъдието, а 5 броя са насочени към други комисии на Висшия съдебен съвет и към Централната комисия за предотвратяване и разкриване конфликт на интереси.

В търсене на превантивен ефект в борбата с корупцията в съдебната система и възвръщане доверието на гражданите комисията извършва проверки на място или лично изслушва сигнализатори, съответно ответници по сигнали.

Основен момент от дейността на комисията след конституиране на новия състав е самосезирането за всички случаи на съобщения в средствата за масово осведомяване, когато се касае за прояви и действия на магистрати, нарушаващи етичните правила. За отчетния период комисията е изслушала общо 10 магистрати и граждани във връзка с подадени сигнали и публикации в медиите, като в тази бройка са включени и проведените изслушвания на кандидатите за Главен прокурор на Република България.

В изпълнение на правомощията си по чл.39а, ал. 1, т.1 КПЕПК осъществява активно взаимодействие с етичните комисии по места, както и с компетентните органи и институции, които оказват на комисията съдействие и ѝ предоставят необходимата информация. В тази връзка през 2012 г. КПЕПК е изготвила 473 становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт.

Във връзка с избора на нов Висш съдебен съвет и в изпълнение на разпоредбата на чл. 22а, ал. 4 от ЗСВ в КПЕПК са постъпили 64 справки от Инспектората към Висшия съдебен съвет и Инспектората към Върховна касационна прокуратура за предложените кандидати за изборни членове на ВСС. Тези справка своевременно са публикувани на Интернет страницата на ВСС.

През отчетната 2012 г. Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията” е внесла едно предложение за образуване на дисциплинарно производство срещу прокурор Румен Ивайлов Пенев от РП – Шумен за получени от него 21 000 лв. срещу обещание за прекратяване на наказателно производство срещу лицето Найдено Николов. Това решение е взето по протокол № 7 от 22.02.2012 г. Посочената мярка е с висок превантивен ефект в борбата с корупцията в съдебната система, тъй като сочи на неотменимост на наказанието в подобни случаи на груби нарушения на Етичните правила. Това е така, защото дори наказателното производство, водено срещу магистрата да бъде прекратено по някаква причина, той ще бъде санкциониран по реда на Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

Отчет по Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система

С решение по протокол № 52 от 17.12.2008 г. ВСС приема Актуализирана стратегия за превенция и борба с корупцията в съдебната система. Основната цел на актуализираната стратегия за превенция и борба с корупцията в съдебната система е да ограничи корупцията в страната и да възвърне доверието на гражданите в съдебната система. Изпълнението на антикорупционната стратегия е насочено към създаване на гаранции за прозрачност и отчетност, регламентиране на ясни и ефективни правила за поведения и механизми за тяхната реализация.

За постигането на тези цели Стратегията предвижда установяването на съответни правила за поведение и механизми за тяхната реализация, които да послужат и за основа на бъдещи законодателни и организационни мерки, насочени към институционалното развитие и укрепване на отделните структурни звена на съдебната власт /съд, прокуратура и следствие/ в контекста на превенцията и противодействието на корупционните явления.

На 02.03.2011 г. с протокол № 8 от заседание на ВСС е приет пореден план – график по изпълнение на мерките, предвидени в Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система за периода 2011 – 2012 г., за чието изпълнение през 2012 г. с решение по

протокол № 18 от 26.04.2012 г. ВСС приема Оценка на изпълнението на Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система, в която са представени основните постигнати резултати от ВСС по заложените в План-графика мерки за периода от началото на 2011 г. до април 2012 г. , а с решение по протокол № 4/ 31.01.2013 г. е приета оценката на изпълнението на Стратегията до края на 2012 г. Констатациите са, че голяма част от заложените мерки в план-графика са изпълнени, а актуализираната Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система се нуждае от осъвременяване. През 2012 година са изпълнени:

- Публикуване на интернет страницата на ВСС имената на кандидатите за административни ръководители в органите на съдебната власт, заедно с данни за тяхното професионално развитие, декларация за материалното им състояние и изготвена от тях концепция за развитие на органа, за чието административно ръководство кандидатстват. Дадена е възможност заинтересуваните лица да изразяват становища и да поставят въпроси към кандидатите;

- Работа от страна на всички комисии по подобряване на взаимодействието и своевременна реакция при сигнали и установяване на данни за злоупотреби със служебно положение и корупция;

- Тематични проверки на спазването на случайния принцип за разпределение на дела и преписки в органите на съдебната власт в Апелативен район – Пловдив, извършени от Инспектората към ВСС, на базата на които е изготвен анализ на обобщените резултати относно случайното разпределение на делата, приет с решение на ВСС от 8.11.2012 год. На базата на анализа са указани и допълнителни проверки, а на административните ръководители е вменено задължение за периодични проверки на всеки шест месеца;

- Изготвяне от страна на КПЕПК на примерен образец на въпроси, по който да се изработват становищата на етичните комисии при очертаване на нравствените качества на кандидатите в случаите , предвидени в ЗСВ;

- Изготвяне на анализ на известните и възможни рискове/ модели на поведение и на факторите /външни и вътрешни/, които обуславят прояви на корупционно/ неетично поведение на магистрати, приет с решение на ВСС от 11.04.2012 год. и публикуван на интернет страницата на ВСС;

- Предприемане на мерки за активизиране и подобряване на механизмите и процедурите по установяване и санкциониране на дисциплинарни нарушения, представляващи нарушения на етичния

кодекс на магистратите, които предстои да бъдат отчетени в раздела „Дисциплинарна дейност“;

- Подобряване на Унифицираната система за приемане и обработване на жалби и сигнали за корупция в съдебната система. Към момента същата е внедрена и физически, юридически лица, държавни органи и магистрати имат достъп до нея чрез уеб сайта на Висшия съдебен съвет <http://www.justice.bg>, раздел Превенция на корупцията. Системата позволява на всяко от изброените по-горе лица да подава сигнал или жалба по електронен път и да проследява нейното движение, в т.ч. и отговорите на компетентните комисии на ВСС.

Изготвените от ВСС „Анализ на констатираните дисциплинарни нарушения на Етичния кодекс на българския магистрат вследствие на постъпили сигнали и публикации в медиите. Предложения от членове на Комисия по професионална етика и превенция на корупцията до Висшия съдебен съвет за образуване на дисциплинарни производства и налагане на дисциплинарни наказания” и “Преглед на дисциплинарната дейност на Висшия съдебен съвет при налагане на дисциплинарни наказания на съдии, прокурори и следователи за извършени нарушения на Кодекса за етично поведение на българските магистрати и уронване престижа на съдебната власт” са представени на работен форум с широко представителство на 7.12.2012 год. Те са сериозна основа за развиване дейността на комисията при изследване случаите на нарушения на професионалната етика и укрепване на практиките ѝ при отправяне на предложения за дисциплинарни наказания. В последващите действия на комисията през 2013 година тя доказва значително по-добра кондиция при вземането на решения в тази посока.

Повод за широка дискусия предизвиква представеният доклад от г-жа Милка Панчева – председател на шесто отделение във Върховния административен съд на тема: “Съдебна практика по оспорване на решенията на Висшия съдебен съвет за налагане на дисциплинарни наказания на магистратите, поради допуснати нарушения на правилата за етично поведение и уронване престижа на съдебната власт”. В хода на дискусиите се изясняват редица спорни въпроси по темата.

Проведеният форум между ВСС, ИВСС и ВАС за обсъждане на дисциплинарната практика и повишаване превантивния ефект на дисциплинарните наказания, наложени след нарушаване на Етичния кодекс на българския магистрат, е в изпълнение на т. 35 от Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на

съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода юли 2012 - декември 2013 г.

Редом с изброените дейности новоизбраните членове на комисията насочват своето внимание към прецизното изготвяне на становищата относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт. По инициатива на комисията вече се изискват становища не само от етичните комисии по места, но и информации от компетентните органи и институции. КПЕПК изисква справки и от ИВСС и ИВКП за наличие на сигнали и извършени проверки по отношение на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжности в органите на съдебната власт.

Нов момент при изготвянето на становищата относно притежаваните нравствени качества е изискването на информация от Комисия по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към ВСС за постъпили във ВСС сигнали и извършени проверки по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

По инициатива на новия състав на комисията се отправят покани, за да бъдат изслушани и споделят своите проблеми, и граждани. Г-н Ясен Тодоров – председател на КПЕПК е провел среща с обявилния безсрочна гладна стачка пред сградата на ВСС Чавдар Янев.

През 2013 г. КПЕПК ще следва да завиши инициативността си в следните други направления:

- по – активно да събира и анализира информация за наличие на корупционни явления в органите на съдебната власт и да я предоставя на ВСС;

- повишаване на обществената оценка за ефективността на работата на магистратите и възвръщане доверието в съдебната система;

- създаване на ефективно действащи контролни механизми за установяване и санкциониране на злоупотребата с правомощия и други форми на корупционно поведение от страна на магистрати;

- създаване на условия за активно участие на гражданите в предотвратяването и разкриването на корупционни практики в съдебната власт;

- повишаване на превантивната функция на гражданския контрол, изразяващо се в сътрудничество с неправителствените организации и медиите при изработването на механизъм за

публичност и прозрачност на антикорупционната дейност на Комисията;

- засилване на антикорупционното сътрудничество между държавните институции, неправителствените организации и средствата за масово осведомяване;

- повишаване на обществената информираност по въпросите и проблемите на корупцията в съдебната система и начините за нейното ограничаване.

Основно предизвикателство за КПЕПК през 2013 г. е предстоящата актуализация на Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система, която следва да отговори на обществените очаквания за реформи в съдебната система. Препятстване създаването и използването на нерегламентирани механизми за поставяне в зависимост или вмешателство в работата на отделния магистрат, и особено на съдията, е задача, за постигането на която ще са необходими както политическа и вътрешна за системата воля, така и координирани съвместни усилия на всички звена на държавна власт и продължаваща подкрепа от страна на неправителствения сектор.

3. Анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт

Комисията по анализ и отчитане на степента на натовареност в органите на съдебната власт (КАОСНОСВ) е постоянно действащ помощен орган към Висшия съдебен съвет .

Първоначално КАОСНОСВ започва своята дейност като временна комисия, конституирана с решение на ВСС по протокол № 36 от 06.10.2010 г. на основание чл. 18, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на ВСС и неговата администрация (ПОДВССНА). Предвид установената във времето необходимост от създаване на механизъм гарантиращ равномерна натовареност на всички органи на съдебна власт, КАОСНОСВ е утвърдена като постоянно действащ орган с влизането в сила от 08.11.2011 г. на нов ПОДВССНА.

Дейността на комисията през 2012 г. условно би могла да се обуслови на два етапа – до месец октомври, когато комисията се състои от членове на предходния състав на ВСС, и последното тримесечие на 2012 г., когато комисията има изцяло нов състав, резултат от конституирането на новия ВСС.

Отбелязването на този факт е съществено, тъй като функциите и съответно активността на комисията бележат значителна промяна след месец октомври 2012 г. До тази дата, комисията има проведени общо пет заседания.

От началото на 2012 г. комисията започва работа по рамката на проект за правила за отчитане на натовареността на съответните органи на съдебната власт по нива .

През м. март 2012 г. комисията провежда заседание по проект за отчитане на натовареността на съответните органи на съдебната власт. Представителят на ВКП в работната група, докладва на комисията и останалите участници в заседанието становището на органите на прокуратурата, че сегашната система, чрез която се определя натовареността е достатъчно обективна и дава възможност за разграничение по нива и включително индивидуалната натовареност на прокурорите. В действителност при този метод на практика са оставени извън обсега много прокурорски дейности и прокурорски актове, които макар, че нямат отношение към основната дейност на прокурора за повдигане и поддържане на обвинението, отнемат време на прокурора и също се отразяват на неговата натовареност.

Относно съдилищата е предложено да се възложи на административни ръководители на избрани съдилища от различни нива едногодишно наблюдение на времетраенето на съдебните процеси от образуването на делото до неговото приключване в съответната инстанция. Изразеното становище е, че такова проучване е необходимо да се направи, за да се види по определени групи дела какво е средно необходимото време за страната, за да се установи дали съответните съдилища са натоварени или не.

Предложени са три апелативни съдилища – Пловдивски, Варненски и Софийски, на които да се възложи наблюдението. Административните ръководители от тези три апелативни съдилища следва да преценят на кои съдилища от техните региони от различни нива - окръжни и районни, да възложат наблюдение и да уведомят ВСС за резултатите от едногодишния мониторинг на времетраенето на съдебните процеси по граждански, административни и наказателни дела. Към предложението са представени проектите на таблици за времево остойностяване на всяко едно действие по движението на делото в първоинстанционното и въззивното производство. Разработените таблици предполагат "заснемане" на определени по вид дела включително и в рамките на един индекс.

С приемането на ПОДВССНА с решение на ВСС по протокол № 42 от 11.10.2012 г., съставът на КАОСНОСВ е увеличен на 10

души, формирани в две подкомисии - за съдии и за прокурори и следователи. Тази промяна демонстрира сериозната отговорност пред която е изправена комисията, така че да подпомага ВСС при осъществяване на едни от основните му функции, но и да оправдае очакванията на цялата магистратска общност за разрешаване на проблемите свързани с неравномерната и натовареност. От една страна се отчита спецификата на отделните магистратски професии и необходимостта от отделен подход при оценка на натовареността на съда и прокуратурата и следствието. От друга страна комисията е призвана да изпълни своето основно предназначение да подпомага ВСС при планиране на щатната численост на отделните органи на съдебната власт.

. За последното тримесечие комисията е провела девет редовни заседания. Въпросите, които са били предмет на разглеждане, обсъждане и решаване по време на тях имат две насоки – въпроси от организационен относно бъдещата дейност на комисията характер и въпроси по същество, свързани с изпълнението на нейните функции.

За да бъде обезпечено създаването на работещи правила, за комисията е от съществена важност да се запознае с досегашната работа и да анализира постигнатите до момента резултати. За целта членовете на комисията разглеждат подробно изготвените доклади, правила и анализи, както и продуктите изработени вследствие на реализирани от ВСС международни проекти. Всички те са разисквани на състоялото се на 30.10.2012 г. редовно заседание на комисията, която взема решение, че основната дейност, на която ще е посветена 2013 година, е предприемане на мерки за изработване на механизъм и методология за определяне и отчитане на натовареността в органите на съдебната власт. Това ще стане посредством създаване на механизъм за обективно измерване на действителната натовареност на органите на съдебната власт и преодоляване на неравномерната натовареност чрез оптимизиране на щатовете в различните звена на съдебната система, както и чрез други допустими от закона мерки.

В изпълнение на тази цел, комисията е заложила редица мерки в различни посоки, обезпечени с конкретни дейности и фиксирани срокове за тяхното реализиране. При изпълнението на Годишния си план, комисията ще отговори на очакванията на Европейската комисия, тъй като в него са съобразени също и препоръките заложи в Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода юли 2012 – декември 2013 г.

За обезпечаване нуждите на комисията и като проява на нагласата за постоянно взаимодействие с действащите магистрати, с решение на комисията по протокол № 7/30.10.2012год. е сформирана работна група към нея за изготвяне на средносрочна стратегия за човешките ресурси в съдебната система.

Първата среща на Работната група се провежда на 11.12.2012 г. в условията на повишен интерес и активност от страна на присъстващите. Тъй като до настоящия момент по някои международни проекти и местни инициативи са разработвани модели за преодоляване на натовареността в органите на съдебната система, работната група се обединява около становището, че преди да се започне разработването на методика, е целесъобразно да се изследват достигнатите до момента резултати, така че при предстоящата работа да се стъпи на вече доказани добри практики.

Редом с изброените дейности, по инициатива на комисията се създава регистър на командированите магистрати. С решение на комисията по Протокол № 10/20.11.2012 г. са определени задължителните реквизити, които следва да се съдържат в Регистъра на командированите магистрати.

Във връзка с предприемането на неотложни мерки за оптимизиране на щатовете в отделните съдилища и прокуратури, което е в изпълнение на правомощията на комисията, е изготвена справка за общия брой магистрати по възрастови групи, в това число на онези от тях на които предстои да бъдат освободени поради навършване на 65-годишна възраст до 2016 г.

Целта на предприетите действия е да се създаде актуална картина на съществуващото кадрово разпределение, която да послужи при анализиране нуждите от оптимизация на щатовете, с оглед преодоляване на неравномерната натовареност на органите на съдебната власт. Отново в изпълнение на тази цел, комисията, съвместно с Комисията по предложенията и атестирането през отчетния период е разгледала всички постъпили молби и искания за преразпределения на щатни бройки, като в зависимост от тяхната основателност е изразила становището си.

Положени са основите на активно взаимодействие и с неправителствения сектор. Представители на доказали своя опит във времето НПО-та са определени и поканени за участие в сформиранията към комисията работна група за изготвяне на средносрочна стратегия за човешките ресурси в съдебната система.

В изпълнение на своята основна функция, както и на дейностите, заложи в Годишния й план и в Графика на неотложните мерки,

комисията стартира изготвянето на Анализ на натовареността и кадровото обезпечаване на органите на съдебната власт и предложения за оптимизиране на щатовете в отделните съдилища и прокуратури. Целта на този анализ е да дефинира проблемите произтичащи от неравномерната натовареност и да предложи мерки за нейното преодоляване посредством преразпределение на свободни щатове и др.действия, като неотложна стъпка до изготвянето на методология за определяне и отчитане на натовареността в органите на съдебната власт.

4. Дисциплинарна дейност

Комисията по дисциплинарните производства към ВСС е постоянно действащ помощен орган към Висшия съдебен съвет (ВСС). Тя е конституирана с решение на ВСС от 11.10.2012г. в съответствие с разпоредбата на чл. 23 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация. Комисията се състои от седем членове и се подпомага от двама експерти и един технически сътрудник от администрацията на ВСС. Съставът на Комисията е формиран с решение на ВСС по протокол № 42/11.10.2012год.

До края на месец септември действа комисия от състава на предишния ВСС - конституирана с решение на ВСС от 01.11.2007 година. Тя подпомага Висшия съдебен съвет в съответствие с предоставените ѝ правомощия , като:

1.разглежда преписките и заповедите на административните ръководители за налагане на дисциплинарни наказания „забележка“ и „порицание“ на съдии, прокурори и следователи;

2. внася предложения до ВСС да потвърди, отмени или измени наказанията по т. 1;

3. извършва проверка на допустимостта на предложенията за налагане на дисциплинарни наказания;

4. анализира и обобщава резултатите по дисциплинарните производства и ги докладва на ВСС;

5. своевременно сезира органите по чл. 311 ЗСВ за данни за дисциплинарни нарушения на съдии, прокурори и следователи;

6. предлага на ВСС да възлага на Инспектората към ВСС извършване на проверки при данни за дисциплинарни нарушения.

Комисията по дисциплинарните производства към ВСС е разгледала и се е произнесла общо по 63 /шестдесет и три/ дисциплинарни преписки, образувани срещу магистрати и 34

/тридесет и четири/ постановени съдебни актове на ВАС, свързани с дисциплинарната практика.

Висшият съдебен съвет е уважил 2 искания на Главния прокурор на Република България за отстраняване на магистрати от длъжност до приключване на водените срещу тях наказателни производства и 1 /едно/ искане на дисциплинарен състав за отстраняване на магистрат от длъжност за срок от шест месеца.

През 2012 комисията е провела 41 /четиридесет и едно/ заседания.

През отчетния период са образувани общо 14 /четиринадесет/ дисциплинарни производства; 8 /осем/ от предложенията за налагане на дисциплинарно наказание са направени от административния ръководител на звеното от съдебната власт, в което работи съответния магистрат, 3 /три/ - от Инспектората към ВСС, 3 /три/ - от не по-малко от петима членове на ВСС:

- срещу прокурор в Районна прокуратура. Предложението е направено от петима членове на ВСС. Решението е взето по протокол № 8/23.02.2012 г. на ВСС:

-срещу съдия в Районен съд. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 8/23.02.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Окръжен съд. Предложението е направено от петима членове на ВСС. Решението е взето по протокол № 9/01.03.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Окръжен съд. Предложението е направено от петима членове на ВСС. Решението е взето по протокол № 12/22.03.2012 г. на ВСС. Същото е присъединено към производството по дисциплинарно дело, образувано с решение на ВСС по протокол № 9/01.03.2012 г.

-срещу съдия в Районен съд. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 13/29.03.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Окръжен съд. Предложението е направено от Инспектората към ВСС. Решението е взето по протокол № 18/26.04.2012 г. на ВСС. Същото е присъединено към производството по дисциплинарно дело, образувано с решение на ВСС по протокол № 9/01.03.2012 г.

- срещу прокурор в Районна прокуратура. Предложението е направено от административния ръководител – районен прокурор на Районна прокуратура. Решението е взето по протокол № 18/26.04.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Окръжен съд. Предложението е направено от Инспектората към ВСС. Решението е взето по протокол № 22/31.05.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Окръжен съд. Предложението е направено от Инспектората към ВСС. Решението е взето по протокол № 24/14.06.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Окръжен съд. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 42/11.10.2012 г. на ВСС.

-срещу прокурор в Районна прокуратура. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 45/25.10.2012 г. на ВСС.

- срещу следовател в Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 50/22.11.2012 г. на ВСС.

- срещу съдия в Районен съд. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 51/29.11.2012 г. на ВСС.

- срещу прокурор в Апелативна прокуратура. Предложението е направено от административния ръководител. Решението е взето по протокол № 52/06.12.2012 г. на ВСС.

Посочените от вносителите на предложенията за образуване на дисциплинарни производства основания за ангажиране на дисциплинарна отговорност, могат да бъдат обобщени така: Преобладават визирани нарушения, свързани с нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати /КЕПБМ/ и/или уронване престижа на съдебната власт. На следващо място според вносителите, посочените магистрати са извършили нарушения, свързани със системно неспазване на сроковете, предвидени в

процесуалните закони, както и действия, неоправдано забавящи производството.

2. Приключени дисциплинарни производства по чл. 316 от ЗСВ през отчетния период.

През отчетния период са приключени общо 14 /четиринадесет/ дисциплинарни производства, образувани и през предходни периоди, като ВСС се е произнесъл по тях както следва:

- наложено наказание „забележка” - 4 /четири/ дисциплинарни производства;

- наложено наказание „намаляване на трудовото възнаграждение” – 4 /четири/ дисциплинарни производства;

- наложено наказание „дисциплинарно освобождаване от длъжност” – 3 /три/ дисциплинарни производства;

- отхвърлени предложения за налагане на дисциплинарно наказание – 3 /три/ дисциплинарни производства;

Приключените с решения дисциплинарни производства са:

- д.д. № 1/2011 г. срещу съдия в Районен съд. Наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 от ЗСВ – „дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Решението е взето по протокол № 1/12.01.2012 г. на ВСС. Отменено от Върховен административен съд и влязло в сила.

- д.д. № 8/2011г. срещу съдия в Окръжен съд. Наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 1 от ЗСВ – „забележка” за допуснати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 1/12.01.2012 г. на ВСС. Влязло в сила

- д.д. № 9/2011г. срещу съдия в Окръжен съд. Наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 от ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 15 % за срок от две години” за допуснати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 3/19.01.2012 г. на ВСС. Влязло в сила

- д.д. № 7/2011 г. срещу административен ръководител – председател на ОС. Наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 1 от ЗСВ – „забележка” за допуснати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 5/02.02.2012 г. на ВСС. Влязло в сила

- д.д. № 13/2011 г. срещу прокурор в Районна прокуратура. Наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 от ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от шест месеца” за допуснати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 11/15.03.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д.д. № 15/2011 г. срещу съдия в Районен съд. Отхвърля предложението на административния ръководител – председател на Окръжен съд за налагане на дисциплинарно наказание за извършени дисциплинарни нарушения по чл.307, ал. 4, т. 3, т. 4 и т.5 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 11/15.03.2012 г. на ВСС. Влязло в сила.
- д.д. № 14/2011 г. срещу административен ръководител на Окръжна прокуратура. Наложено наказание по чл. 308, ал.1, т. 3 от ЗСВ - „намаляване на трудовото възнаграждение с 10% за срок от 6/шест/ месеца” за допуснати нарушения по чл. 307, ал.4, т. 3 ЗСВ. Решението е взето по протокол № 23/07.06.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д.д. № 2/2012 г. срещу прокурор в Районна прокуратура. Наложено наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 от ЗСВ - „дисциплинарно освобождаване от длъжност” за допуснати нарушения по чл. 307, ал.4, т. 3 и 4 ЗСВ. Решението е взето по протокол № 24/14.06.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д.д. № 1/2012 г. срещу съдия в Районен съд. Наложено наказание по чл. 307, ал.1, т. 1 от ЗСВ - „забележка” за допуснати нарушения по чл. 307, ал.4, т. 3 и 4 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 25/21.06.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д.д. № 5/2012 г. срещу съдия в Районен съд. Наложено наказание по чл. 308, ал. 1, т.1 от ЗСВ - „забележка” за допуснати нарушения по чл. 307, ал.4, т. 3. Решението е взето по протокол № 29/12.07.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д.д. № 3/2012 г. срещу съдия в Окръжен съд. Наложено наказание по чл. 308, ал.1, т. 6 от ЗСВ - „дисциплинарно освобождаване от длъжност” за допуснати нарушения по чл. 307, ал.4, т. 1 и 2 ЗСВ.

Решението е взето по протокол № 29/12.07.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.

- д.д. № 8/2012 г. срещу съдия в Окръжен съд. Наложено наказание по чл. 308, ал.1, т. 3 от ЗСВ - „намаляване на основното трудово възнаграждение в размер на 15% за срок от 1 /една/ година” за допуснати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 37/20.09.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д. д. № 7/2012 г. срещу прокурор в Районна прокуратура. Отхвърлено предложение за налагане на дисциплинарно наказание за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и 4 от ЗСВ, поради изтекла давност по смисъла на чл. 310, ал. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 36/13.09.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.
- д.д. № 9/2012 г. срещу съдия в Районен съд. Отхвърлено като неоснователно предложението за налагане на дисциплинарно наказание за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението е взето по протокол № 38/27.09.2012 г. на ВСС. Не е влязло в сила.

3. Наложени дисциплинарни наказания на основание чл. 311, т. 1 от ЗСВ във връзка с чл. 308, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗСВ.

Разгледани са общо 12 /дванадесет/ заповеди за налагане на наказание “забележка” и 7 /седем/ за налагане на наказание “порицание”.

От тях ВСС е потвърдил 10 /десет/ наложени наказания “забележка” и 5 /пет/ наложени наказания “порицание”. Отменил е 2 /две/ наложени наказания „забележка” и 2 /две/ наложени наказания „порицание”.

4. Заповеди за обръщане на внимание по чл. 327 от ЗСВ.

През отчетния период в администрацията на ВСС са постъпили 12 /дванадесет/ заповеди на административни ръководители за обръщане на внимание на магистрати. 7 /седем/ от заповедите са срещу съдии, а 5 /пет/ - срещу прокурори и следователи в Окръжни следствени отдели при Окръжни прокуратури. Всички заповеди са приложени към кадрите досиета на магистратите.

5. Заличени дисциплинарни наказания.

Във връзка с предоставената законодателна възможност в чл. 326, ал. 3 от ЗСВ във Висшия съдебен съвет са постъпили 2 /две/ предложения от административни ръководители за предсрочно заличаване на наложени дисциплинарни наказания "намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от 8 месеца " и „понижаване в ранг от „съдия в Апелативен съд” в ранг „съдия в Окръжен съд” в същия орган на съдебната власт за срок от три години” на магистрати. С решения на ВСС са заличени наложените дисциплинарни наказания.

Една от първите промени, които ВСС в новия си състав въвежда, е в правилата за дисциплинарните производства. С правилника за организация на дейността си установява изискването за изслушване на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице от целия състав на съвета преди вземане на решението за налагане на дисциплинарно наказание. Промяната запълва липсата на законово правило в тази насока и отговаря на повсеместните критики, включително и чрез окончателните решения на ВАС, към дисциплинарните практики на ВСС.

Констатациите на ВСС за състоянието на законовата рамка на дисциплинарното производство са силно критични. Съществуващите законови разпоредби смесват в един орган – ВСС – функциите по обвинение в дисциплинарно нарушение, образуване на дисциплинарно производство, разследване и наказване.

5. Бюджет и финанси

И през 2012 г. ВСС осъществява дейността си по управление бюджета на съдебната власт чрез комисия „Бюджет и финанси” , чиито правомощия са възложени с чл.24 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация.

Комисия „Бюджет и финанси” се състои от пет членове и се подпомага от трима експертни сътрудници и от един технически сътрудник.

През отчетния период комисията е провела 57 заседания, на които е разгледала и се е произнесла по:

1. Утвърждаване разпределението на бюджетните сметки на органите на съдебната власт, съгласно ЗДБРБ за 2012 г.

2. Определяне на показатели и условия за изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2012 г., във връзка с ПМС № 367/29.12.2011 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2012 г.

3. Утвърждаване на Указания за изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2012 г.
4. Утвърждаване на обобщена справка за планираните обществени поръчки през 2012 г.
5. Упълномощаване при необходимост от провеждане на обществени поръчки и сключване на договори.
6. Утвърждаване на Въпросник за състоянието на СФУК в органите на съдебната власт през 2011 г.
7. Създаване на централизиран фонд СБКО за подпомагане на магистрати и съдебни служители.
8. Отпускане на финансови помощи на магистрати и съдебни служители от централизирания фонд СБКО.
9. Даване съгласие за възстановяване на суми, внесени като гаранции по ЗОП.
10. Даване съгласие за възстановяване на неправомерно преведени суми по транзитната сметка на ВСС.
11. Утвърждаване на Стратегически план на дирекция „Вътрешен одит“.
12. Докладни записки от дирекция „Вътрешен одит“ за извършени одитни ангажименти.
13. Утвърждаване корекции по бюджетните сметки на органите на съдебната власт.
14. Актуализации на Таблица № 1 на ВСС и Класификатора на длъжностите на съдебните служители.
15. Искания от органите на съдебната власт за отпускане на средства за капиталови разходи.
16. Осигуряване на средства за изплащане суми по изпълнителни листове по Закона за отговорността на държавата.
17. Откриване на набирателни сметки на органите на съдебната власт.
18. Предоставяне безвъзмездно на ДМА.
19. Определяне на екипи за организация и управление на проектите на ВСС по ОПАК и разпределение на задълженията, съгласно СФУК.
20. Ежемесечна информация за изпълнението на бюджета на съдебната власт.
21. Осигуряване на средства за извършването на текущи и аварийни ремонти в органите на съдебната власт.
22. Утвърждаване на план-програма за обучение на вътрешните одитори от дирекция „Вътрешен одит“

23. Одобряване на план-сметки, съгласно СФУК за провеждане на мероприятия на ВСС.

24. Съгласие за изплащане на годишна членска такса за 2012 г. на ВСС в Европейската мрежа на съдебните съвети.

25. Одобряване на извършени разходи за представителни нужди.

26. Изготвяне на финансови обосновки.

27. Предложения от административни ръководители на органите на съдебната власт за поощрения, съгласно ЗСВ.

28. Организираны срещи с главния секретар на МП за обсъждане на искания от административни ръководители на органите на съдебната власт за осигуряване на средства за извършване на ремонтни дейности, с характер на основен ремонт.

29. Указания до органите на съдебната власт, относно подготовка на тригодишната бюджетна прогноза 2013-2015 г., съгласно Решение на Министерския съвет № 41/20.01.12 г. за бюджетна процедура 2013 година.

30. Одобряване разходите за командировки на членовете на ВСС, главния секретар на ВСС, главния инспектор на Инспектората към ВСС и административните ръководители на органите на съдебната власт.

31. Приемане на становището на Сметната палата за заверка на годишния финансов отчет на съдебната власт и ВСС за 2011 г.

32. Информация за размера на средната работна заплата на заетите в бюджетната сфера – всяко тримесечие.

33. Съгласуване на Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2013 г.

34. Годишен доклад за финансовото управление и контрол и вътрешния одит във ВСС, съгласно чл.20, ал.3 от ЗФУКПС.

35. Съгласуване на Проект на Постановление за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2013 г.

36. Извършване на корекции по бюджетните сметки на органите на съдебната власт чрез вътрешно-компенсирани промени и допълнителни източници на финансиране.

37. Изразяване на становища по писма, молби, запитвания и искания от органите на съдебната власт и други юридически и физически лица.

38. Правилник за финансиране и отчитане на дейността на учебните и почивни бази на органите на съдебната власт.

39. Изразяване на становища за опрощаване на дължими публични вземания.

40. Даване на съгласие при смяна на обслужващи банки по предложения на административни ръководители на органите на съдебната власт след проведена процедура.

41. Отговори по заявления за достъп до обществена информация.

42. Обобщен петгодишен доклад за дейността на КБФ.

Дейността на Комисия „Бюджет и финанси“ през 2012 г. гарантира управлението и изпълнението на бюджета на съдебната власт, при строго спазване на финансовата дисциплина в органите на съдебната власт, обезпечаване на всички видове разходи без поемане на просрочени задължения, въпреки рестриктивния бюджет и икономическата криза в страната. Комисията е управлявала, разпределяла и преразпределяла бюджета на съдебната власт по приходите в размер на 140,4 млн. лв. и по разходите, в размер на 420, 2 млн. лв. Предвидените разходи за заплати са в размер на 68% от общия бюджет за 2012 г., тези за осигурителни вноски са 18%. Така разходите за текуща издръжка остават само 14% - факт, който сочи колко недостатъчни са възможностите за осигуряване нормалното функциониране на съдебната система. Това налага прилагането на разпоредбата на чл. 2 ал. 5 от ЗДБРБ за 2012 г., за разходване на 20 млн. лв. от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложните разходи на органите на съдебната власт.

6. Публична комуникация

Комисия „Публична комуникация“ (КПК) е конституирана с решение на Висшия съдебен съвет (ВСС) по протокол № 42 от 11.10.2012 г. и е нова в структурата на ВСС. Основните функции на КПК са да провежда информационната политика на ВСС и да осигурява координацията и взаимодействието на ВСС с органите на съдебната власт, институциите, неправителствените организации, професионалните сдружения на магистратите и медиите. Със създаването на Комисията ВСС демонстрира желание за нов подход при осъществяването на комуникациите на органа в рамките на съдебната система, с журналистите и с обществото като цяло.

КПК се състои от пет членове на ВСС и се подпомага от двама експертни сътрудници .

С решение по протокол № 2 от заседанието си на 23.10.2012 г. КПК приема Вътрешни правила за организацията и дейността на комисия „Публична комуникация“. В отделни раздели в тях е уреден начинът, по който Комисията осъществява взаимодействие с

останалите постоянни комисии на ВСС и администрацията на ВСС, комуникацията в съдебната система, с другите държавни институции, с професионалните и неправителствените организации и с медиите. Разработените детайлни правила гарантират прозрачност, устойчивост, предвидимост и навременност на процеса на информационен поток от ВСС към обществото. Целта, която Комисията си поставя е установяването на диалог с журналистите и гражданското общество, основан на взаимно уважение, разбиране и доверие. Очакваният ефект е изграждането на нов, позитивен образ на ВСС.

Комисията е провела 13 /тринадесет/ заседания през 2012 г..

Още на второто си заседание на 23.10.2012 г. КПК взема решение за сформирание на Граждански съвет от професионални и неправителствени организации към ВСС. Бе изработен проект на правила за действие на Гражданския съвет към ВСС, както и регистрационна форма, която организациите, желаещи да участват в Гражданския съвет, следва да попълнят. След обсъждане във всички постоянни комисии, проектът на правила е одобрен с решение по протокол № 51 от 29.11.2012 г. на ВСС като окончателният вариант на правилата е приет след обсъждане от самия Граждански съвет.

По предложение на КПК още през първия месец от дейността на новия ВСС е създадена специална комуникационна форма за обратна връзка със съдиите, прокурорите и следователите. Връзката с тази комуникационна форма е организирана в отделен раздел на интернет страницата на ВСС – това я прави лесна за намиране от всички, които желаят да се възползват от нея. За всяка поставена за дискусии тема се генерира отделна парола, която се изпраща до всички органи на съдебната власт. Първата, зададена чрез комуникационната форма тема, е изборът на директор на Националната следствена служба. Съдиите, прокурорите и следователите от органите на съдебната власт имат възможност да изкажат мнения, становища и да направят коментари и по процедурата за избор на Главен прокурор, по бюджетни въпроси, по редица важни проекти на правила - за избор на административни ръководители, за командироване, за преместване по реда на чл. 194 от ЗСВ, по реда за провеждане на конкурсите за повишаване в длъжност и преместване на магистрати, по проекта на методиката за атестиране и по други важни теми.

През 2012 г. КПК осигурява необходимата организация за прозрачност при медийното отразяване на изборите за директор на Националната следствена служба и Главен прокурор. Заседанията, на които се изслушват кандидатите и се осъществи изборът, са предавани

пряко по Българската национална телевизия и онлайн чрез интернет страницата на ВСС. Всички желаещи медии са допуснати да снимат в Заседателната зала през цялото време, докато тече изслушването, дебатите и гласуването. След осъществяването на избора, спечелилите кандидати и техните конкуренти имат възможност да се срещнат с медиите със съдействието на пресцентъра на ВСС.

По предложение на КПК на заседанието си на 08.11.2012 г. ВСС приема Становище по повод публични изявления на представители на законодателната и изпълнителната власт. Приетото Становище е публикувано в интернет страницата на ВСС и е широко отразено от медиите.

На 20.11.2012 г. КПК организира среща с журналистите, които редовно отразяват работата на ВСС. На срещата присъстват представители на всички водещи електронни и печатни медии. В откровен тон са разисквани взаимните очаквания за откритост, обективност и диалогичност в отношенията на ВСС и медиите. След срещата са обобщени предложенията на журналистите за оптимизиране на работата на пресцентъра. Обобщените предложения са препратени на Комисията по професионална квалификация, информационни технологии и статистика по компетентност. В резултат на това в залата, в която журналистите наблюдават пряко заседанията на ВСС, е осигурен безжичен интернет с оглед улесняване на тяхната работа.

КПК разработва комуникационни регистри, гарантиращи пълен достъп и отчет на дейността на ВСС. Съгласно чл. 21 от Вътрешните правила за организацията на дейността на КПК е създаден Регистър на осъществените дейности, свързани с комуникационната политика на ВСС. Той е публикуван на интернет страницата на ВСС, в раздел „Решения на постоянните комисии”, подраздел „Комисия „Публична комуникация”. С решение на КПК по протокол № 9 от 04.12.2012 г. е създаден и Регистър на медийните изяви на членовете на ВСС. Въз основа на това и на ежедневното проследяване на публикациите в средствата за масова информация, на всяко тримесечие се изготвя мониторингов анализ на медийните изяви на членовете на ВСС. Първият такъв анализ засяга отчетния период от октомври до декември 2012 г.

С решение по протокол № 12/17.12.2012 г. на КПК е учредена годишна награда за медия/журналист за най-обективно отразяване на работата на ВСС. По този начин Комисията се стреми да стимулира журналистическия интерес към дейността на ВСС и да отличи медиите и журналистите, които са обективен и задълбочен посредник

за посланията на ВСС към обществото. За първи път наградата е връчена на 16 април 2013 г., когато за пръв път се провежда и Денят на отворени врати на ВСС.

В края на отчетния период е създадена работна група, която да разработи комуникационна стратегия на ВСС.

В заключение, въз основа на работата си през отчетния период, КПК прави следните изводи:

1. Чрез създаване на специална комисия, която да координира комуникацията на ВСС в рамките на съдебната система, с другите държавни институции, с неправителствения сектор и медиите, Висшият съдебен съвет дава знак за нова, модерна и основана на пълна откритост информационна и комуникационна политика и поема своята отговорност за създаването на позитивен обществен образ, както на самия орган, така и на съдебната власт като цяло.

2. Създаването на Граждански съвет от професионални и неправителствени организации към ВСС дава възможност дейността на ВСС да бъде предмет на широка обществена дискусия, която да осигури, както коректив, така и активна подкрепа на органа при реализиране на стратегическите политики в областта на съдебната реформа.

3. КПК проявява необходимата инициативност при контактите си с медиите. Очаква се в дългосрочен план подобна информационна политика да даде резултат при изграждане на взаимоотношения с медиите, основани на взаимно уважение и разбиране.

4. Необходимо е да се предприемат по-нататъшни мерки по отношение на обновяването на интернет страницата на ВСС и уеднаквяването на интернет страниците на органите на съдебната власт. Препоръчително е в тази дейност, освен членове на ВСС и служители от АВСС, да бъдат включени експерти по информационни технологии и връзки с обществеността от различни органи на съдебната власт.

7. Дейност по правни въпроси

Важна дейност на ВСС е изразяването на становища по законопроекти, внесени в Народното събрание и в хода на съгласувателната процедура пред Министерски съвет, от свое име и от името на органите на съдебната власт. Тази дейност е особено важна, когато се отнася до законопроекти, свързани с функционирането на органите на съдебната власт и съдебните реформи като цяло. В тази си дейност ВСС се подпомага от Комисия по правни въпроси.

Комисията по правни въпроси е постоянно действащ орган и осъществява дейността си от петима членове, които се подпомагат от двама правни експерти и един технически сътрудник от администрацията на ВСС.

Комисията подпомага дейността на Висшия съдебен съвет в съответствие с предоставените ѝ правомощия по чл. 26 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация, като изработва становища по законопроекти на Народното събрание и нормативни актове на Министерския съвет и отделните министерства и централни ведомства, които се отнасят или са във връзка със съдебната власт; подготвя становища по съдебни производства със значим обществен интерес, по които страна е ВСС; обобщава постъпили становища на съдии, прокурори, следователи и съдебни служители при обсъждане на проекти на нормативни актове и други.

Комисията е провела общо 47 /четиридесет и седем/ заседания.

За периода 01.01.2012 г. – 30.09.2012 г. Комисията по правни въпроси, в предишния си състав, е изразила мотивирани становища по законопроекти, които се отнасят до съдебната власт, на основание чл. 31 от Закона за съдебната власт. Становищата са изпратени до Народното събрание и са по § 8 от ЗР на Закона за резерва на въоръжените сили на Република България; по ЗИД на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди; ЗИД на Закона за търговския регистър; по проекта на НК и ЗИД на Закона за правната помощ. За отчетния период Законът за съдебната власт е изменян и допълван два пъти. Като закон, уреждащ устройството и принципите на дейността на органите на съдебната власт, Комисията е проследила този процес, и след задълбочено обсъждане е приела становища по предложените изменения, които са възприети от ВСС и са предоставени на Народното събрание.

Освен становища по законопроекти, Комисията изразява становища и по подзаконовни нормативни актове и други актове на изпълнителната власт. Изготвила е становища по проект на договор за единен патентен съд; по предложението на Българската стопанска камара за изменение на пропорционалните такси, събирани в производството по граждански дела по Тарифата за държавните такси, събирани от съдилищата по ГПК; по проекта на задължителни указания относно правилното определяне на характера на информацията, придобита в резултат на използване на специални разузнавателни средства, както и по проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерство на правосъдието.

Друга съществена част от дейността на Комисията е разглеждането и изразяване на становища по постъпили отчети, информации и др. В резултат на тази дейност Комисията е приела и изразила становища по доклада за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2011 г., обобщения годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и за дейността на Инспектората към ВСС за 2011 г. и доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2011 г.

За периода 03.10.2012 г. – 31.12.2012 г. Комисията по правни въпроси, в избрания от 11.10.2012 състав, е провела 11 заседания, на които е изготвила и предложила на Висшия съдебен съвет проект за становища по: ЗИД на ЗСВ; ЗИД на ГПК; ЗИД на АПК и ЗИД на НПК, както и становище по проект на Декларация на РБ за приемане на компетентността на Съда на Европейския съюз в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателно-правни въпроси.

Обсъдено и предложено е становище по Концепцията за електронно правосъдие, изготвена от Министерството на правосъдието и становища по подзаконовни нормативни актове на същото министерство, а именно:

- по проект на Наредба за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица;
- по проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8/26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

Комисията по правни въпроси е изготвила и следните проекти за вътрешни правила на Висшия съдебен съвет:

- Процедурни правила за избор на директор на НСлС и заместник на главния прокурор на РБ по разследването;
- Процедурни правила за избор на председатели на ВКС, ВАС и главен прокурор на РБ;
- Правила за преместване по реда на чл. 194 от ЗСВ в органите на съдебната власт;
- Правила за определяне условията, реда и критериите за поощряване на съдии, прокурори и следователи.

До края на 2012 година правилата са приети от ВСС и той осъществява дейността си по тях.

През този период Комисията е обсъдила и дала отговори и становища по общо единадесет въпроси, поставени от органите на съдебната власт и отделни магистрати.

В рамките на своите правомощия, през отчетния период, комисията е инициирала съставянето на работни групи за:

- уточняване по основание и размер предявено срещу ВСС вземане на „Информационно обслужване” АД;

- за изм. и доп. на: Правилник за администрацията на ВКС, Правилник за администрацията на ВАС, Правилник за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на РБ и Правилник за администрацията на районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища.

По предложение на Комисията по правни въпроси е проведена работна среща с представители на НАП по спора за събиране вземанията на органите на съдебната власт.

В комисията се събират и обобщават всички предложения за промяна на законови и подзаконови нормативни актове, идващи от органите на съдебната власт и се предоставят на МП, като орган от изпълнителната власт, разполагаща със законодателна инициатива.

От началото на своето конституиране Комисията по правни въпроси осъществява взаимодействие с други органи, чрез осигуряване на представителство в работни групи и срещи, което несъмнено е в полза на съдебната власт.

8. Международна дейност

Комисия „Международна дейност” е правопреемник на Комисия „Международно-правно сътрудничество” и се състои от 5 членове, които заседават най-малко веднъж седмично. През отчетния период комисията има проведени 38 заседания.

Дейността на комисия „Международна дейност” на ВСС, се състои в подпомагане функциите на Висшия съдебен съвет (ВСС) по чл. 30, ал. 1, т. 17 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) – да организира, ръководи и контролира участието на съдии, прокурори и следователи в международното правно сътрудничество, включително участието им в международната съдебна мрежа, както и по чл.27 от Правилника за организацията на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация. В тази връзка през отчетния период, комисията продължава да организира участието на магистрати в междуведомствени срещи и други текущи инициативи в областта на международното сътрудничество, координира разработването и изпълнението на международните проекти, свързани с ВСС и съдебната власт, участва със свои представители в работата и инициативите на Европейската мрежа на съдебните съвети, в дейността на други международни организации, на които България е

член, както и в подготовка на програмите за пребиваването на чуждестранни делегации и гости, по покана на ВСС.

През отчетната година комисията е координирала срещи с представители на съдебната власт на други държави в България: от Туркменистан, от Върховния народен съд на Виетнам, от Националния институт по правосъдие на Молдова. От своя страна представители на ВСС посещават Върховния съвет на магистратурата на Румъния.

Като важно за международната дейност на ВСС се очерта и участието на Соня Найденова - представляващ Висшия съдебен съвет и председател на комисия „Международна дейност”, в регионална конференция, организирана от Министерството на външните работи на Република Франция като част от поредица от регионални конференции на тема „Правосъдие и права на човека в Югоизточна Европа”. Целта на тези събития е насърчаването на обмена на регионални ниво по темите от глава 23 от преговорите за присъединяване (съдебна власт и фундаментални права). Конференцията се проведе в гр. Тирана, Албания.

Съвместно с Националния институт на правосъдието, ВСС организира срещи с магистрати в рамките на Обменната програма на Европейската мрежа за съдебно обучение. Целта на програмата е съдии и прокурори от различните европейски страни да се запознаят с правосъдните и правоохранителните системи на страните, които посещават и да споделят своя опит. Такива срещи са проведени с магистрати от Франция, Испания и Румъния в рамките на Обменната програма на Европейската мрежа за съдебно обучение.

ВСС, чрез комисията, развива активност по координация и изпълнение на международни проекти. В началото на 2012 г. започва подготовката на проектната идея на ВСС по Програмна област 31 „Изграждане на капацитет и сътрудничество в областта на съдебната власт” на Норвежкия финансов механизъм. За участие в експертно посещение с цел обсъждане на проектните предложения по Програмна област 31 „Изграждане на капацитет и сътрудничество в областта на съдебната власт” и 32 „Корекционни услуги, вкл. и без прилагане на мерки за задържане” в гр. Страсбург, Франция са командировани представители на ВСС. Работата продължава през цялата година.

По инициатива на ПРБ на 10.04.2012 г. е организирана междуинституционална среща, с участието на представители на

Посолството на Великобритания, Посолството на Кралство Дания, Посолството на Кралство Норвегия, Посолството на САЩ, Посолството на Република Франция, Посолство на Кралство Нидерландия, Посолство на Федерална Република Германия, Посолство на Кралство Испания, Посолство на Конфедерация Швейцария, Представителството на Европейската комисия в България, МС на РБ, МВР, МП, МФ, ВСС, Инспекторат към ВСС, ВКС, НИП, Прокуратура на РБ, Асоциация на административните съдии, Фондация „Америка за България“, УНИЦЕФ, Център за изследване на демокрацията, Институт по социални дейности и практики, Сдружение „Програма за развитие на съдебната система“, Сдружение Съдии за единна Европа, Български институт за правни инициативи. Една от темите, обсъдени по време на срещата е създаване на координационен механизъм с цел оптимизиране на междуинституционалната координация: определяне на координационен център; определяне на срок за посочване на контактни точки от всяка заинтересована институция и организация; определяне на срок за изработване на методика за ефективно функциониране на междуинституционалния координационен механизъм; периодичност на провеждане на координационни срещи. Взето е решение координационният център да бъде създаден към ВСС. Приети са правила за организацията на дейността по изготвянето, поддържането и актуализирането на регистър на международните проекти и програми в сектор „Правосъдие. Координационният център се събира най-малко два пъти годишно, а при необходимост и разкриване на нови процедури, може да бъде свикван и по-често.

Комисия „Международна дейност“ и дирекциите „Международна дейност“ и „Информационни системи“ в администрацията на ВСС имат ролята на координатор на международните проекти в сектор „Правосъдие“ и поддържат електронен регистър на изпълняваните проекти. Електронният регистър се намира на интернет сайта на ВСС в раздел „Регистър на международните проекти и програми“. В момента той се състои от две части – „ВСС“ и „Органи на съдебната власт“- в частта „ВСС“ е предоставена информация за проектите, по които ВСС е бил или в момента е бенефициент. Представени са и кратки резюмета на проектите. Другата част „Органи на съдебната власт“, понастоящем се състои от регистър, съдържащ информация предоставена от органите на съдебната власт в табличен формат и част „Проекти изпълнявани в

сектор „Правосъдие”, където е публикувана информация за проекти, предоставена от ОПАК, ВАС и НИП.

Дейността по поддържането на регистъра, включва периодично въвеждане на данни за проекти, осъществявани от органите на съдебната власт.

Във връзка с подаденото от Висшия съдебен съвет проектно предложение “Подобряване на квалификацията на членовете и служителите на ВСС” по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма “Административен капацитет”, приоритетна ос II “Управление на човешките ресурси”, подприоритет 2.4. “Компетентна съдебна система и ефективно управление на човешките ресурси”, комисия «Международна дейност» има определен екип за управление.

В края на 2012 г. година стартира и проект „Въвеждане на модерни, надеждни и ефикасни процедури за планиране и изпълнение на бюджета на съдебната власт” се осъществява по Приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.5 „Прозрачна и ефективна съдебна система” на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Проектът е с продължителност 18 месеца. Общата му цел е подобряване на работните процеси в съдебната система, ефективността и прозрачността при разработване, съгласуване и управление на бюджета на съдебната власт.

ВСС взема участие в работата и инициативите на Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС), както и в дейността на други международни организации, на които България е член.

От 2007 г. България е пълноправен член на Европейската мрежа на висшите съдебните съвети. С това членство в мрежата, Комисия „Международна дейност” изпълнява една от основните си функции, а именно- да осъществява взаимодействие със структури в съдебната система, неправителствени организации и международни институции по въпроси, свързани с международната дейност. В тази посока е и една от най- активните дейности на комисията, с оглед многобройните въпроси, изпращани от други страни-членки или такива със статут на наблюдатели на мрежата.

През 2012 г. ВСС продължава ползотворното си сътрудничество с Европейската мрежа на съдебните съвети, Съвета за регионално сътрудничество и Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела. Членовете на ВСС и представители на съдебната власт участват във важните за България международни срещи по покана на тези организации.

В периода 9-12 май 2012 г. представители на ВСС и на неговата администрация взеха участие в Общото събрание на Европейската мрежа на съдебните съвети в гр. Дъблин, Ирландия. Бяха създадени 3 проектни екипа за работа и сътрудничество между върховните органи за управление на съдебната власт на страните от ЕС.

В периода 5-7 юни 2013 г. в България предстои провеждането и на Общото събрание на Европейската мрежа на съдебните съвети. В тази връзка комисия „Международна дейност“ взе решение то да бъде проведено в гр. София, а дейността по организацията и на събитието бе възложена на дирекция „Международна дейност“.

Членовете на КМД и на ВСС продължават активната си работа в рамките на отлично координираното сътрудничество с *Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела (ЕСМГТД)* с национално лице за контакт г-жа Вероника Николова, съдия в Апелативен съд – гр. София.

С Решение на ВСС по протокол № 12 от 22 март 2012 г. са определени участниците в регионални експертни екипи, съгласно Заключенията на Третата регионална конференция на министрите на правосъдието и на министрите на вътрешните работи от страните-участнички в Процеса на сътрудничество в Югоизточна Европа (SEECC). За участие в екипа за съдебно сътрудничество в областта на наказателно-правните въпроси са определени Калин Баталски - председател на Районен съд гр. Радомир и г-жа Екатерина Роглекова - заместник-председател на Районен съд гр. Пловдив. За участие в екипа за съдебно сътрудничество в областта на гражданско-правните и търговско-правните въпроси – Михаил Алексов- председател на Районен съд гр. Трън и Дарина Костова - съдия в Окръжен съд гр. Бургас.

През 2012 г. ВСС става член на Международната асоциация за съдебна администрация и представители на ВСС и на съдебната власт участват в Петата годишна конференция на Международната асоциация за съдебна администрация (13-16 юни –гр. Хага, Холандия).

Комисия „Международна дейност“ и дирекцията организират и координират съвместно с Министерството на външните работи и Постоянното представителство на Република България към ЕС командироването на представители на съдебната власт като национални експерти в структурите на ЕС и чуждестранни мисии. Това включва публикуване на обява на страницата на ВСС; извършване на предварителен подбор на кандидатите въз основа на

съответствието на квалификацията им с изискванията за съответната длъжност; представяне на кандидатурите на комисия „Международна дейност” на ВСС и последващо изпращане до Министерство на външните работи за препращане чрез Постоянното представителство на Република България към ЕС.

Информация, свързана с формирането на новия състав на Висшия съдебен съвет, се публикува в интернет-страницата на Европейската мрежа на съдебните съвети.

Взети са решения за командироване на представители на съдебната система и на ВСС за продължаване работата на проектните екипи на ЕМСС и на сътрудничеството с Европейската мрежа на съдебните съвети, Регулаторните съдебни органи на Балканския регион” и Европейската мрежа по граждански и търговски дела.

Във връзка със задължението на комисия „Международна дейност” съгласно чл. 27, т. 1 да координира работата на ВСС по изпълнение на мерките по механизма за проверка и сътрудничество, от страна на дирекция „Международна дейност” се изготвят ежемесечни отчети за предприетите действия по Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност. По предложение на комисия „Международна дейност” всеки трети понеделник от месеца се провежда общо заседание на председателите на постоянните комисии на Висшия съдебен съвет, за обсъждане на предприетите мерки по Графика. Изпълнението на мерките се следи стриктно, отчита се и тяхната ефективност.

На 27 ноември 2012 г. в сградата на Висшия съдебен съвет е проведена среща с представители на мисия на Европейската комисия по линия на Механизма за сътрудничество и оценка. От страна на ВСС са изтъкнати намеренията за промяна в работата, за набелязване на приоритети и излагането им в конкретни годишни програми за всяка година от мандата. Представена е и годишната програма за 2013 година, в т.ч. и мерките за изпълнение на препоръките от юлския мониторингов доклад от 2012 г. Трябва да се отбележи, че от м. октомври 2012 година контактите с представителите на наблюдателната мисия са засилени и удовлетворителни.

В хода на мониторинга по Механизма за сътрудничество и контрол от страна на ЕК, от 2007 г. се предприема наблюдение по определени дела, посочени изрично от представители на самата мисия на ЕК. ВСС разширява това наблюдение чрез списъци с дела, условно наречени „дела от особен обществен интерес“ и възлага наблюдателни

и аналитични функции спрямо делата от списъците на апелативните съдилища и на създадената за тази цел Комисия по изпълнение на мерките за организация на работата по делата с особен обществен интерес в органите на съдебната власт. След конституиране на ВСС в новия състав се налага убеждението, че в резултат на съществуването на комисията, наред с безспорните достижения по ускоряване движението на наказателните процеси, се проявяват противоречия между конституционните функции на съвета и част от работата на комисията, изразяващи се в даване на указания към органите на съдебната власт по движението на делата, разграничаване на делата по важност, приоритетно разглеждане на делата от списъка и пр. За да се преустанови колизията, ВСС взема решение за закриване на тази комисия. Необходимостта от наблюдение върху делата, чието движение се следи от ЕК, води до решението тази дейност да се поеме от Комисия „Международна дейност“. Тя, с помощта на експерти от администрацията, периодично проследява движението на тези дела. Към края на 2012 година броят на делата, наблюдавани от ЕК, е 108. От тях 46 са досъдебни произва, а 62 са делата с внесен обвинителен акт в съда. Движението на делата в съда е следното:

Приключени с присъда на I инстанция - 48 броя
 Прекратени и върнати за доразследване – 5 броя
 Висящи дела – 9 броя.

9. Професионална квалификация, информационни технологии и статистика

Комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика“ е постоянно действащ помощен орган към Висшия съдебен съвет (ВСС). Тя е конституирана с решение на ВСС от 11.10.2012г. в съответствие с разпоредбата на чл. 28 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация във вр. с чл.30, ал.4 и чл.37, ал.2 от Закона за съдебната власт. Комисията се състои от седем членове и се подпомага от двама експерти в областта на информационните технологии, правен експерт, експерт по съдебна статистика и един технически сътрудник от администрацията на ВСС. Настоящият състав на Комисията е формиран с решение на ВСС по протокол №42/11.10.2012год.

До края на месец септември действа комисия от предишния състав на ВСС - конституирана с решение на ВСС от 01.11.2007г. в съответствие с разпоредбата на чл. 24 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация, състояща се от пет членове

Комисията подпомага Висшия съдебен съвет във връзка с информационното обслужване на дейностите в съдебната власт и в съответствие с предоставените ѝ правомощия по чл. 24 от Правилника, като:

1. Разработва проекти за решения на ВСС, които закона изисква с оглед реализирането на електронно правосъдие;
2. Определя задължителни квалификационни курсове в случаите на повишаване в длъжност на съдии, прокурори и следователи и назначаване на административни ръководители;
3. Определя специализации на съдии, прокурори и следователи;
4. Организира научното разработване на въпроси, свързани с дейността на ВСС;
5. Организира подготовката и провеждането на научно-практически прояви по отделни проблеми на работата на ВСС;
6. Обсъжда актуални проблемни въпроси от дейността на Националния институт на правосъдието, свързани с усъвършенстване дидактиката на учебния процес и прилагане на съвременните модерни технологии в обучението;
7. Съдейства за координирането на научните и приложните изследвания на юридическите факултети в страната по проблемите на организацията и функционирането на съдебната власт;
8. Способства за запознаване с чуждестранните научни постижения с оглед използването им за приемане достиженията на правото на Европейския съюз от органите на съдебната власт;
9. Подпомага ВСС за изпълнението на Информационната стратегия на правораздавателните органи, включително за реализирането на информационните системи (ЕИСПП) и др.и електронната връзка с органите на съдебната власт, както и неправителствените организации и други субекти на гражданското общество;
10. Поддържа делови контакти със сродните звена (комисии и съвети) към висшите съдебни съвети в други държави;
11. Изготвя и предлага за утвърждаване от ВСС статистически форми и методически указания за попълването им, съгласувано с комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт;
12. Събира и обработва статистическата информация.

През 2012год. Комисията е провела общо 53 редовни и извънредни заседания:

- За периода януари – септември – 43 бр.;
- За периода октомври – декември – 10 бр.

Приоритети в дейността през 2012 година са:

1. Прозрачност чрез публикуване на съдебните актове

Една от основните дейности на Комисията през изтеклата 2012г. е във връзка с незабавното публикуване на съдебните актове на Интернет-страниците на съдилищата, съгласно чл. 64 от ЗСВ и в изпълнение на Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа.

Извършвани са, както ежесмесечни проверки за навременното и пълно публикуване на актовете, така и проверки по сигнал. Давани са указания на съдилищата, че достъпът до публикуваните съдебни актове на Интернет страниците им трябва да бъде свободен и улеснен, да се преустанови практиката за изискване на регистрация за достъп до тези страници.

В изпълнение препоръките в доклада на Европейската комисия, Комисията предприема редица срещи с представители на неправителствената организация „Програмата за развитие на съдебната система” с цел унифициране на сайтовете на съдилищата и намиране на финансови средства.

Комисията изисква от административните ръководители на съдилищата регулярно да изпращат във Висшия съдебен съвет доклад-информация, относно:

- мерките, предприети за изпълнение изискванията на чл. 64 от Закона за съдебната власт – незабавно публикуване на съдебните актове на Интернет страницата на съответния съд;
- изпълнението на указанията за максимално опростен достъп до публикуваните актове, без необходимост от регистрация, потребителски имена и пароли;
- публикуването в стартовата Интернет страница на съда на указания за потребителите за начина за достъп до публикуваните съдебни актове;
- публикуването на Вътрешните правила за организацията на публикуване на съдебните актове на Интернет страницата на съда, с приложение - „снимки" (screenshot) от екраните на Интернет страницата на съда за пътя до публикуваните съдебни актове. Административните ръководители на окръжните съдилища да включат в доклада аналогични приложения за Интернет сайтовете на всички районни съдилища от съответната област.

На заседание заседание 53/13.12.2012г. ВСС решава в интернет-страниците на окръжните съдилища да се създаде раздел, в който да се публикуват обявленията за продан на държавните съдебни

изпълнители. Информацията за обявленията за продан на частните съдебни изпълнители, публикувана в същия раздел, да бъде синхронизирана с регистъра на публичните продажби в Интернет-страницата на Камарата на частните съдебни изпълнители.

След 3. 10. 2012 г. Комисията е натоварена от ВСС с изключително отговорната задача за наблюдение на електронните системи за случайно разпределение на дела и преписки в органите на съдебната власт. Набелязани са мерки, които предстои да се осъществят през 2013 година, за изключване на възможността за манипулиране на тези системи с цел заобикаляне на принципа за случайно разпределение.

2. Централен Уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове (ЦУБИПСА)

Централният Уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове е създаден по проект “Обновени информационни системи за по-добро обслужване. Нормативна уредба на електронното правосъдие”, финансиран от Оперативна програма “Административен капацитет”, чрез Европейския социален фонд. Той е публичен и потребителите имат достъп до постановените съдебни актове.

Комисията приема информацията за процедурата за присъединяване на Административен съд София-област към ЦУБИПСА. Предприема необходимите действия за активиране на автоматичното публикуване на постановените от Специализирания наказателен съд съдебни актове в ЦУБИПСА.

През 2012 г. е сключен договор за доработка на функционалността при промени в нормативната база или по искане на потребителите, съгласувано и одобрено от ВСС, както и други непредвидени дейности.

3. Автоматизирана информационна система „Бюра съдимост”

И през 2012 г. продължиха дейностите за осигуряване на качествено обслужване на гражданите при издаване на свидетелства за съдимост.

Комисията е изисквала актуализирана справка от съдилищата, в които не са въведени бюлетините на осъжданите лица и причините за неизпълнението. В резултат на предприетите мерки всички бюлетини на осъжданите лица са въведени в програмния продукт “Бюра съдимост”.

Със свое решение Комисията задължава председателите на районните съдилищата на неосъждани лица да се издават незабавно свидетелства за съдимост, при явяване по месторождение. В останалите случаи, свидетелствата да се издават в съответствие с чл.

38 от Наредба № 8 от 26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост.

Два пъти годишно, на основание чл. 4 от Наредба 14/18.11.2009г., Висшият съдебен съвет изисква от Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ актуални данни за българските граждани, необходими за нормалната работа на софтуера на „Бюра съдимост“.

4. Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП)

И през 2012 г. продължава работата на Междуведомствения съвет за развитието на ЕИСПП. На тях са обсъждани актуализации на стандартите на ЕИСПП, план програма за довършване и пускане в експлоатация на ЕИСПП, оперативната съвместимост и информационна сигурност на системата, организационната, програмната и техническа схема за защита на ЕИСПП и свързаните с нея системи.

Съгласно дейност 6 на приетата План програма за довършване и пускане в експлоатация на ЕИСПП, Висшият съдебен съвет осигурява разработване на „Конвертори“ за предаване на данните от системите за управление на делата в съдилищата към ядрото на ЕИСПП. Дейностите за осигуряване на предаването на данни от системите за управление на делата към ядрото на ЕИСПП са залегнали в проект на Прокуратурата по Оперативна програма “Административен капацитет”.

Данните ще се предават от съдилищата към ЕИСПП по апелативните райони през апелативните съдилища, за което по Техническо задание на Висшият съдебен съвет и сключен договор, е разработена и тествана в реални условия специална програма (сървис).

5. Статистика

Една от дейностите на комисията е да решава въпросите с изготвянето и използването на статистическата информация от съдилищата. Във връзка с това през 2012 г. са приети следните решения:

Поради необходимостта от подобряване на отчетността на делата, комисията на свое заседание (Протокол № 2/10.01.2012 г.) приема да се направи корекция на една от статистическите форми за отчет на окръжните съдилища. Корижираната форма е публикувана на Интернет страницата на ВСС и използвана за отчет за първото шестмесечие.

На свое заседание (Протокол № 10/06.03.2012 г.)

комисията прие „Актуализирана справка за броя на магистратите по възрастови групи”.

Публикувани са обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата, ВАС и НСлС за 2011 г.

Висш съдебен съвет има изготвен анализ на статистическите данни за дейността на съдилищата за 2011 г.

През 2012 г. по искане на Европейската комисия, Министерство на правосъдието, Народното събрание, Държавна агенция за национална сигурност и други държавни институции, комисията изготвя и предоставя справки с актуална статистическа информация от съдилищата.

Комисията в настоящия си състав, както и ВСС като цяло намира, че съдебната статистика се нуждае от значително, по-голямо от направеното през 2012 г., подобрение, за да отговаря на потребностите, за които се съставя. За това са необходими координирани действия на няколко комисии на ВСС, заложи в програмата за 2013 година, за отразяване на много по-точна, пълна и реална информация в статистическите форми и за анализ на данните.

6.Професионална квалификация

Като орган, който управлява и администрира съдебната система, ВСС, подпомаган от комисията, приема по предложение на УС на НИП (Националния институт по правосъдие) Правилник за организацията и дейността на НИП и неговата администрация, а членове на ВСС участват пряко в неговото управление. Друга дейност в тази посока представлява съгласуването на учебните програми на НИП, както и осигуряване от ВСС по бюджета на НИП на средствата, необходими за провеждане на всички предвидени в закона обучения.

В тази връзка и с оглед необходимостта от формиране на ясна визия за действителните потребности от обучение на магистратите и съдебните служители в страната, комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика” към Висшия съдебен съвет с решение по протокол № 45/23.10.2012 г. отправя молба до всички административни ръководители за препоръки и предложения за актуални теми, които да бъдат обсъдени и предложени на Националния институт на правосъдието.

Водени от разбирането, че качествено професионално обучение и повишаването на квалификацията на магистратите и съдебните служители е гаранция за подобряване ефективността на правораздаването, административните ръководители от всички съдебни райони изпращат периодично своите предложения.

Обобщените предложения се изпращат на директора на Националния институт на правосъдието с молба същите да бъдат включени в програмата на НИП.

Предвид изложеното Националният институт на правосъдието предоставя информация на Комисията за теми, които са включени в рамките на осъществявания в момента проект на НИП „Комплексна и устойчива програма за обучение на магистратите в контекста на пълноправното членство в ЕС”, който се осъществява с подкрепата на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

На следващо място, в рамките на Програмата за регионални обучения на НИП през 2013 г. е планирано провеждането на 60 регионални обучения, предназначени за окръжните и административни съдилища, окръжни прокуратури, както и големите районни съдилища и прокуратури.

Нарастващата необходимост от укрепване на професионалната квалификация на правоприлагащите органи, така че те в по-пълна степен да отговарят на обществените очаквания при осъществяване на правораздаването, провокира членовете на КПКИТС да изготвят проектна идея относно професионалната квалификация на съдии, прокурори и следователи, която е предложена за включване в Индикативната годишна работна програма на ОПАК за предстоящите процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за 2013 г.

10. Съдебна администрация

В изпълнение на правомощията си, изчерпателно посочени в чл.25 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация, комисията предлага на Висшия съвет решения по конкретни предложения от административни ръководители на органи на съдебната власт /ОСВ/. По предложение на комисията, ВСС приема и принципни решения, които регулират кадровата политика по отношение съдебната администрация в органите на съдебната власт.

Комисията е провела общо 54 /петдесет и четири/ заседания.

От особена важност за структурата и работата на съдебната администрация са указанията, които комисията отправя към административните ръководители:

-по протокол № 46 от 12.11.2008 г., с което указва на административните ръководители на районните съдилища, в които има назначени или тепърва се назначават системни администратори ,

да разписват и задължение да обслужват и съответната районна прокуратура;

- по протокол № 24/10.06.2009 г. изменено по протокол № 43/05.11.2009 г., с което “указва на административните ръководители в органите на съдебната власт да не назначават съдебни служители на свободните щатни бройки без съгласието на Висшия съдебен съвет”. В резултат на строгото му прилагане са спестени значителни средства от бюджета на съдебната власт.

- по протокол № 4/26.01.2012 г., с което указва на административните ръководители да не извършват трансформация на съдебни служители от по-ниско платена длъжност на по-високо платена такава, без съгласието на Висшия съдебен съвет.

За осъществяване на необходимото преразпределение на ресурси от ненатоварени към натоварени съдебни органи, с решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 8/08.11.2012 г., са спрени обявените със заповед на административните ръководители конкурси за съдебни служители във всички органи на съдебната власт, до извършване анализ на щатове в съдебната администрация и оптимизиране и адекватното ѝ разпределение. Във тази връзка комисия „Съдебна администрация” подготвя анализа на щатната численост в контекста на натовареността на магистратите и съотношенията на брой служители към магистрати по апелативни райони.

При разглеждане предложенията на административните ръководители за отпускане на нови щатове за съдебни служители, комисията е използвала и спазвала критерия за натовареност на съответния съдебен орган и съотношението между броя на съдебните служители отнесено към броя на магистратите по щат. В резултат на спазването на този принцип голяма част от исканията на административните ръководители се отхвърлят. С тези решения се запазва общата щатна численост на съдебната администрация в органите на съдебната власт, което е особено важно предвид тежката икономическа криза в страната.

Продължава и последователната политика на комисията да указва и подкрепя административните ръководители да трансформират длъжности само в рамките на бюджетната сметка, с оглед оптимално използване на наличните кадри.

През м.ноември 2012 г. е проведена среща с председателя на Управителния съвет на националното сдружение на съдебните служители, на която са предложени и приети конкретни мерки, включени в План-Графика по изпълнението на мерките, предвидени в

Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система, а именно:

1. Да се унифицират практиките по приложението на Методиката за атестиране на съдебните служители;
2. Да се унифицират нормите, свързани с процедурата за назначаване на съдебни служители във всички органи на съдебната власт и практиките по приложението им;
3. Да се осъществи мониторинг по приложението на Етичния кодекс на съдебните служители.

Повишаването на квалификацията на съдебните служители се осъществява чрез изпълнение на Програмата за повишаване квалификацията на съдебните служители, проект „Ръководство за успешно управление на съдилищата” във връзка с програмата „Съдилища-модели и съдилища-партньори” на Програма за развитие на съдебната система. Част от мероприятията от обучителната програма са осъществени с помощта на Националния институт на правосъдието.

Служители от АВСС участват в семинар по ЗОП, организиран от „Лега-консулт” – водеща българска правна кантора и в Национална работна среща за изменение на ЗОП от 2011 г., организирана от списание „Обществени поръчки”, както и в обучителни семинари, проведени от Китов център ЕООД, Института на вътрешните одитори, Школата по публични финанси към Министерство на финансите и Център по европейско обучение - за обучение на одитори, юристи и счетоводители от АВСС.

11. Предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Взаимодействие с Инспектората към ВСС

Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет (КПУКИВИВСС) е конституирана с решение на Висш съдебен съвет (ВСС) по протокол №42 от 11.10.2012г. Тя обединява дейността на две постоянни комисии, съществуващи в структурата на ВСС в предходния му състав.

Комисията се състои от петима члена на ВСС. В заседанията на комисията участват и представители на Инспектората към ВСС. Комисията заседава всяка седмица и за отчетния период е провела 10 заседания.

Един от новите моменти в работата на КПУКИВИВСС е публикуването на интернет страницата на ВСС на дневния ред на заседанията ѝ както и на протоколите от самите заседания.

За отчетния период приоритетните дейности на Комисията се свеждат до:

1. Разглеждане и приемане, обявяване на интернет страницата на ВСС на декларациите по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ), подавани от лицата, заемащи публични длъжности в съдебната система, както и изготвяне и поддържане на регистър във връзка с тях по чл.18 от ЗПУКИ;

2. Обсъждане на актове с резултатите от планови, тематични и контролни проверки, извършени от Инспектората към Висшия съдебен съвет и изготвяне на анализи на обобщените резултати от извършените проверки, дадените препоръки от Инспектората към ВСС и тяхното изпълнение;

3. Вземане на решения за препоръки, предложения за мерки и последващи действия по анализиранияте констатации, както и за възлагане на извършване на проверки от административните ръководители на органите на съдебната власт;

КПУКИВИВСС е разгледала и приела 115 (сто и петнадесет) декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси, подадени от съдии, прокурори и следователи. Декларациите са заведени с входящ номер в автоматизираната деловодна система на ВСС, отразени са в създадения регистър и са обявени на интернет страницата на Висшия съдебен съвет съгласно закономото изискване за тяхната публичност.

От общия брой приети декларации 19 (деветнадесет) броя са по чл.12, т.1 от ЗПУКИ, т.е. за декларации за несъвместимост; 18 (осемнадесет) броя са по чл.12, т.2 от ЗПУКИ, т.е. декларации за частни интереси, които се попълват по образец съгласно приложение към закона; останалите 83 (осемдесет и три) броя са по чл.12, т.3 от ЗПУКИ, т.е. декларации, с които се известява настъпила промяна в обстоятелствата по предходните две точки. Само пет от декларациите по чл.12, т.2 от ЗПУКИ са подадени по образца съгласно приложението към закона;

КПУКИВИВСС стриктно спазва императивната норма на чл.18а, ал.2 от ЗПУКИ.

Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет се самосезирана през месец декември 2012г. по редица сигнали засягащи номинацията на прокурор Галя Гогушева за Конституционен съдия. В съответствие с правомощията си комисията е извършила редица проверки във връзка с подадените от г-жа Гугушева декларации по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт

на интереси. За резултатите от проверките с решение по протокол № 9 от 10.12.2012г. КПУКИВИВСС е уведомена Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, имаща правомощия да установява конфликтите. През месеците октомври, ноември и декември на 2012г. в КПУКИВИВСС са разгледани и анализирани 21 (двадесет и един) акта с резултати от извършени планови, тематични и контролни проверки на ИВСС.

За периода 01.01.2012г. – 01.11.2012г. КПУКИВИВСС изготвя Анализ на обобщените резултати относно случайното разпределение на делата въз основа на тематичните и плановите проверки, извършени от Инспектората към ВСС в Апелативен район – Пловдив. Анализът е приет с решение по протокол № 48 от заседание на Висш съдебен съвет проведено на 8.10.2012г. Същият е послужил за основа, на която ВСС е взел решение, с което е препоръчал на горестоящите административни ръководители на органите на съдебната власт да извършват проверки относно спазването на принципа за случайно разпределение на делата на всеки 6 (шест) месеца, съобразно правомощията им по чл.86, ал.1, т.1 и т.6 и чл.106, ал.1, т.1 и т.6 от ЗСВ, като уведомяват ВСС за резултатите от тях.

Всеки конкретен акт от извършена проверка на ИВСС, се изследва и обсъжда внимателно като се търсят решения, с които се цели оптимизацията на работата във всички органи на съдебната власт.

С решение на комисията по протокол №8 от 03.12.2012г., на основание чл.86, т.6 и т.9, чл.142, ал.2 и чл. 147, т.2 от ЗСВ се препоръчва на административните ръководители на Окръжен съд и Окръжна прокуратура – Хасково да следят за натовареността на магистратите в съответните районни звена от съдебния район и в случай на констатирана завишена натовареност на отделни звена спрямо други да предприемат адекватни административни мерки. Тази препоръка е отправена след изискана от районните съдилища и прокуратури в съдебен район Хасково информация във връзка с получени данни за броя постъпили дела и преписки, в т.ч. по чл. 279 от НК, броя решени дела и приключени преписки, натовареността на съдиите и прокурорите, заетите щатни бройки за съдии и прокурори и незаетите щатни бройки за съдии и прокурори и установена голяма натовареност на прокурорите, респ. съдиите в Свиленград поради зачестилите случаи на влезли без разрешение в страната чужди граждани.

С решение по протокол №3 от 29.10.2012г. Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и

взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет е препоръчала на председателите на Окръжен съд гр. Благоевград и Районен съд гр. Гоце Делчев в хода на процедурите по атестиране на съдиите да съдействат на помощните атестационни комисии с информация за констатирани с актове на Инспектората към ВСС пропуски и нарушения в работата на конкретни съдии, както и за наложените им наказания и мерки по чл. 327 ЗСВ.

С решение по протокол №4 от 05.11.2012г. КПУКИВИВСС е уведомила министъра на правосъдието за лошите битови условия и проблемите със сградния фонд на Административен съд гр. Пазарджик.

С изпълнението на конкретните дейности в годишната програма на комисията се цели постигането на очаквания ефект от мерките заложи в Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода юли 2012г. – декември 2013г. и по – конкретно:

1. Утвърждаване на принципа за случайно разпределение на делата и осигуряване на мониторинг върху процеса, в партньорство с неправителствени организации.
2. Засилване контрола върху прозрачността за случайното разпределение на делата. Своевременно отстраняване на недостатъците и пропуските от страна на ВСС чрез организационни мерки и указания към административните ръководители.
3. Утвърждаване на добри модели на администриране на органите на съдебната власт. Приложение на препоръките на ИВСС за подобряване работата на магистратите за бързо и качествено правораздаване.
4. Превенция и противодействие на конфликта на интереси в съдебната система.

Изпълнението на някои от дейностите, заложи в годишната програма на КПУКИВИВСС с участието на неправителствени организации ще бъде гарант за покриване на очакванията на гражданското общество за ефикасност, публичност и прозрачност в работата на комисията.

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЯ КЪМ ЗАКОНОДАТЕЛНИЯ ОРГАН

В резултат на работата си през месеците октомври, ноември и декември 2012 година, членовете на ВСС констатират празноти,

недостатъци и възможности за подобряване на вътрешните актове на съвета, които са основа за измененията и допълненията им, извършени вече. В същото време се констатира и законодателни проблеми, които не могат да бъдат отстранени по пътя на прилагане на незаконодателни промени. С настоящия доклад ВСС счита за необходимо да уведоми Народното събрание за тях.

ЗСВ предвижда два вида атестиране на магистрати – за придобиване статут на несменяемост и периодично, на всеки 4 години /чл. 196 от ЗСВ/. От тази разпоредба следва, че първото атестиране на един магистрат е на четвъртата година от встъпването му в органите на съдебната власт. До навършване на този четиригодишен стаж обаче няма законови пречки магистратът да участва в конкурси за преместване и повишаване в длъжност, при класирането за които законът изисква да се вземе пред вид и оценката от последното периодично атестиране. Няма пречка, при прослужване на една длъжност в продължение на три години, магистратът да получи и повишаване в ранг на място /чл. 234 от ЗСВ/, при условията на този текст. За това обаче също е необходимо да е проведено атестиране спрямо него. Следователно, въпреки дадените възможности за кариерно развитие, те се спъват от изискването за наличие на периодично атестиране. ВСС счита, че в тези случаи е необходимо да бъде въведена възможност за извънредно атестиране в систематичното място – чл. 196 от ЗСВ. Разпоредбата на пар. 129 от ПЗР на ЗСВ не е приложима, тъй като тя решава преходни случаи, а за описаните случаи е необходима постоянна, а не преходна разпоредба.

Материята, свързана с критериите и показателите за атестиране, е изчерпателно уредена в ЗСВ, което не позволява на ВСС да извършва детайлизиране на тази материя в методика за атестиране, без да надхвърли обема на правомощията си. Така извън възможностите за атестиране остават групи магистрати /например прокурори от някои отдели на върховните прокуратури/, тъй като за тях предвидените в закона критерии и показатели са неприложими.

Тълкуването на преходната разпоредба на пар. 129 ал. 1 от ЗСВ създава практически проблеми. Според нея четиригодишният срок за периодичното атестиране по чл. 196 от ЗСВ започва да тече от влизане в сила на закона, т.е. от влизане в сила на изменението от Д.в. бр. 32/ 2011 година. Доколкото с цитираното изменение е променен и моделът, и предназначението на атестирането, се оказва, че в съдебната система ще има магистрати, които няма да бъдат атестирани в продължение на девет години, а в този продължителен

период качеството на тяхната дейност без съмнение търпи промяна.

Дисциплинарното производство е съществено слабо място в разпоредбите на ЗСВ. Според действащите правила членовете на ВСС могат да предлагат магистрат за наказание, да формират дисциплинарен състав и да вземат решение за наказанието му. Така при вземането на решение за наказанието участват и тези членове на ВСС, които предварително са изградили становище и в този смисъл не са безпристрастни спрямо привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат. Затова считаме, че целият модел на дисциплинарното производство има нужда от съществени промени.

V. ОБОБЩЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД **за дейността на звената за вътрешен одит** **във Висшия съдебен съвет** **за периода 01.01.2012 г. - 31.12.2012 г.**

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 40, ал.1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС) и съдържа обобщена информация за дейността по вътрешен одит осъществявана във Висшия съдебен съвет от дирекция „Вътрешен одит“ във Висшия съдебен съвет и дирекция „Вътрешен одит“ в Прокуратурата на Република България (ПРБ).

Дейността по вътрешен одит през 2012 г. се осъществи в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр.21/2006 г.), Стандартите за вътрешен одит в публичния сектор (приети с ПМС 165/30.06.2006 г., обн., ДВ, бр. 56/2006 г.), Етичния кодекс на вътрешните одитори, Наръчника за вътрешен одит, статута на дирекция „Вътрешен одит“ във Висшия съдебен съвет и статута на дирекция „Вътрешен одит“ в Прокуратурата на Република България.

Част I. ВЪВЕДЕНИЕ

Раздел А. Звено “Вътрешен одит” в Прокуратурата на Република България

С изменението на ЗВОПС (изм., ДВ, бр. 71 от 12.08.2008 г.), Прокуратурата на Република България е включена в приложението към чл. 12, ал. 1, т. 5 от ЗВОПС, като второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, който изгражда звено за вътрешен одит.

Висшият съдебен съвет, с решение от заседание проведено на 12.11.2008 г. (Протокол № 46 от 12.11.2008 г.), дава съгласие за увеличаване щатната численост на Прокуратурата на Република

България с 3 щатни бройки за вътрешни одитори, считано от 01.01.2009 година.

Със заповед № 2469 от 03.08.2010 г. на главния прокурор, отдел „Вътрешен одит“ е преобразуван в звено „Вътрешен одит“ в администрацията на главния прокурор.

Минималната численост на звеното, съгласно чл. 14, ал. 1, т. 4 от ЗВОПС е 10 вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит. Към 31.12.2011 г. числеността на звеното е три щатни бройки, включително ръководителя на вътрешния одит, които са заети.

Стратегическият план за дейността по вътрешен одит за периода 2012 г. – 2014 г., годишният план за 2012 г. и годишният план за професионално обучение на вътрешните одитори са утвърдени от главния прокурор на 31.01.2012 година.

Статутът на звено „Вътрешен одит“ в Прокуратурата на Република България е подписан на 31.05.2007 година. Ръководителят на звеното е назначен с трудов договор № ЛС-4161 от 18.12.2008 година.

Утвърдени са длъжностни характеристики за всички длъжности в звено „Вътрешен одит“ и вътрешните одитори са запознати с тях.

Раздел Б. Дирекция “Вътрешен одит” във Висшия съдебен съвет

Дирекция “Вътрешен одит” е създадена с решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 9 от 14.03.2007 г.

Минималната численост на звеното за вътрешен одит, съгласно ЗВОПС е 10 вътрешни одитори, включително ръководител. Към 31.12.2012г. числеността на дирекцията е 11 щатни бройки, вкл. един стажант – одитор, които са заети.

Стратегическият план за дейността по вътрешен одит за периода 2011-2013 г. е утвърден с решение на ВСС по протокол № 2 от 18.01.2011 г., актуализиран е с решение на ВСС по протокол № 5 от 02.02.2012 г. С решение на ВСС по протокол № 5 от 02.02.2012 г. е утвърден годишният план за дейността по вътрешен одит през 2012 г.

Статута на дирекция „Вътрешен одит“ е утвърден с решение на ВСС по протокол № 14 от 25.04.2007 г., актуализиран с решение на ВСС по протокол № 42 от 29.10.2009 г., и подписан от представляващия ВСС и ръководителя на вътрешния одит. Ръководителят на вътрешния одит е назначен с решение на ВСС по протокол № 9 от 14.03.2007 г. и допълнително споразумение № 9-1/20.03.2007 г. към трудов договор № 3 от 28.01.2004 г.

Утвърдени са функционална характеристика на дирекцията и длъжностни характеристики за всички длъжности в дирекцията, като ръководителят на вътрешния одит и вътрешните одитори са запознати с тях.

Част II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ГОДИШНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Раздел А. Звено “Вътрешен одит” в Прокуратурата на Република България

1. Цели и обхват

На база полученото разбиране за целите, приоритетите, дейността като юридическо лице и нивото на контрол в Прокуратурата на РБ през периода 2012 г. – 2014 г., звено „Вътрешен одит” си постави следните стратегически цели:

- Предоставяне на независима и обективна оценка за адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол в Прокуратурата на Република България;

- Предоставяне на консултации, с цел да се подобрят процесите на управление на риска и контрола в Прокуратурата на Република България;

- Осигуряване на необходимите професионални знания и умения на персонала на звеното, включително и поддържане на оптимален брой на вътрешните одитори за изпълнение на одитните ангажименти.

Целта на предвидените в годишния план конкретни одитни ангажименти за даване на увереност е:

- Да се оцени съществуващите контролни механизми, правила и процедури, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

За постигане целта на одитните ангажименти за даване на увереност, вътрешните одитори определиха обхват на одитните ангажименти, който включва следните проверки:

- Проверка на процеса по изпълнение и отчитане на бюджетната сметка.

- Проверка относно състоянието на финансовото управление и контрол в одитираната прокуратура, и съответствието му с изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

- Проверка на законосъобразността на проведените конкурси за назначаване на съдебни служители.

- Проверка на правилното определяне, начисляване и изплащане на възнагражденията на магистратите и съдебните служители.

- Проверка относно попълването на пътните документи на служебните автомобили и отчитане разхода на гориво.

- Проверка на касата.

С изпълнението на всички планирани проверки при одитните ангажименти за даване на увереност и докладването на оценката за адекватността на контролните механизми се постигат целите, поставени в стратегическия и годишния план на звеното.

В изпълнение на стратегическата цел да се подобрят процесите на управление на риска и контрола в ПРБ, бяха реализирани пет одитни ангажимента за консултиране.

Дейността на звено „Вътрешен одит” обхваща всички дейности, процеси и структури в прокуратурата, с изключение на дейностите по образуването, движението и приключването на делата в установените срокове, както и анализа и обобщението на свършените дела и актовете на прокурорите.

2. Изпълнени одитни ангажименти

При планирани за 2012 г., общо 40 одитни ангажимента, са изпълнени 41 одитни ангажимента, в т.ч. при планирани 35 одитни ангажимента за даване на увереност (ОАУ) са изпълнени 36. Извършен е един извънпланов одит в ОП гр. Добрич.

От планираните 5 одитни ангажимента за консултиране (ОАК), са изпълнени 5.

Изпълнени са одитни ангажименти, както следва:

2.1. Одитен ангажимент за консултиране относно годишното докладване и попълването на въпросника за състоянието на системите за финансово управление и контрол в Прокуратурата на Република България за 2011 година.

Резултатите от одитния ангажимент за консултиране са отразени в доклад и попълнен въпросник, докладна записка и обобщена информация - ОАК/1201.

2.2. Одитен ангажимент за консултиране на тема идентифициране, оценка и управление на риска, и изготвянето на риск-регистър на Администрацията на главния прокурор, ВКП и ВАП.

Резултатите от одитния ангажимент за консултиране са отразени в протокол, актуализиран риск-регистър на Администрацията на главния прокурор, ВКП и ВАП, и докладна записка - ОАК/1202.

2.3. Одитен ангажимент за консултиране относно актуализирането на вътрешните правила за предварителен контрол в ПРБ.

Резултатите от одитния ангажимент за консултиране са отразени в 3 бр. становища по проектите на вътрешните правила и на

заповедта за възлагането на предварителен контрол за законосъобразност в АГП, ВКП и ВАП - ОАК/1203.

2.4. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Пирдоп, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1204.

2.5. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Своге, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1205.

2.6. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Елин Пелин, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1206.

2.7. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Етрополе, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1207.

2.8. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Сливница, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1208.

2.9. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Костинброд, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1209.

2.10. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Кнежа, осигурили ли са съответствие с

нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1210.

2.11. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Павликени, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1211.

2.12. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Разград, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1212.

2.13. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Генерал Тошево, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1213.

2.14. Одитен ангажимент за консултиране – обучение на тема „Отговорности на съдебните администратори по прилагане на системите за финансово управление и контрол в Прокуратурата на РБ” на два семинара проведени в УБ яз. Батак.

Одитният ангажимент за консултиране е документиран с презентация и доклад ОАК/1214.

2.15. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Тополовград, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1215.

2.16. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Първомай, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1216.

2.17. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в

Районна прокуратура гр. Средец, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1217.

2.18. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Нови пазар, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1218.

2.19. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Мадан, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1219.

2.20. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Девня, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1220.

2.21. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Пазарджик, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1221.

2.22. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Ивайловград, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1122.

2.23. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Карнобат, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1223.

2.24. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Попово, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1224.

2.25. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Дулово, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1225.

2.26. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Провадия, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1226.

2.27. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Стара Загора, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1227.

2.28. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Ловеч, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1228.

2.29. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Плевен, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1229.

2.30. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Бургас, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1230.

2.31. Одитен ангажимент за консултиране –обучение на тема „Отговорности на главните счетоводители по прилагане на системите за финансово управление и контрол в Прокуратурата на РБ” на 4 семинара, 2 проведени в УБ яз. Батак и 2 в ПД гр. Бяла.

Одитният ангажимент за консултиране е документиран с презентация и доклад ОАК/1231.

2.32. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Русе, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1232.

2.33. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Козлодуй, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1233.

2.34. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, изпълнението на препоръките, дадени в Одитен доклад ОАУ/1129 на Районна прокуратура гр. Харманли.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1234.

2.35. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Районна прокуратура гр. Благоевград, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1235.

2.36. Извънпланов одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Окръжна прокуратура гр. Добрич, осигурили ли са съответствие с нормативните и вътрешни актове, регламентирани отчитането на чуждите средства по набирателната сметка.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1236.

2.37. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, изпълнението на препоръките, дадени в Одитен доклад ОАУ/1015 на Районна прокуратура гр. Гоце Делчев.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1237.

2.38. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, изпълнението на препоръките, дадени в Одитен доклад ОАУ/1014 на Районна прокуратура гр. Разлог.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1238.

2.39. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Апелативната специализирана прокуратура гр. София, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1239.

2.40. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Специализираната прокуратура гр. София, осигурили ли са съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1240.

2.41. Одитен ангажимент за даване на увереност с цел да се оцени, съществуващите контролни механизми, правила и процедури в Учебен център „Трендафила” гр. София, осигурили ли са законосъобразност при отчитане на приходите и разходите за периода от 01.09.2009 год. до 30.09.2012 г., и изпълнението на препоръката дадена при предходен одитен ангажимент.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад ОАУ/1241.

3. Фонд работно време

Отчетният период от 01.01.2012 г. до 31.12.2012 г., обхваща общо 759 работни дни, по 253 работни дни за всеки одитор, които са разпределени както следва:

№	Дейности	Планирани	Реално отработени	Отклонения
1	Изпълнение на одитни ангажименти	480	510	+30
2	Обучение и квалификация	30	21	- 9
3	Отпуски	116	108	- 8
4	Болнични /общо за годината/	30	17	- 13

5	Общо административни дейности	40	40	
6	Стратегическо и годишно планиране	63	63	
	Общо дни	759	759	

Причините за отклоненията са:

Дните за изпълнение на одитни ангажименти са увеличени, поради извършване на един извънпланов одитен ангажимент за даване на увереност в ОП гр. Добрич, относно отчитането на чуждите средства по набирателната сметка (+12 работни дни). Както и за изпълнение на допълнителни одитни дейности при проследяване изпълнението на препоръките дадени в Учебен център „Трендафила“ (+7 работни дни).

Увеличени са дните за изпълнение на два одитни ангажимента за консултиране, ОАК/1214 – от 8 на 12 (+4) и на ОАК/1231 от 8 на 15 (+7), поради увеличаване броя на семинарите и дните за провеждане на обученията.

Увеличените дни за изпълнение на одитни ангажименти са за сметка на неизползвани отпуски и нереализирани обучения в Школата по публични финанси в Министерството на финансите.

3. Повишаване на професионалната квалификация

За периода одиторите от звеното участваха в следните квалификационни мероприятия:

Проведена бе работна среща с дирекция „Вътрешен одит“ във Висшия съдебен съвет, в учебен център „Трендафила“, природен парк “Витоша”.

Целта на срещата бе извършване на самооценка, съгласно чл. 29, ал. 2 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор и осъществяване на координация, както и обмяна на добри практики при извършване на дейността по вътрешен одит в съдебната система.

Като резултат на самооценката се стигна до заключение, че дейността по вътрешен одит в ПРБ като цяло съответства на изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Стандартите за вътрешен одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и утвърдената единна методология за вътрешен одит в публичния сектор.

Дейността по вътрешен одит в ПРБ е ефективна и постига заложените в Стратегическите планове цели.

Идентифицирани бяха възможности за подобрене на дейността по вътрешен одит насочени към надграждане върху вече съществуващите основи, включително и чрез обмяна на добри практики между звената за вътрешен одит във ВСС и ПРБ, с цел повишаване на потенциала за добавяне на стойност.

През годината вътрешните одитори усъвършенстваха знанията, уменията и способностите си и чрез обучение на работното място, и обмяна на опит в рамките на звеното за вътрешен одит.

Раздел Б. Дирекция “Вътрешен одит” във Висшия съдебен съвет

1. Цели и обхват.

Основните цели определени в стратегическия план на дирекция “Вътрешен одит” във ВСС, са следните:

1. Подобряване на управлението, дейността на администрацията и процеса на бюджетиране в съдебната система чрез:

- идентифициране и оценяване на рисковете;
- независима и обективна оценка на адекватността и ефективността на вътрешния контрол /системите за финансово управление и контрол/ ;
- даване на препоръки и консултиране.

2. Подпомагане на актуализацията на вътрешните актове, уреждащи прилаганите политики и процедури.

3. Предоставяне на увереност относно правилното, законосъобразно и ефективно управление на програми и фондове на ЕС

4. Наличие на екип от компетентни вътрешни одитори притежаващи необходимите професионални знания и умения за изпълнение на одитните ангажименти.

Основните цели определени в годишният план за дейността по вътрешен одит на дирекция “Вътрешен одит” във ВСС през 2012 г., са следните:

1. да се даде увереност относно надеждността и всеобхватността на финансово - счетоводната информация, опазването на активите и съответствието на административно - управленската дейност на одитираните обекти с нормативните и вътрешните актове;

2. да се извърши оценка на адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол /вътрешния контрол/;

За постигане целите на предвидените в одитния план одитни ангажименти за даване на увереност е определен обхват на ангажиментите, който включва счетоводната и финансова

документация, активите, нормативните и вътрешните актове регулиращи, административно – управленската и бюджетната дейности на одитираните обекти, информация по отношение на управлението на човешките ресурси, информация за правилното определяне и събиране на приходите от дейността на съдилищата и следните процеси, дейности и видове проверки:

1. Бюджетен процес
2. Процес на управление на човешките ресурси
3. Процес по стопанисване и управление на съдебното имущество, възложено на съда
4. Регистрационен процес
5. Деловоден процес
6. Процес по връчване на призовки и съдебни книжа.
7. Процес по протоколиране и подпомагане разглеждането на делата
8. Процес по архивиране
9. Процес по събиране и съхраняване на данни, и издаване на свидетелства и справки за съдимостта на лицата
10. IT процес
11. Процеса на обществените поръчки
12. Проверка изпълнението на препоръките дадени от предходни одити и проверки.

Дейността на дирекция „Вътрешен одит” във ВСС обхваща всички дейности, процеси и структури в органите на съдебната власт, посочени в Закона за съдебната власт, Инспектората към ВСС и Националния институт на правосъдието - второстепенни разпоредители с бюджетни кредити по бюджета на съдебната власт, с изключение на дейностите по:

1. образуването и движението на съдебните, прокурорските и следствените дела, както и приключването на делата в установените срокове.
2. анализа и обобщението на свършените дела и актовете на съдиите, прокурорите и следователите, освен тези, с които се определя конкретния размер на държавните такси и други видове приходи по бюджета на съдебната власт, както и задължения към външни участници в съдебния процес.

2. Одитни ангажименти

2.1. Приключени одитни ангажименти:

2.1.1. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА – 1202/У в Районен съд – гр. Оряхово за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-004 от 14.05.2012 г.

2.1.2. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА – 1203/У в Районен съд - гр. Хасково за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-012 от 17.07.2012 г.

2.1.3. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА – 1204/У в Районен съд - гр. Чирпан за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-010 от 10.07.2012 г.

2.1.4. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1206/У в Районен съд - гр. Айтос за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-008 от 05.07.2012 г.

2.1.5. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1208/У в Районен съд - гр. Попово за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-006 от 19.06.2012 г.

2.1.6. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1209/У в Районен съд - гр. Карнобад за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-009 от 09.07.2012 г.

2.1.7. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1210/У в Районен съд - гр. Момчилград за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-017 от 06.11.2012 г.

2.1.8. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1211/У в Районен съд - гр. Малко Търново за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-008 от 05.07.2012 г.

2.1.9. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1212/У в Районен съд - гр. Дулово за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-018 от 06.11.2012 г.

2.1.10. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1213/У в Районен съд - гр. Средец за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-014 от 27.08.2012 г.

2.1.11. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1214/У в Районен съд - гр. Поморие за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-015 от 02.10.2012 г.

2.1.12. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1201/У в Софийски районен съд

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад от 10.10.2012 г.

2.1.13. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1215/У в Районен съд - гр. Царево за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-018 от 06.11.2012г.

2.1.14. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1216/У в Районен съд - гр. Козлодуй за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-021 от 12.12.2012 г.

2.1.15. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1219/У в Районен съд - гр. Нови Пазар за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-005 от 28.05.2012 г.

2.1.16. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1221/У в Районен съд - гр. Раднево за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-019 от 14.11.2012 г.

2.1.17. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1223/У в Районен съд - гр. Ардино за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-020 от 19.11.2012 г.

2.1.18. Извънпланов одитен ангажимент за даване на увереност в Окръжен съд, Хасково за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-011 от 17.07.2012 г.

2.1.19. Извънпланов одитен ангажимент за консултиране в Софийски районен съд.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад от 27.04.2012 г.

Проследяване на препоръките е извършено чрез получаване и оценяване на писмена информация предоставена от одитираните съдилища.

Резултатите от извършеното проследяване на препоръките са отразени в Регистър за проследяване на изпълнението на препоръките дадени при извършване на одитни ангажименти през 2012 година.

2.2. Одитни ангажименти в процес на изпълнение.

2.2.20. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1207/У в Апелативен съд - гр. Варна за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-001 от 07.01.2013 г.

2.2.21. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1217/У в Районен съд - гр. Дряново за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-004 от 15.02.2013 г.

2.2.22. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1218/У във Върховния касационен съд за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в предварителен одитен доклад, предоставен с п-л от 01.04.2013 г. на председателя на ВКС.

2.2.23. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1220/У в Районен съд - гр. Тервел за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-003 от 12.02.2013 г.

2.2.24. Одитен ангажимент за даване на увереност ОА-1222/У в Районен съд - гр. Ивайловград за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г.

Резултатите от одита са отразени в одитен доклад рег. № 93-01-002 от 09.01.2013 г.

2.3. Неизпълнени одитни ангажименти:

Възложени с РВСС и изпълнени са два извънпланови ОА, посочени в т. 2.1. След преоценка на риска е отпаднал от плана и не е изпълнен одитен ангажимент в Районен съд, Омуртаг.

3. Фонд „Работно време”

Отчетният период обхваща 2400 човекодни, които са разпределени както следва:

№ по ред	Дейност:	план/работни дни	реално отработени дни	отклонение
1	Изпълнение на одитни ангажименти	1158	1087	-71
2	Обучение и квалификация	121	121	0
3	Отпуски	320	317	-3
4	Болнични	440	155	-285
5	Други/вкл.статегическо и год.планиране	361	720	+359
	общо дни	2400	2400	0

Причините за отклоненията от планирания фонд „Работно време“ са състоянието на административния капацитет на дирекцията.

4. Повишаване на професионалната квалификация

За периода одиторите от дирекцията са участвали в следните квалификационни мероприятия:

1. Обучение на тема: „Годишно докладване на състоянието на системата за финансово управление и контрол. Одитен ангажимент за консултиране. Външна оценка на качеството на одитната дейност“.

2. Обучение на тема: „Одит на обществените поръчки“. Организатор – Институт на вътрешните одитори в България (ИВОБ). Продължителност на обучението 2 дни.

3. Обучение на тема: ”Нови моменти в Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит. Одитен ангажимент за увереност-практически казус“.

4. Обучение на тема: „Управление на риска в публичния сектор“. Организатор – Министерство на финансите, Школа по публични финанси към МФ.

5. Обучение на тема: Измамите – основна заплаха; обективност, надеждност, независимост на вътрешния одит;

6. Обучение на тема: Администриране, планиране, възлагане и контрол на изпълнението на обществени поръчки. Осъществяване на вътрешно контролна, одитна и финансово инспекционна дейност. Недопускане и предотвратяване налагането на финансови корекции. Одит на европроекти.

Част III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОДИТНИТЕ АНГАЖИМЕНТИ

Раздел А. Звено “Вътрешен одит” в Прокуратурата на Република България

1. Съществени констатации за системата на Прокуратурата на Република България.

При извършените проверки се установи, че като цяло действащите контролни механизми, правила и процедури в одитираните единици са осигурили съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

Установени бяха някои пропуски, слабости и несъответствия, както следва:

- В РП гр. Пирдоп, РП гр. Провадия и Учебен център „Трендафила“ не е определен реда за движението на счетоводните документи от момента на тяхното създаване или получаване до момента на унищожаването или предаването им, съгласно чл. 44 от Закона за счетоводството.

- Не са разписани и утвърдени правила за предварителен контрол за законосъобразност, съгласно чл. 13, ал. 3, т. 5 от ЗФУКПС и Вътрешните правила за предварителен контрол в ПРБ, утвърдени от Главния прокурор в РП гр. Козлодуй и УЦ „Трендафила“.

- Не са актуализирани Вътрешните правила за предварителен контрол за законосъобразност, съгласно указанията от месец септември 2011 г., на Заместник на главния прокурор при ВКП и утвърдените от Главния прокурор Вътрешни правила за предварителен контрол в ПРБ, в 11 районни прокуратури.

- Не е документирано осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност на всички дейности, съгласно вътрешните правила, в 16 от проверените 35 единици.

- Не е утвърдена стратегия за управление на риска, съгласно чл. 12, ал. 3 от ЗФУКПС и Стратегията за управление на риска в ПРБ, утвърдена от Главния прокурор в 4 от одитираните районни прокуратури.

- В 7 районни прокуратури е допуснато на първоначално постъпващи на работа в ПРБ съдебни служители, да се определи основна заплата в размер по-голям от регламентирания във Вътрешните правила за организация на работната заплата на магистратите и съдебните служители в ПРБ.

- Констатирано е, че неправилно е определен размера на допълнителното възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на прокурори и съдебни служители в 13 от одитираните районни прокуратури.

Размерите на основните и допълнителни възнаграждения на прокурорите и съдебните служители в посочените случаи са приведени в съответствие с изискванията.

- В 3 от одитираните районни прокуратури се установи, че не във всички трудови досиета на магистрати и съдебни служители са приложени копия на документи доказващи размера на придобития трудов стаж и професионален опит.

- В 5 районни прокуратури бе установено, че в част от досиетата на съдебните служители не са приложени декларации за липса на обстоятелствата по чл. 107а, ал. 1 от Кодекса на труда, които са пречка за възникване и съществуване на трудово правоотношение.

- Не са изпълнени изискванията на Правилника за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на РБ, при атестиране на съдебните служители в 7 от проверените районни прокуратури.

- Прилагани са норми за разход на гориво на служебни автомобили, които не съответстват на действащото законодателство и реалните експлоатационни условия в 5 районни прокуратури. В УЦ „Трендафила“, без определени разходни норми, закупеното гориво е отчитано директно на разход.

Констатирани бяха несъответствия със Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и утвърдените от Главния прокурор вътрешни правила по отношение възлагането на предварителен контрол за законосъобразност и липсата на риск-регистър за документиране управлението на рисковете.

Установени бяха и несъответствия със Счетоводната политика на ПРБ по отношение оформянето и воденето на касова книга и отчитането на някои разходи.

Не са спазени всички изисквания на Правилника за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на Република България при провеждане на конкурси за назначаване на съдебни служители, и при повишаването в ранг на съдебните служители.

Посочените несъответствия не са системни, т. е. допуснати са в единични случаи.

2. Причини

В някои административни единици не е извършен преглед на съществуващите правила, процедури и практики за съответствието им с основните изисквания на ЗФУКПС, действащия за съответния период Правилник за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на Република България и Вътрешните правила за организация на работната заплата на магистратите и съдебните служители в ПРБ.

Вътрешните правила не са актуализирани и приведени в съответствие с утвърдените такива от Главния прокурор.

В отделни случаи, не са прилагани съществуващите контролни механизми, което е създало предпоставки за пропуски и слабости.

3. Препоръки

3.1. За съществените слабости са дадени 99 препоръки, които изискват незабавни действия от страна на ръководството на одитираните единици, като:

- Да се разпише и въведе ред за движението на счетоводните документи от момента на тяхното създаване или получаване до момента на унищожаването или предаването им.

- Да се разпишат и утвърдят вътрешни правила за извършване на предварителен контрол за законосъобразност, съответстващи на

правилата за предварителен контрол в ПРБ, утвърдени от Главния прокурор.

- Да се определят със заповед на административния ръководител длъжностни лица, които да осъществяват предварителен контрол за законосъобразност на всички дейности, съгласно правилата за предварителен контрол в ПРБ.

- Да се утвърди Стратегия за управление на риска, съответстваща на утвърдената от Главния прокурор „Стратегия за управление на риска в Прокуратурата на РБ” и да се изготви риск-регистър по съдържащия се в нея образец.

- Да бъдат въведени контролни дейности, осигуряващи съответствие при определяне на основната заплата и допълнителното възнаграждение за прослужено време, с вътрешните актове.

- В личните кадрови дела да се приложат копия на документи, доказващи придобития трудов стаж и професионален опит и се изготви обобщена информация за същия, необходима за правилното определяне на допълнителното възнаграждение за прослужено време.

- Да се извърши атестиране на съдебните служители в съответствие с изискванията на Правилника за организацията и дейността на администрацията на прокуратурата на Република България.

- Да се извърши преглед на прилаганите норми за разход на гориво от служебните автомобили и същите се приведат в съответствие с действащото законодателство и реалните експлоатационни условия.

3.2. През периода 01.01.2012 г. – 31.12.2012 г. звено „Вътрешен одит” даде общо 117 препоръки, които бяха приети от ръководителите на одитираните единици.

3.3. Административните ръководители на всички одитирани звена са разработили и одобрили планове за действие, съдържащи конкретни срокове и отговорните длъжностни лица за изпълнение на препоръките и отстраняване на слабостите и недостатъците.

3.4. Звено „Вътрешен одит” извърши проследяване на изпълнението на 15 препоръки по съществени констатации, от които 11 броя са изпълнени. Четири от проследените препоръки са изпълнени частично или с пропуски.

Раздел Б. Дирекция “Вътрешен одит” във Висшия съдебен съвет.

1. Съществени констатации за системата на съдебната власт установени в одитираните съдилища.

Бюджетните прогнози, планирането, утвърждаването и разпределението на утвърдените средства по бюджетните сметки в системата на съдебната власт са в съответствие с разпоредбите на Закона за устройството на държавния бюджет, Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г. и с указанията от ВСС. Извършените корекции по бюджетните сметки правилно са отразени по съответните параграфи и подпараграфи в отчета за касовото изпълнение. Приходите, разходите и трансферите са отчетени правилно по съответните параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за 2011 г. и по съответните сметки от Сметкоплана на бюджетните предприятия.

В съответствие с нормативните изисквания и вътрешните правила се извършват следните дейности и процеси: планиране, отчитане и администриране на бюджетния ресурс, изготвяне и представяне - годишен финансов отчет, годишна оборотна ведомост и отразената финансова информация тях и правилното определяне и събиране на държавните такси.

Отчетите за касовото изпълнение на бюджетните сметки на органите на съдебната власт към 31.12.2011 г. са изготвени в съответствие с изискванията на ДДС № 10 от 29.12.2010 г. на МФ и указанията от ВСС и главния секретар на ВСС. Към отчетите са приложени необходимите документи, справки, обяснителна записка и оборотна ведомост - заверени от упълномощените лица.

В един от органите на съдебната власт е възприето изпълнителните листове по присъдени от съда глоби, такси и разноски по образувани и архивирани дела, да се предават на съдебно-изпълнителната служба за образуване на изпълнителни дела. В следствие на възприетата практика през 2011 г. съдебно-изпълнителната служба на съда е събрала и внесла като приход по бюджетната сметка общо суми от глоби, такси и разноски в размер на 20 412 лв.

Не е въведена аналитична счетоводна отчетност на средствата по набирателните сметки, което затруднява проследимостта на постъпилите и платени средства по/от сметките и процеса на проверки за наличие на суми с изтекъл давностен срок, подлежащи на конфискуване. Това създава предпоставки за отклоняване на средства от сметките;

Не са извършвани проверки за наличие на суми по набирателните сметки за конфискуване от делата в съдебно-изпълнителните служби;

Допуснати са слабости по отношение на процеса по извършване на заявяването, закупуването, приемането, заприходяването, изписването и отчитането на дизеловото гориво за отопление.

Липса на вътрешни правила за реда и начина на отчитането, закупуването и изразходването на гориво и смазочни материали на служебните автомобили. Не е определен разумен месечен лимит по отношение на месечния пробег на служебните автомобили.

Към документите за извършени плащания от бюджетната каса са прилагани РКО /обр. 98а/ за изплатени възнаграждения на съдебни заседатели, които не съдържат информация за продължителността на съдебното заседание или са без посочени номер и година на делото, погрешно посочено времетраене на заседанията и др., което изключително затруднява извършването на контрол относно правилното определяне на възнагражденията;

При извършени плащания от бюджетната каса, като разходооправдателни документи се прилагат неподписани от отговорните длъжностни лица РКО, ПКО, обобщени ведомости и др. документи, което е в противоречие с регламентираното в нормативните актове и вътрешните правила;

Допускано е с бюджетните средства да се извършват плащания за възнаграждения на вещи лица, за които има внесени депозити от страните по съответните дела, налични по набирателните сметки;

В бюджетна и набирателна каса постоянно е подържана наличност, която многократно надхвърля ежедневните нужди на съда., което създава предпоставки за злоупотреби с парични средства;

По 165 бр. РКО 98а са изплатени суми в общ размер на 24 020,00 лв., които не са потърсени в срок от една година и е следвало да бъдат конфискувани, съгласно Правилата утвърдени с протокол № 27 от 01.07.2009 г. на ВСС;

Непотърсени в законоустановения давностен срок депозити за вещи лица по набирателните сметки не се конфискуват и централизират своевременно по сметката на ВСС;

Създадената организация по воденето на касовите книги и движението на паричните средства в брой не е в съответствие с нормативните изисквания и вътрешните правила - не се извършва предварителен контрол преди изплащане на средства в брой от касата, приходните и разходните касови ордери не се вписват по хронология на събитието, касовите книги са без подписи, допуска се изплащането авансово на суми от касата, без да е отчетен предходен

аванс и др. Създават се предпоставки за допускане на грешки и нередности;

Не са приети и утвърдени вътрешни правила за възлагане на обществени поръчки или приетите не съдържат реда за планиране и организация на провеждането на процедурите и за контрол на изпълнението на сключените договори за обществени поръчки, което не е в съответствие с чл. 8, буква „б” от ЗОП;

Не е въведена практика на контрол на изпълнението на сключените договори за доставки и услуги /например да се води регистър на сключените договори/ и не става ясно по какъв начин се следи за изпълнението на всеки един сключен договор и отговорните длъжностни лица;

Спецификациите, неразделна част от договори по ЗОП за доставки на канцеларски, акцидентни и др. материали /ценовите оферти на изпълнителите/ с изпълнителите не са подписани от ръководството. В самите договори не са фиксирани отделни артикули и цени и се препраща към неподписаните спецификациите, които са копия от ценовите оферти на спечелилите участници. След като не са подписани от възложител, се създават предпоставки за подмяна на спецификациите с други, неучаствали в класирането по ЗОП;

Не е извършена инвентаризация на материалните запаси и на разчетите, не всички активи са заведени в счетоводните регистри. В един от органите на съдебната власт не е извършвана преоценка на активите от създаването на съда до момента на одита;

Не се спазва указание на ВСС по протокол № 21/17.05.2012 г. по отношение предприемане на действия пред обслужващата банка за увеличаване на лихвените проценти по банковите сметки.

Не е осъществяван предварителен контрол за законосъобразност при провеждане на конкурсни процедури за назначаване на съдебни служители.

Не е извършван предварителен контрол за законосъобразност преди сключване на трудови договори и допълнителните споразумения към тях, вследствие на което допуснати грешки при изчисляването на полагащият се процент за трудов стаж и професионален опит /ТСПО/ не са открити и отстранени своевременно.

Част от личните трудови досиета на магистрати и съдебни служители не съдържат всички необходими документи, съгласно изискванията на нормативните актове и вътрешните правила – документи удостоверяващи продължителността на трудовия стаж, копия на дипломи за завършена образователна квалификационна

степен и др. Не става ясно на какво основание е определено и начислено допълнително трудово възнаграждение за прослужено време на магистратите и служителите, в чиито досиета не са приложени документи удостоверяващи продължителността на трудовия им стаж;

Допускано е през 2011 г. и 2012 г. да се прехвърлят непозвани платени годишни отпуски за 2010 г. и съответно за 2011 г. без наличие в досиетата на писмени документи за отлагането на ползването им;

На четирима съдии повишени в ранг в сила от м. 12.2011 г. и м. 01.2012 г. възнагражденията им са актуализирани в поименното разписание на длъжностите и работните заплати за м. 02.2012 г., но повишението им не е намерило отражение във ведомостта за заплати за м. 02.2012 г. В следствие на това са получили възнаграждение в по-малък размер от полагаемият им се;

Единични случаи на неправилно определяне размера на полагащото се възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит.

Сумите постъпили в приход в бюджетната каса, които представляват възстановени разходи, не са прехвърляни по транзитната сметка на съда, а са използвани за разплащане на стопански разходи.

За възстановяване на разходите за консумативи /ел. енергия, вода и отопление/ изразходвани от други ОСВ, настанени в същата сграда, Звено охрана, Информационно обслужване АД, Агенция по вписванията не са подписани протоколи или споразумение за разпределяне на разходите за консумативи, съгласно решение на ВСС № 38/14.12.2005 г., не са възстановени към момента на проверката суми за отопление и вода, поради липса на заложен средства в бюджета. Областно звено "Охрана", Информационно обслужване АД и Агенция по вписвания са изключени от методиката за разпределянето на режийни разноски и консумативи /ток, вода и отопление/ и на практика не са възстановявали суми, не се възстановяват ежемесечно и/или липсва разделителен/споразумителен протокол или разходите за използваните консумативи се възстановяват на тримесечен период. За други лица, наематели по договори с МП също е установено, че не са възстановявали суми.

Не във всички случаи са прилагани справка - декларации – Приложение № 2 от вещите лица, което не е в съответствие с чл.29, ал.2 и чл. 31, ал.2 от раздел IV от Наредба № 3 от 30.11.2012 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Съставителя на финансовите отчети в един от одитираните обекти, не отговаря на посочените изисквания за задължителна минимална степен на завършено образование и съответстващ към него професионален стаж.

Няма издадено разрешение за достъп до съответно ниво на класифицирана информация на съдебен служител, във връзка с чл. 64, ал.2, от ПАРАВОАС, което води до невъзможност на явяването му в съдебно заседание.

Не са спазени изискванията на чл. 13 и чл. 14 от Наредба № 1 от 03.02.2011 г. за съдебните заседатели, възнаграждението на съдебните заседатели в одитираните обекти за всеки заседателен ден да се определя въз основа на действително отработените часове за деня, които съответстват на времетраенето на съдебното заседание до обявяването на съдебния акт, включително и за започнат час и размера на възнаграждението да се равнява на 1/22 на ден от 50 % на основната заплата съответно за районен съдия.

Във воденият дневник за положения извънреден труд, не са отразени всички реквизити съгласно чл.18 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските а именно: часът на започване и завършване на работата и размера на трудовото възнаграждение, изплатено на положилия извънреден труд.

При предоставянето на кочаните – квитанции за събирането на държавни такси в брой по т. 19 от Тарифа № 1 към Закона за държавните такси по чл. 23 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, няма писмено документиране на кой съдебен служител и кога се предават и приемат. Отчитането на събраните суми в касата се извършва на неопределени периоди, като по този начин се задържат суми от такси извън касата и не се внасят своевременно /ежеседмично/ по транзитната сметка на съда, за да могат да бъдат своевременно трансферирани към ВСС.

През одитираният период функциите на касиер в един от одираните обекти са изпълнявани от главния счетоводител, което не е в съответствие с чл.13, ал.3, т.2от ЗФУКПС.

Няма стратегия за управление на риска, съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1 и 3 от ЗФУКПС. Липсва документиране на процеса на управление на риска и не се предвиждат мерки за намаляване на негативното им влияние и вероятността от настъпването им.

Съдебни служители са в несъответствие с изискванията на Класификатора и на индивидуалната длъжностна характеристика по отношение на минимална образователна степен за съответната длъжност и стаж;

Трудови договори и допълнителните споразумения към тях не са подписани от лицето отговорно за счетоводните записвания, с което не е спазена задължителната процедура на двоен подпис при поемане на задължение (сключване на договор);

Установени са авансови отчети за валута, към които не са приложени разходооправдателни документи, а приложенияте не са преведени на български език, с което не е спазено регламентираното в т. 3 от раздел III и т. 3.1. от раздел IV на утвърдената "Счетоводна политика на съдебната система.

Липса на правила за осъществяване на контрол на процесите по събиране на дължимите приходи, с които да се регламентира процеса на връщане на недължимо внесени държавни такси и прехвърляне по транзитната сметка и централизиране на погрешно постъпили държавни такси в набирателната сметка на съда.

Утвърдените Вътрешна наредба, Основна процедура и Работна инструкция „Извършване на разход“, а също така и в утвърдения контролен лист, липсва контрола за законосъобразност, което е в противоречие с разпоредбите на ЗФУКПС и Указанията за осъществяване на предварителен контрол на МФ.

Не е разписана и утвърдена процедура и не са определени длъжностни лица относно приемането и обработката на сигнали за нередности, нарушения и корупция.

Не е утвърдена процедура, която да позволява проследяване на предприетите действия във връзка с изпълнението на препоръки на външни и вътрешни одитори, както и на предписания/указания на други контролни органи.

Неправилно е определен на размера полагащото се възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на съдебен служител, вследствие на което е начислено и изплатено в повече, възнаграждения в размер на 72.10 лева.

Не са заприходени и заведени счетоводно 2 бр. материални активи;

При счетоводното отчитане на доставените материали не са използвани предвидените сметки в Сметкоплана на съдебната система и т. 2.2.2. от Счетоводната политика на съдебната система от подгрупа 302 „Материали“.

Не е извършен преглед за обезценка на нефинансовите активи на съда, с което не са спазени указанията на МФ и ВСС, с което се създават предпоставки за представяне на някои дълготрайни активи с нереални стойности.

Погрешно постъпилите приходи /от държавни такси/ по набирателната сметка на съда не са своевременно трансферирани по сметката на ВСС, чрез транзитната сметка на съда. По време на ангажимента погрешно постъпилите приходи /от държавни такси/ по набирателната сметка общо в размер на 181 лева бяха централизирани чрез транзитната сметка на съда.

При извършена проверка по набирателната сметка на съда към 20.06.2012г. се установиха депозитни суми по граждански и наказателни дела за експертизи и свидетели с изтекъл давностен срок общо в размер на 1 080 лева и по изпълнителни дела общо в размер на 5 043.96 лева. По време на ангажимента сумата общо в размер на 6 123.96 лева се преведе с отделно платежно нареждане по сметката на ВСС. За периода от 01.01.2011г. до 30.12.2011г. по набирателната сметка на съда, в частта на СИС, неправилно са постъпвали държавни такси по изпълнителни дела, които са събирани на каса от фирма, която е била наемател на помещение във фойаето на съда до 30.12.2011 година. Фирмата е събирала държавни такси без изрично писмено упълномощаване. Събраните касово държавни такси по изпълнителни дела с вносни бележки от фирмата са превеждани веднъж седмично с платежно нареждане по набирателната сметка на съда от където отново веднъж седмично са превеждани с отделно платежно нареждане по транзитната сметка на съда. По този начин централизирането на държавните такси се е забавяло от петнадесет, двадесет дни, а в отделни случаи и един месец и в края на отчетната година са оставали неотчетени и непосочени в отчета на съда събрани държавни такси по изпълнителни дела. Тази практика е преустановена от 01.01.2012г. след изтичане на договора за наем. Горното е в нарушение на нормативните изисквания и е в противоречие с указанията на МФ и ВСС по отношение инкасирането на държавни такси.

Аналогично на събираните държавни такси по изпълнителни дела за периода от 01.01.2011г. до 30.12.2011г. по транзитната сметка на съда са постъпвали държавни такси по граждански дела, които са събирани на каса от фирмата наемател. Събраните касово държавни такси по граждански дела с вносни бележки от фирмата са превеждани веднъж седмично или на десет дни с платежно нареждане по транзитната сметка на съда. По този начин централизирането на държавните такси се е забавяло до десет дни и в края на отчетната година са оставали неотчетени и непосочени в отчета на съда събрани държавни такси. Горното е в нарушение на нормативните изисквания и е в противоречие с указанията на МФ и ВСС по отношение

инкасирането на държавни такси. Създадени са предпоставки за отклоняване и злоупотреба. Не може да се изрази увереност, че през този този период, всички държавни такси по вносни бележки издадени от фирмата наемател и представени по отделните дела от вносителите са действително постъпили по транзитната сметка на съда. Няма информация за извършени проверки за съответствие от бившия главен счетоводител на съда.

Не е спазена утвърдената процедура при освобождаване на гаранции и обезпечения от набирателната сметка на съда.

Не е извършван предварителен контрол за законосъобразност преди извършването на разходи от бюджетната сметка на съда за плащания по сключени договори, за възнаграждения на вещи лица и съдебни заседатели и при връщане на недължимо внесени държавни такси, което е в несъответствие с регламентираното в чл. 4 от утвърдените Вътрешни правила за функционирането на системата за финансово управление и контрол в съда. Вследствие на неосъществения предварителен контрол допуснатите грешки несъответствия не са открити и отстранени своевременно.

При извършената проверка на определените, начислени и изплатени възнаграждения на съдебните заседатели се констатираха следните несъответствия и пропуски:

В издаваните РКО /обр.98а/ не се отразява продължителността на съдебното заседание, с което се затруднява изключително осъществяването на текущ и последващ контрол;

При определянето на размера на възнагражденията на съдебните заседатели са използвани различни часови ставки, в едни случаи определеното възнаграждение за участие в съдебно заседание продължило 4 часа е 20 лева, а в други 30 лева, 40 лева, а в един случай и 50 лева.

Възнагражденията по издадените РКО са изплащани на два, три или четири месеца, а не ежесечно както е регламентираното в чл. 12, ал. 2 от Наредба № 2 от 8 януари 2008г. за съдебните заседатели (Обн., ДВ, бр. 6 от 18.01.2008 г.) и по такъв начин се възпрепятства текущото начисляване на възникналите задължения към съдебните заседатели за възнаграждения.

Не са спазвани утвърдените „Вътрешни правила за осъществяване на контрол във връзка със събиране на държавни такси”, като съдебните деловодители не са попълвали утвърдения Регистър на постъпилите държавни такси над 500 лева и не са го представяли за проверка на главния счетоводител в края на работния ден.

Констатирано е несъответствие между размера на начислено и изплатено месечно възнаграждение за придобит ТСПО на съдията по вписвания и размера определен в допълнително споразумение към трудовия договор на МП.

На един съдебен служител е определено, начислено и изплатено в повече, възнаграждение в размер на 744.66 лева, което е вследствие на неправилно определяне на размера полагащото се възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит и не осъществен предварителен контрол за законосъобразност;

В досиета на съдебни служители, назначени след 01.01.2008г. не е приложена декларация за липсата на обстоятелствата по чл. 152 от ПАРОВАС /декларации по чл. 107, ал. 1 от Кодекса на труда/;

Съдебен служител – съдебен секретар е назначен без провеждане на конкурс, което е в нарушение на разпоредбите на чл. 343, ал.1 от ЗСВ и чл. 153, ал. 1 от ПАРОВАС;

Не е извършван предварителен контрол за законосъобразност на изготвяните от административния секретар проекти на трудови договори и допълнителни споразумения към тях;

Длъжностните характеристики на съдебните служители не са актуализирани в съответствие с утвърдените вътрешни правила и процедури.

Не са определени материално отговорни лица за дълготрайните активи и материалите;

Допуснати са несъответствия и слабости по отношение счетоводното отчитане и заприхождаване на част от дълготрайните материални активи и по отношение приемането и контрола на наличното дизелово гориво за отопление;

Липсва информация за сключен писмен договор за банково обслужване с банката, която фактически обслужва одитирания съд, а също така липсва информация относно процента на олихвяване на паричните средства по отделните банкови сметки на съда.

За остатъка /салдото/ по набирателната сметка на съда, в която се съхраняват чужди средства, не се води необходимата аналитичност, даваща възможност за пълна разшифровка на произхода на сумите, конфискация на сумите с изтекъл давностен срок и за осъществяване на текущ и последващ контрол;

Задълженията на касиер са възложени и се изпълняват от главния счетоводител на съда, който също така изготвя всички платежни документи, ведомости за заплати, осчетоводява, отговаря за вътрешния финансов контрол в съда и организира и ръководи

годишните инвентаризации, като същевременно никой не осъществява контрол на главния счетоводител;

Част от издадените от съдебните секретари РКО /обр. 98а/ не съдържат всички задължителни реквизити съгласно утвърдените „Правила за изплащане на възнаграждения на вещи лица, съдебни заседатели и свидетели”, с което се създават предпоставки за погрешни плащания от бюджетната сметка вместо от набирателната сметка и обратно и се затруднява извършването на предварителен, текущ и последващ контрол;

През 2011г. в одитирания съд не е изготвян и утвърждаван годишен план за обучение на магистратите и съдебните служители, определящ приоритетите за обучение, графици и вид дейности по обучение, което е предпоставка за неизпълнение на една от стратегическите цели и приоритети на съда - повишаване нивото на компетентност на персонала в съда;

2. Причини:

Липса на вътрешни правила, неактуални такива или неспазване на вътрешни правила и неспазване на указания. и на задължения, включени в длъжностните характеристики на служителите.

Неприлагане от страна на ръководството и служителите с ръководни функции на решения на ВСС, както и нормативни актове и указания на министъра на финансите във връзка с финансовото управление и контрол в публичния сектор.

Неосъществени контролни дейности и неправилно разпределение на задължения.

Неправилно разпределение на задължение, произтичащи на някои места от ограничения брой съдебни служители;

Не осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и/или занижени контролни дейности;

Не е извършван мониторинг за състоянието на системите за финансово управление и контрол;

Не са идентифицирани и оценени рисковете, които застрашават постигането на стратегическите и оперативни цели.

Неприлагане от страна на ръководството и служителите с ръководни функции на решения на ВСС, както и нормативни актове и указания на министъра на финансите във връзка с финансовото управление и контрол в публичния сектор.

Неефективни контролни процедури от ръководствата на одитираните единици;

Не е регламентирано и не се осъществява предварителен контрол за законосъобразност върху нефинансовата дейност;

В някои случаи предварителния контрол се извършва след плащанията, а не преди вземане на решение за извършване на разход, както е регламентирано в СФУК;

Не се спазва принципа на разделение на задълженията, като например главния счетоводител осъществява предварителен контрол преди извършване на разходи, а същият същевременно извършва и отчита разходите;

Липсата на координация и съгласуваност на действията между общата и специализираната администрация;

Недостатъчният ресурсен капацитет на част от звената, отговорни за управление на финансите и човешките ресурси в някои от органите.

Допуснатите нарушения и пропуски при назначаване на съдебни служители и при окомплектоване на личните досиета на съдебни служители са следствие на липсата на въведени контролни дейности и неосъществен предварителен контрол за законосъобразност преди сключването на трудови договори и допълнителни споразумения към тях.

3. Препоръки:

3.1. За съществените слабости са дадени 124 броя препоръки, които изискват незабавни действия от страна на ръководството:

Вътрешните правила за управление на човешките ресурси следва да се актуализират и приведат в съответствие с нормативните разпоредби.

Да се определи реда и начина на взаимно писмено съгласуване в съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредбата за командировките в страната, в случаите на командироване на магистрати и съдебни служители, които са в трудови правоотношения с други ОСВ или ведомства.

При утвърждаване на средства за командировка в чужбина задължително да се изготвя сметка по образец, утвърден от министъра на финансите в съответствие с изискванията на чл. 35, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина.

Да се планира обучение на служителите с ръководни и контролни функции по прилагане на законодателството и методологията свързани с финансовото управление и контрол и управление на риска в публичния сектор. За целта същите могат да бъдат включени в безплатни обучения включени в годишната програма на Школата за публични финанси към МФ.

Да се определи работна група и координатор на процесите свързани с управлението на риска, която в съответствие със ЗФУКПС и утвърдените от МФ "Насоки за въвеждането на управление на

риска в организациите от публичния сектор” да осъществява периодичен анализ, оценка, докладване и наблюдение на състоянието и управлението на рисковете.

Да се осигури точното спазване на задължителната процедура за двоен подпис при поемане на задължение /договори за СМР, доставки и услуги, граждански договори, трудови договори и допълнителни споразумения към тях/ в съответствие с регламентираното в ЗФУКПС, вътрешните правила и указанията на МФ.

В утвърдените - Основна процедура и Работна инструкция „Извършване на разход” и в контролен лист за извършване на разход да се добави задължителна проверка за съответствие на извършваните разходи с действащата нормативна уредба и сключените договори.

Вътрешните правила за работната заплата да се актуализират и допълнят по отношение определянето на размера на допълнителното възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на новоназначените магистрати и съдебни служители.

Да се въведе регистър на дадените препоръки/указания от органите на СП, ИА “ОСЕС”, АДФИ, вътрешния одит и др., който да съдържа информация за ответни действия, срокове, отговорни длъжностни лица и статус на препоръките.

Да се определи служител, на който да се възложат задълженията и отговорностите във връзка с воденето на регистъра, контрола върху изпълнението на препоръките и своевременното докладване на ръководството на констатирани несъответствия.

Да се извърши преглед за обезценка на ДМА и НМДА в съответствие с изискванията на т. 38.4. от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на Министерство на финансите и указанията на ВСС.

С оглед рестриктивния бюджет на съдебната власт за 2012г. и спазване на принципа на добро финансово управление на публичните средства ръководството да предприеме необходимите мерки за ограничаване на плащанията с бюджетни средства за възнаграждения на вещи лица за изготвяне на експертизи, които са възложени и платени в досъдебното производство и за възнаграждения на особени представители назначени по граждански дела, по които страните не са освободени от заплащане на съдебни такси и разноски.

С оглед спазване принципа на доброто финансово управление, регламентиран в Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и съгласно изискванията на решения на ВСС по протоколи № 20 от 22.06.2005 г. и № 21 от 17.05.2012 г., ръководството на съда да предприеме действия за провеждане на

процедура за избор и сключване на договор/и за банково обслужване на набирателната, транзитната и сметката за наличности на съда.

С оглед на идентифицираните рискове в процеса и пълното обхващане на постъпилите вносни документи за платени дължими държавни такси е препоръчително ръководството да преразгледа утвърдения праг на същественост и да осигури задължителното запознаване на отговорните длъжностни лица с утвърдените вътрешни правила.

Поименните разписания на длъжностите и работните заплати следва да се изготвят от административния секретар и задължително да се проверяват и съгласуват с главния счетоводител на съда с оглед своевременното откриване и отстраняване на допуснати грешки и несъответствия в тях.

В обхвата на осъществявания предварителен контрол за законосъобразност да се включи и процеса на изготвяне на ведомости за аванс и заплати.

Индивидуалните длъжностни характеристики на съдебните служители трябва да се актуализират и допълнят в съответствие с утвърдените вътрешни правила и процедури.

В обхвата на осъществявания контрол за законосъобразност да се включат и изготвяните проекти на трудови договори и допълнителни споразумения към тях.

Да се определят материално отговорни лица за дълготрайните активи и материалите.

С цел минимизиране на рисковете от грешки, нередности и нарушения и тяхното неразкриване при набирането, разходването и отчитането на парични средства в брой, ръководството на съда да възложи функциите на касиер на съдебен служител различен от главния счетоводител на съда.

Да се въведе аналитична отчетност по вид и № на дело на средствата по набирателната сметка;

В съответствие с решение на ВСС по т. 12 от протокол № 21 да започне процес на установяване на средствата от ДСИ, които са за конфискуване и да се преведат с отделно платежно нареждане по сметка на ВСС;

Да се осъществява предварителен контрол преди извършване на всички плащания и предварителен контрол за законосъобразност върху нефинансовата дейност;

Да се предоговорят с обслужващата банка лихвените проценти по текущите банкови сметки;

Да се определи месечен лимит по отношение на месечния пробег на служебните автомобили;

Да се разпишат и утвърдят процедури за заявяване, закупуване, приемане, заскладяване, замерване, изписване, отчитане и контрол на дизеловото гориво за отопление;

Ръководството да предприеме мерки за преустановяване плащанията на пътни разноски на съдебни заседатели;

Да се допълнят и актуализират „Правилника за движението на счетоводните документи” по отношение на процесите на изплащане на възнаграждения на вещи лица, особени представители, съдебни заседатели и свидетели, връщане на недължимо внесени държавни такси, освобождаване на гаранции и прехвърляне по транзитната сметка и централизиране на погрешно постъпили държавни такси в набирателната сметка. - Отчитайки натовареността на съда и многобройните плащания и с оглед свеждане до минимум касовите плащания, да се обмисли възможността по-голяма част от възнагражденията за вещи лица, особени представители и съдебни заседатели да се изплащат по банков път.

Да се регламентира процес за регистрация и контрол на изпълнение на всички договори;

Да се приемат вътрешни правила и процедури, регламентиращи движението на паричните средства в брой, воденето на касовите книги, осъществяването на контролни процедури и отговорните длъжностни лица;

Да се въведе лимит по отношение на касовите наличности в брой;

Да се извърши проверка на всички досиета на служители и магистрати за наличие на изискуемите се документи и правилното определяне на размера в процент и правилното начисляване и изплащане на сумите за допълнително месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит /ДМВ за ПТСПО/. При установени отклонения да се извърши необходимата корекция и да се потърси отговорност – дисциплинарна и/или имуществена при наличие на законоустановените предпоставки по реда на Кодекса на труда;

При извършването на годишната инвентаризация във връзка с годишното счетоводно приключване на 2012 г. да се извърши преглед за обезценка на активи;

Да се въведе система на наблюдение, която да не позволява нерегламентирано прехвърляне на платен годишен отпуск от една година в друга. При възникнала необходимост за извършване на

промени в ПП „Аладин” да се възлага писмено на фирмата поддържаща програмния продукт, като същевременно от тях се изисква писмена валидация за гарантиране на извършените промени;

Да се оценят, заприходят и заведат счетоводно незаведените активи. Да се определи на МОЛ по отношение на дълготрайните активи и задбалансово водените активи;

След анализ на възможностите за преразпределяне на вътрешни ресурси или при възможност от страна на ВСС да се увеличи ресурсния капацитет на отдел „Финанси, имущество и човешки ресурси” в съда;

Да се предприемат действия за изготвяне и подписване на споразумителни протокол с ползвателите на помещения в сградите на съдебните палати за възстановяване на ползваните консумативи – гориво за отопление, ток и вода;

Всички възстановени разходи да се превеждат по транзитната сметка на ВСС в съответствие с Указанията от ВСС дадени с писмо № 91-00-116 от 15.12.2005 г.

Административния ръководител на ОСВ, да предприеме необходимите действия да се прилагат утвърдените вътрешни правила, по отношение на правилното и своевременно оформяне на допълнителните споразумения, трудовите книжки и пълното окомплектоване на трудовите досиета.

Административният ръководител на ОСВ, да осигури финансовите отчети на съда да бъдат съставени от лице, което отговаря на изискванията на чл.35 от Закона за счетоводство.

Административния ръководител на ОСВ, да предприеме незабавно действия за изготвянето на документацията за извършване проучване за надежност и издаване на разрешение за достъп на ниво „секретно” на класифицирана информация, представляваща държавна тайна на съответните служители определени по реда на чл.37, ал.1 от ЗЗКИ.

Да се разработят и утвърдят вътрешни правила за възлагане на обществените поръчки, при спазване изискванията на ЗОП.

Административния ръководител на ОСВ, да преустанови събирането на съдебни такси от страна на ”ИО”АД. Контролът по събирането на таксите следва да се провежда от ръководителя на съответния съд, съгласно чл.7, раздел III от Закона за държавните такси.

Административния ръководител на ОСВ, да определи служител, който да извършва предварителния контрол на законосъобразност, при спазването на изискванията на ЗФУКПС.

За по-добра организация по събиране, отчитане и контрол на държавните такси, да се разработят и утвърдят вътрешни правила.

Да бъдат добавени задължителните реквизити във воденият дневник за извънреден труд, съгласно нормативните изисквания и да се извърши корекция на базата за начисляване на допълнителен /извънреден труд.

Административните ръководители на ОСВ да разпоредят с вътрешен акт определянето и изплащането на възнаграждение на съдебните заседатели да бъде съобразено с чл.14 от Наредбата.

Да се разработят вътрешни правила за реда и начина на определянето и изплащането на възнагражденията на вещите лица, съдебните заседатели, свидетелите и особените представители в ОСВ. Да се въведат контролни процедури за реда и начина на изплащане на възнагражденията на съдебните заседатели. Изплащането на възнагражденията да бъде включено като обект на предварителен контрол за законосъобразност.

Административния ръководител на ОСВ, да определи лице, което да изпълнява функциите на касиер, с цел привеждане на изискванията на ЗФУКПС.

Да се извърши преглед на съществуващите счетоводни оценки на ДМА и НДМА, в изпълнение на т. 16.24 и т. 38.4 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на министъра на финансите.

Да се предприемат действия от страна на ръководството на ОСВ за използване на лицензирани програмни продукти за обработване и изчисляване на възнагражденията на служителите в съда и управлението на човешките ресурси.

Да се извърши корекция на определеното допълнително месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на определени съдебни служители в одитираните обекти.

Да бъдат проверени всички досиета за правилното определяне на размера в процент и правилното начисляване и изплащане сумите за допълнително месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит /ДМВ за ТСПО/ на всички служители и магистрати в ОСВ и да се извърши корекция в случай на установени грешки и нарушения. При необходимост да се потърси отговорност - дисциплинарна и/или имуществена при наличие на законоустановените предпоставки по реда на Кодекса на труда. Да се изготвят допълнително контролни дейности по отношение на правилното определяне и изплащане на допълнително месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит.

Ръководните екипи на одитираните обекти да обсъдят с ръководството на обслужващите ги банки критериите за обслужване и по-специално възможностите за увеличаване на лихвените проценти по банковите сметки. Да се проучат и условията, които биха предложили другите обслужващи банки в съответните градове и да се потърсят алтернативи. След избор на обслужваща банка, изискването на т.П.2.5. и останалите критерии от решение по протокол № 20 от заседание на ВСС, проведено на 22.06.2005 г. да се обвържат с договор.

Административните ръководители на одитираните обекти, да предприемат действия за подписване и/или актуализиране на подписани разделителни/споразумителни протоколи със Звено към ГД"Охрана" към МП, Служба по вписванията към Агенция по вписванията и други организации по отношение на периода на разплащане, т.е възстановяването на използваните консумативи да е ежемесечно, като се приложат критериите от решение по протокол № 38 от 2005 г. на ВСС.

Да се актуализират утвърдените Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност, относно обектите на предварителен контрол при спазване на указанията на министъра на финансите и ЗФУКПС.

Да се доразвие стратегията за управление на риска, като се идентифицират конкретните рискове, които биха попречили на постигането на целите и да се оценят според тяхното влияние и вероятността от настъпването им и да се въведе риск - регистър, детайлно разработен по функционални области в съответствие със ЗФУКПС и указанията на МФ.

Да се изгради система за мониторинг, която да включва: периодично оценяване на състоянието на системите за ФУК, докладване на административния ръководител за адекватността на системите, своевременно получаване на навременна и уместна информация за констатираните недостатъци и предприемане на коригиращи действия и докладване на резултатите от тях.

3.2. През отчетния период бяха дадени общо 239 броя препоръки, от които 239 бяха приети от ръководството. Извършено е проследяване на изпълнението на 211 броя препоръки, от които 211 броя са изпълнени.

3.3. Административните ръководители на одитираните обекти са одобрили планове за действие, съдържащи конкретни срокове,

отговорните длъжностни лица за изпълнението на препоръките и отстраняването на слабостите и недостатъците.

От дадените 124 броя препоръки по съществени констатации, описани по - горе в т. 3.1., са изпълнени 119 броя или 97 на сто.

Част IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА СИСТЕМИТЕ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА.

Раздел А. Звено “Вътрешен одит” в Прокуратурата на Република България

Основните изводи за функционирането на системите за финансово управление и контрол в ПРБ, направени в резултат на изпълнените одитни ангажименти, са следните:

- Съществуващите контролни механизми, правила и процедури в ПРБ, като цяло са осигурили съответствие с нормативните актове, регулиращи финансовата и административната дейност.

- Въведени са основните контролни дейности, предназначени да дават разумна увереност, че рисковете са ограничени в допустимите граници.

- Съществуващите контролни механизми, правила и процедури в ПРБ са осигурили законосъобразност при изпълнението и отчитането на бюджетната сметка.

- Не във всички случаи е документирано осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност в част от третостепенните разпоредители с бюджетни кредити, което не осигурява надеждна информация, относно осъществяването на ефективен предварителен контрол и не се покриват рисковете от допускане на грешки и несъответствия с нормативните и вътрешни актове.

- Прилаганите контролни механизми не във всички случаи са осигурили правилно определяне размера на основаната заплата за длъжност на новопостъпили съдебни служители и допълнителното възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на прокурори и съдебни служители.

- Съществуващите правила и процедури, не са осигурили попълването на кадровите досиета на прокурорите и съдебните служители с всички изискващи се документи.

- Установените несъответствия при определяне на разходните норми за гориво на служебни автомобили, създават предпоставки за неправилно отчитане на разходваното гориво.

Раздел Б. Дирекция “Вътрешен одит” във Висшия съдебен съвет.

Състоянието на финансовото управление и контрол в одитираните обекти може да бъде оценено като **добро**.

Общият извод, който може да се направи е, че положителната тенденция в развитието на системите за управление и контрол продължава, има известно подобрене в контролната среда, управлението на риска и контролните дейности. Вътрешните правила в по-голямата си част съответстват на законодателството и предвиждат адекватни контролни дейности.

Този извод не може да бъде направен по отношение на ефективността на системите за финансово управление и контрол, където оценката не е положителна. Все още принципите на доброто финансово управление не са напълно осъзнати и не се прилагат на практика в реалните процеси и на всички нива.

Управлението на риска е слабо ефективно, поради непоследователното прилагане на правилата и необходимостта от непрекъснато развитие и надграждане на знанията в тази област.

Част V. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ ЗА СЛЕДВАЩИЯ ОТЧЕТЕН ПЕРИОД

Раздел А. Звено “Вътрешен одит” в Прокуратурата на Република България

С цел повишаване капацитета на вътрешните одитори и нуждите за ефективно изпълнение на дейността по вътрешен одит, следва да бъде осигурено участието им в специализирани обучения по вътрешен одит и финансово управление и контрол, както и в областта на обществените поръчки. Такива обучения се организират от Школата по публични финанси към Министерство на финансите, като за тях не се заплаща такса.

Съвместни обучения и обмяна на опит с одиторите от звеното за вътрешен одит във Висшия съдебен съвет ще допринесат за повишаване качеството на одитната дейност.

Раздел Б. Дирекция “Вътрешен одит” във Висшия съдебен съвет.

Развиване на уменията за извършване на анализ на процесите в областта на финансовото управление и контрол и на адекватна оценка на риска, както при планиране на одитната дейност, така и при планиране на отделните одитни ангажименти, с цел приоритетно изпълнение на одитни ангажименти на ключови за постигането на целите процеси и дейности.

Повишаване на професионалната компетентност на вътрешните одитори чрез реално участие в планираните обучения и използване на самоподготовката като техника за придобиване на знания.

Използване на вътрешните одитори, в ролята им на консултанти, което е показател за нарастването на авторитета и популярността им, както и за увереността в техните компетентност и професионализъм от страна на ръководството и служителите.

VI. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ЗА 2012 ГОДИНА

Отчетният период – 2012 година, се характеризира с две основни особености, които го отличават от предходните години: новият четиригодишен мандат на инспекторите и разширяване на дейността на проверяващия орган чрез законодателната промяна, извършена със Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗИД на ЗСВ), приет от 41-вото Народно събрание и обнародван в ДВ бр. 50 от 3.07.2012 г.

Изборът на инспекторите се проведе от Народното събрание на 20 декември 2011 година, при утвърдена процедура, приложена най-напред при избора на първия състав на Инспектората през декември 2007 година.

От избраните десет инспектори на 19 януари 2012 година встъпиха в длъжност девет. На 29.03.2012 г се проведе допълнителен избор на десетия инспектор, който встъпи в длъжност на 23.04.2012 г.

С изменителните норми на ЗИД на ЗСВ, в частта, която засяга дейността на Инспектората (нова Глава трета „а”), с **чл. 60а, ал.2 се придава допълнителна дейност към правомощията на проверяващия орган**, определени в чл. 54 от ЗСВ: за разглеждане и решаване на жалбите срещу нарушенията, свързани със забавяне над разумния срок на приключени съдебни производства и прекратени досъдебни производства.

Във връзка с разширения обхват на дейността, в чл. 60в се регламентира **създаването на специализирано звено**. Разпоредбите на чл. 60а - 60м от ЗСВ влизат в сила от 1 октомври 2012г. Към тази дата структурирането на специализираното звено е приключено и е осигурена материалната база за неговото функциониране.

Както е отбелязано **в мотивите към законопроекта**, законодателната промяна е продиктувана от необходимостта от въвеждане на ефективно вътрешноправно средство за защита срещу бавното съдопроизводство. Като основание за изменението и

допълнението на закона е посочено още, че „констатираният от ЕСПЧ системен проблем във връзка с прекомерната продължителност на наказателни и граждански дела в Република България налага спешното предприемане на законодателни мерки за въвеждане на посочените от Европейския съд правни средства”.

Дейността на Инспектората във връзка с организацията по структурирането на специализираното звено, финансовото осигуряване, провеждането на конкурса за назначаване на експерти, изготвянето на техните длъжностни характеристики, приемането и разглеждането на заявления по реда на чл. 60а от ЗСВ, както и съставянето на поименното щатно разписание е осъществена в изпълнение на Закона за съдебната власт, Правилника за организацията на дейността на ИВСС, в рамките на одобрените от министъра на финансите, Министерския съвет и Народното събрание финансови средства.

I. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

В изпълнение на годишната си програма ИВСС осъществи **комплексните си планови проверки в ПЛОВДИВСКИ АПЕЛАТИВЕН РАЙОН.**

Анализирани и оценени са:

- Организацията на административната дейност на съдилищата, прокуратурите и следствените органи;
- Организацията по образуването и движението на съдебните, прокурорските и следствените дела, както и приключването им в установените срокове;
- Делата, които са приключили с влязъл в сила съдебен акт, както и приключените преписки и дела на прокуратурите и следствените органи, за констатиране на противоречива практика.

Проверени са Апелативен съд - Пловдив, окръжните съдилища в градовете Пловдив, Стара Загора, Смолян, Хасково, Пазарджик и Кърджали и всички районни съдилища в апелативния район, районните и окръжните прокуратури и съответните следствени отдели към тях.

Проверките във всички съдилища и следствените органи обхващат периода от 01.01.2010г. до 31.12.2011г.

След анализиране и обобщаване на **резултатите** от всички планови проверки могат да се направят следните изводи.

А. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

1. Положителни констатации и добри практики

Във всички проверени съдилища делата се разпределят на принципа на случайния подбор съгласно чл.9 от ЗСВ. Протоколите от извършеното разпределение се прилагат по делата.

С малки изключения, водените съдебни книги за наказателните дела от 2010г. и 2011г. са по утвърден образец и съгласно изискванията на ПАРОВАС. Следва да се отчете, че след направените препоръки, съдебните администрации, които са имали пропуски във воденето на книгите са извършили необходимото за привеждането им съгласно изискванията.

Делата са насрочвани своевременно от съдията-докладчик, при спазване на сроковете, предвидени в чл.252 от НПК. При отлагане се спазва срокът, предвиден в чл.271, ал.10 от НПК.

Не са констатирани нарушения относно образуването, движението, реда за разглеждане и приключване на делата, по които са приложени: особените правила на съкратеното съдебно следствие по Глава двадесет и седем от НПК; при решаването на делата със споразумение по Глава двадесет и девета НПК; делата, гледани по реда на УБДХ.

В по-голямата част от проверените съдилища се констатира трайна тенденция за намаляване броя на върнатите за допълнително разследване дела. Предимно, делата са връщани във фазата на подготвителните действия за разглеждане в съдебно заседание, като причините за връщането са разглеждани на съвместни заседания на прокурорите и съдиите. Предложени са мерки за по-добра организация на работата. Констатира се, че за 2011г. и първото полугодие на 2012г. в РС-Мадан и РС-Златоград няма прекратени и върнати дела на прокурора.

Наблюдава се тенденция към намаляване на броя на делата, при които има забавено изготвяне на решенията, или на мотивите към постановени присъди. Констатира се, че в РС-Мадан, РС-Златоград, РС-Асеновград съдебните актове се постановяват в законовоопределените срокове. Изключения от тази тенденция са констатирани в някои съдилища, например, РС –Димитровград и РС – Карлово.

В РС-Хасково и РС-Пловдив са определени времеви стандарти за разглеждане на наказателните дела. В резултат на това е постигната бързина на правораздаването и е въведен механизъм на контрол от

административния ръководител относно неоснователното отлагане на делата и постановяване на съдебните актове в срок.

Констатирано е , че в изпълнение на задълженията си по чл.86, ал.1 и чл.106, ал.1, т.6 от ЗСВ, административните ръководители на окръжните съдилища и на апелативния съд са извършили проверки на организацията на дейността на районни и окръжни съдилища от съдебния район.

а) АС-Пловдив е извършил проверка на наказателното отделение на ОС-Пловдив за периода 2010г.-2011г. В изготвения доклад е направен извод, че е създадена много добра организация по образуването, движението и приключването на наказателните дела;

б) Председателят на ОС-Пловдив през 2010г. и 2011г. е разпоредил извършване на проверка на определени аспекти от дейността на районните съдилища в съдебния окръг. През 2010г. всички районни съдилища са проверени по спазване на задължението за публикуване на съдебните актове. През 2011г. проверки са извършени:

- В четири районни съдилища, относно спазване на чл.22 НПК. Предмет на проверката са били всички дела с продължителност над 2 години и такива със задържани лица. Проверката е приключила с предписания към административните ръководители за ежемесечен контрол на делата с обща продължителност над 2 години, което е довело до приключване на голяма част от тях. По повод на констатациите от проверката в РС-Пловдив на двама съдии е обърнато внимание по реда на чл.327 ЗСВ;

- В РС-Пловдив, по спазване на задълженията по чл.210, т.1 ЗСВ. На административния ръководител е указано да предприеме организационни и дисциплинарни мерки по делата със забавени съдебни актове (постановяване на мотиви със забава повече от 3 месеца);

- В РС-Карлово, по констатации от ИВСС за неспазване на процесуалните срокове за решаване на делата от конкретни съдии.

в) Председателят на ОС-Пазарджик през 2011г. е разпоредил да бъде извършена проверка по наказателни дела, разглеждани в РС-Пазарджик. В доклада с резултатите от проверката е отправена препоръка към председателя на РС-Пазарджик „да се предприемат адекватни мерки по висящите над 6 месеца дела за по-бързото им приключване.”

Предприетите действия от административните ръководители за изпълнение на законовоопределените им задължения по ЗСВ за осъществяване на контрол върху дейността на съдиите от по-

долустоящите по степен съдилища следва да бъде оценено като **много положителна тенденция.**

2. Негативни констатации и лоши практики

По отношение действията по привеждане в изпълнение на влезлите в сила присъди и определения се констатира, че в някои от съдилищата е налице нарушение на чл.114 от ПАРОВАС при изпращане на копие от присъдите и споразуменията на прокуратурата. Въпреки ежемесечните проверки, които се осъществяват на основание чл.120 от ПАРОВАС, налице е необходимост от провеждането на по-строг контрол на тази дейност.

В РС - Панагюрище е констатирано, че не се спазва поредността на действията по чл.46, ал.1 от ПАРОВАС и одобрените вътрешни правила на съответния съд, по отношение на постъпващите в съда книжа и кръга лица, оправомощени да образуват дела, да определят вида им и съдията – докладчик. Инспекторатът констатира в някои съдебни органи порочна практика за разпределение на постъпилите книжа, преди образуването им като дела.

В районните съдилища в градовете Пловдив, Карлово, Първомай, Кърджали и Ардино по искания за достъп до данни по чл.250а, ал.1 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) се образуват частни наказателни дела, въпреки, че съгласно чл.89 от ПАРОВАС и Указания на ВСС по приложение на цитираната норма тези искания следва да се завеждат и отчитат като преписки, а не като дела. В РС- Ардино е констатирано, че в разрез с разпоредбата на чл.89 от ПАРОВАС и Указания на ВСС по приложението му, делата по реда на чл.414 ал.1, т.1 от НПК, се образуват като частни наказателни дела. Може да се предположи, че по този начин изкуствено се увеличава броят на делата.

В някои съдилища са констатирани разминавания в отразяванията между електронната деловодна система и водените книги на хартиен носител. По отношение на спрените наказателни производства не са използвани всички процесуални възможности за преодоляване на основанията, довели до тяхното спиране: не са издавани европейски заповеди за арест, не е ползван редът по чл.89 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение, търсените лица не са обявени своевременно за издирване.

Не се изготвят протоколи за приемане на веществените доказателства и не се изпълняват разпоредбите на ПАРОВАС по отношение на регистрираните и приети веществени доказателства, за тяхното връщане или унищожаване.

3. Препоръки от извършените планови проверки по наказателни дела.

На административните ръководители на съдилищата за подобряване на административната дейност и съдопроизводствената дейност по движението на наказателни дела е препоръчано:

Да спазват Указания на ВСС по приложение на чл.89 от ПАРОВАС, за правилното образуване на преписки и дела.

Да се спазва поредността на действията по чл.46 от ПАРОВАС.

Да се осъществява ежемесечен контрол по отношение на ненаписаните или необявени съдебни актове в срок.

В РС-Първомай е препоръчано изготвяне на нови вътрешни правила за разпределение на делата по реда на чл.9 от ЗСВ предвид установената при проверката липса на детайлна уредба на въпроси от изключително значение при прилагането на този принцип: какви групи дела се обособяват, в кои случаи няма да се прилага принципът на случаен подбор, как е уредено разпределението в отсъствие на титуляр за по-продължително време, регламент на принципа на дежурство и т.н. Препоръка относно съобразяване на правилата за случаен подбор при разпределение на делата с раздел IV-ти от Инструкция за организацията и реда за използване на програмни продукти за разпределение на делата (...) е направена и на РС - Кърджали.

Да осъществяват ежемесечен контрол по спазването на процесуалните срокове и нарушения да реагират съобразно предоставените им от ЗСВ правомощия за търсене на дисциплинарна отговорност от съответните съдии.

Да организират извършването на периодични съвместни анализи от съда и прокуратурата за причините за връщане на делата за допълнително разследване и за приключване на делата с оправдателни присъди.

Да организират осъществяването на редовен контрол по отношение на спрените дела.

Да организират и следят за спазването на разпоредбата на чл.146 от ПАРОВАС, относно приемането на постъпилите в съда веществени доказателства и тяхната регистрация в книгата за веществени доказателства; за съставянето на протокол за приемането, подписан от предаващия и приемащия служител, както и прилагането му към делото.

Б. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ В ПРОКУРАТУРАТА

Проверени са Апелативната прокуратура в Пловдив, окръжните прокуратури и окръжните следствени отдели в Пловдив, Пазарджик, Кърджали, Смолян, Стара Загора и Хасково, както и районните съдилища и районните прокуратури в Пловдив, Асеновград, Карлово, Първомай, Пазарджик, Пещера, Панагюрище, Велинград, Кърджали, Крумовград, Ардино, Момчилград, Смолян, Златоград, Мадан, Девин, Чепеларе, Стара Загора, Казанлък, Раднево, Чирпан, Гълъбово, Хасково, Свиленград, Димитровград, Харманли и Ивайловград.

1. Положителни констатации за работата на прокуратурите и следствените отдели

Администрирането на прокуратурите в Пловдивския апелативен район е на много добро ниво.

Създадена е много добра организация на работа на прокурорите и съдебните служители и осъществяване на непосредствен контрол от адм. ръководител върху работата на служителите. Своевременно се издават заповеди и разпореждания от административните ръководители във връзка с изпълнение на заповеди, разпореждания и указания на ВКП.

Навсякъде е въведен случайният подбор по чл. 9 от ЗСВ за разпределение на прокурорските преписки, като в малките прокуратури той е в абсолютен вид, а другаде има специализация на прокурорите по видове дела.

Прокурорските актове по преписките на следствения надзор се постановяват в установения едномесечен срок. Спазва се Указание № 281/08.12.06г. на главния прокурор на Република България при възлагането, извършването и приключването на проверки по преписките (отм.), както и действащата Инструкция 89/01.03-2011 г. на главния прокурор и министъра на вътрешните работи за провеждане на предварителните проверки.

Във всички проверени прокуратури се извършва доклад по реда на чл. 219, ал.1 от НПК, за съгласуване на постановлението за привличане на обвиняем с наблюдаващия прокурор, както и доклад по реда на чл.226, ал.1 от НПК преди предявяване на материалите по разследването.

В повечето проверени прокуратури прокурорите спазват разпоредбата на чл.242, ал.3 от НПК и се произнасят в предвидения едномесечен срок от получаване на делото. Прокурорските актове са мотивирани и съдържат всички изискуеми от процесуалния закон реквизити.

Присъдите се привеждат в изпълнение в законоустановените срокове.

2. Негативни констатации

В някои прокуратури не е създадена добра организация и контрол за спазване на сроковете по чл.234 НПК и мотивираността на исканията за удължаване срока на разследване – например, РП-Гълъбово, РП-Чирпан, прокуратурите на територията на ОП-Кърджали и ОП-Хасково.

Недостатъчен е контролът от страна на прокуратурата по отношение на органите на МВР по спрените досъдебни производства, като не се следи и изисква от органите на МВР да изпращат в прокуратурата обратна информация за резултатите от проведените издирвателни мероприятия, а в повечето случаи, когато това се прави, то е абсолютно формално – например, ОП-Пазарджик, ПР-Пазарджик, РП-Чепеларе, РП-Гълъбово, РП-Чирпан, ОП-Стара Загора, РП-Казанлък, РП-Раднево.

При проверка в РП-Велинград на спрени досъдебни производства, водени срещу известен извършител, се установи, че делата се спират на основание чл.244, ал.1, т.1 вр.чл.25, т.2 НПК преди лицата да бъдат обявени за издирване, като наблюдаващите прокурори указват това да бъде извършено от разследващите органи след спиране на производството. Констатирано е, че по някои от делата лицата изобщо не са обявени за общодържавно издирване. Не се изискват справки от разследващите органи за резултатите от издирването. При предходната планова проверка е направена същата негативна констатация, дадена е съответната препоръка, но тя реално не е изпълнена. Това обстоятелство е отразено и в Доклада на извършената през 2012г. тематична проверка от ОП-Пазарджик в изпълнение на Разпореждане № ОП-78/19.11.10г. на административния ръководител на ОП-Пазарджик.

В Районна прокуратура - Чепеларе проверката е установила, че има спрени дела срещу неизвестен извършител, в нарушение на разпоредбата на чл.245, ал.1 НПК. След констатацията от проверяващия екип, тези наказателни производства своевременно са били изпратени в РУП-Чепеларе за провеждане на оперативно-издирвателни мероприятия.

Установени са и случаи, при които е изтекъл предвидения в чл.244, ал.8 от НПК едногодишен срок, без да са предприети действия от страна на наблюдаващите прокурори за възобновяване на наказателното производство – например, в ОП-Пазарджик, ОП-Стара Загора, ОП-Хасково, РП-Стара Загора, РП-Казанлък.

Невинаги се дават конкретни и изчерпателни указания по досъдебните производства и не се осъществява пълноценно функцията по ръководство и надзор. Това води до непълно разследване и е предпоставка за многократно спиране и възобновяване на наказателни производства, без да са налице законовите изисквания за това. Независимо, че сроковете формално се спазват, разследванията нарушават разумните срокове. Това обикновено се дължи на недобра координация между прокурора и разследващия орган - РП-Чирпан, РП-Стара Загора, РП-Гълъбово.

- Констатира се, че все още в някои прокуратури не се съхраняват веществени доказателства, или се съхраняват само отделни вещи, които могат да бъдат държани на съхранение в каса. Останалите веществени доказателства се съхраняват в съответното РУ на МВР. По данни от служителите в тези прокуратури това се налага поради липса на специално обособени за целта помещения, с необходимото оборудване, съгласно изискванията на ПОДАПРБ. Това затруднява контрола върху тяхното съхранение, връщане или унищожаване. Създават се условия за извършване на престъпления, например присвояване на ценни вещи, суми и др.

3.Препоръки на ИВСС във връзка с извършените планови проверки на прокуратурите в Пловдивския апелативен район

Административните ръководители на прокуратурите да създадат организация и осъществяват контрол за спазване на сроковете по чл.234 от НПК и мотивираността на исканията за удължаване на сроковете на разследване.

Да се създаде организация за периодично обобщаване, анализиране и обсъждане на причините, поради които съдят многократно е прекратявал и връщал дела на прокуратурата след внасянето им с обвинителен акт, както и на предпоставките, довели до постановяване на голям брой оправдателни присъди.

Да не се допуска спиране на наказателно производство срещу известен извършител, без по него лицето да е обявено за ОДИ. Да се изискват от МВР и да се прилагат към делото документи за това, както и номера и датата на телеграмата, с която обвиняемите са обявени за ОДИ.

По спрените досъдебни производства срещу известен извършител да се следи стриктно (чрез изпращане на напомнителни писма) за провежданите мероприятия по издирване на лицата, обявени за ОДИ, като се изисква от органите на МВР да изпращат в прокуратурата обратна информация за резултатите.

Да се използват максимално възможностите за провеждане на задочно производство, както и прилагането на ЕЗА.

Административните ръководители, в рамките на своите правомощия, да създадат организация за наблюдение и контрол върху спрените дела срещу известен извършител, с цел своевременното им приключване.

Да се създаде организация относно описването, съхранението и предаването на веществените доказателства съгласно правилата в ПОДАПРБ и да се извършва инвентаризация на намиращите се в прокуратурата веществени доказателства съгласно разпоредбата на чл.105 от ПОДАПРБ.

Да се създаде организация за спазване разпоредбата на чл.110, ал.5 НПК, а именно, парите и другите ценности, иззети като веществени доказателства, да се предават за пазене в търговска банка, обслужваща държавния бюджет или БНБ.

В. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ В СЛЕДСТВЕНИТЕ ОТДЕЛИ КЪМ ОКРЪЖНИТЕ ПРОКУРАТУРИ

Становището на Инспектората към ВСС е, че натовареността на следователите остава изключително ниска, въпреки направените законодателни промени и предприетите организационни мерки от страна на прокуратурата.

С измененията на НПК (ДВ бр.32/2010г.) относно компетентността на следователите бе предвидена възможността окръжният прокурор да възлага разследването по дела с правна и фактическа сложност на следователи по реда на чл. 194 ал.1 т.4 НПК. Издадени са Заповед № 3913/31.08.2011 г. на главния прокурор и писмо рег. № 7251/28.11.2011 г. на Директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването, съгласно които административните ръководители на окръжните прокуратури и наблюдаващите прокурори следва да анализират и докладват предложения за възлагане на разследване на следователите, при наличие на посочените в тях критерии.

Инспекторатът към ВСС счита, че е наложително предприемането на нужните мерки за активизиране на дейността на окръжните прокурори за максимално използване на капацитета на следователите, посредством увеличаване броя на възложените им за разследване дела съобразно цитираната законодателна промяна в

НПК. Ниската натовареност на следователите се дължи до голяма степен на недостатъчната активност на окръжните прокурори.

Инспекторатът към ВСС констатира, че при недостатъчната натовареност на следователите е налице и изключително ниска ефективност на тяхната работа.

Г. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ ПО ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ ДЕЛА

През 2012 г. са извършени общо 40 планови проверки на гражданските и търговските дела в съдилищата на апелативен район – Пловдив, както и на 6 административни съдилища в градовете Стара Загора, Кърджали, Хасково, Пазарджик, Сливен, Ямбол и Кюстендил. Проверени са всички районни съдилища в градовете: Пловдив, Асеновград, Карлово, Първомай, Пазарджик, Пещера, Панагюрище, Велинград, Кърджали, Крумовград, Ардино, Момчилград, Смолян, Златоград, Мадан, Девин, Чепеларе, Стара Загора, Казанлък, Раднево, Чирпан, Гълъбово, Хасково, Свиленград, Димитровград, Харманли и Ивайловград.

Обхватът и предметът на проверките са в кръга на правомощията на проверяващия орган, определени в чл. 54, ал.1 от ЗСВ и включват, както при наказателните дела, цялостна проверка на организацията на административната дейност на съдилищата; на организацията по образуването и движението на делата и приключването им в установените срокове; анализ и обобщаване на делата, които са приключени с влязъл в сила съдебен акт; констатиране на противоречива съдебна практика.

1. В съдебен район - Пловдив

Проверката, която обхваща периода 2010-2011 г. включително, констатира, че за съдебните органи от този район са характерни много добра организация на административната дейност; административен контрол по отношение на образуването, движението и приключването на делата, както и по отношение на цялостната работа на съдебната администрация; точно и своевременно изпълнение на разпорежданията на административните ръководители от страна на съдебните служители; значително подобряване на сročността при постановяването на съдебните актове, в сравнение с резултатите от предходни проверки на Инспектората.

Констатирани са и някои пропуски в работата на проверените и изброени по-горе съдебни органи, които са отразени в актовете на ИВСС и са направени конкретни препоръки поотделно за всеки съд.

Обобщено, за районните съдилища указанията и препоръките се свеждат до:

Подобряване на работата на служба „Съдебно деловодство“, във връзка с изпълнение на задълженията по чл. 106 от ПАРОВАС – за ежемесечно докладване на административния ръководител на съда за ненасрочените дела;

Засилване на служебното прилагане на Наредба № 14/2009 г. - във връзка с констатирани проблеми при връчване на съобщения и призовки, поради нередовна процедура по призоваване на ответната страна;

Спазване на процесуалните срокове по Глава двадесет и пета от ГПК – Бързо производство, в това число и срока по чл.316 от ГПК за обявяване на решението с мотивите в двуседмичен срок от заседанието, в което е приключило разглеждането на делото;

Спазване на разпоредбата на чл. 15, ал.1 от Закона за защита от домашно насилие -съдът се произнася с решение в открито заседание.

Правилно администриране на всички дела, при спазване на разпоредбата на чл. 92,ал.6, изр.1 от ПАРОВАС, за последователното прикрепване и номериране в папката на всички книжа, които постъпват или се съставят по делото;

Посочване на началния момент, от който започва да тече срокът за представяне на доказателства за предявения иск в производствата за обезпечение на бъдещ иск;

Ограничаване до минимум на производствата, при които в срока за произнасяне се отменя хода по същество и делото се връща във фазата на събиране на доказателства. Това указание е свързано с препоръка за прецизно проучване на делото.

Стриктно спазване на разпоредбите на Глава десета от ПАРОВАС относно съхраняването на делата в архив, и по-специално чл.75, 77 и 78 от Правилника.

Своевременно администриране на спрените производства, като се отбелязва всяка извършена справка.

2.Съдебен район – Смолян

Проверени са Окръжен съд – Смолян и включените в неговия район пет районни съдилища в градовете Смолян, Девин, Чепеларе, Златоград, Мадан.

Проверките на Инспектората установяват, че организационното и административно ръководство на всичките 6 съдебни органи, в това число и на окръжния съд, е на добро ниво. Съдебните служители изпълняват точно служебните си задължения, спазва се процесуалната дисциплина.

Инспекторатът установи, че липсата на съдии – титуляри затруднява дейността на ОС-Смолян, РС-Чепеларе и РС-Златоград. Командирането на съдии от други съдилища на съдебния окръг е създавало затруднения и в основната месторабота на командированите съдии.

Най-често даваните препоръки от ИВСС са:

Разпределението на делата, образувани по молби по чл. 390 от ГПК – обезпечение на бъдещ иск, да се извършва чрез програмата за случаен подбор, с оглед спазването на изискването на чл. 9 от ЗСВ;

Уеднаквяването на практиката по чл. 390, ал. 3 от ГПК за определяне на началния момент, от който започва да тече срокът за представяне на доказателства за предявения иск;

Прецизно администриране на спрените производства на основание чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК; спазване на разпоредбата на чл. 15, ал. 1 от Закона за защита от домашно насилие.

3. Съдебен район Пазарджик

Извършени са **пет планови комплексни проверки** по граждански и търговски дела в Окръжен съд – Пазарджик и районните съдилища в този съдебен район, който включва градовете Пазарджик, Панагюрище, Пещера и Велинград.

Констатирана е отлична организация на административната дейност. Общото организационно и административно ръководство на ОС-Пазарджик през проверявания период е провеждано от председателя на съда с необходимата професионална отговорност и изключителна инициативност.

На административните ръководители на проверените районни съдилища са дадени следните препоръки:

Да се дисциплинира процесът, чрез стриктното прилагане на процесуалните правила, регламентиращи фазата на изясняването на фактическата обстановка: чл. 143, ал. 3 от ГПК и прилагането на санкцията по чл. 86 от ГПК спрямо процесуалнонеизправните вещи лица;

Да се уеднакви практиката при постановяването на съдебните актове по чл. 131 от ГПК - отговор на исковата молба и чл. 140 от ГПК – подготовката на делото в закрито заседание, както и аналогичните процесуални правила при производството по търговски спорове – чл. 367 и чл. 374 от ГПК;

Да се спазват изискванията на чл. 254, ал. 2 от ГПК относно съдържанието на постановяванията от съда определения в закрито съдебно заседание;

Да се проучват задълбочено делата във връзка с изясняването на спора, за да се преодолее практиката за отмяна на хода по същество и връщането на производството във фазата на събиране на доказателства, или дори да се остави исковата молба без движение, като нередовна.

Да се спазват кратките процесуални срокове по Глава двадесет и пета – Бързо производство, включително и този по чл. 316 от ГПК, определящ срока за постановяване на съдебното решение;

Да се подобри административно-деловодното оформяне на книгите и делата; да се уеднакви номерирането на определенията (разпорежданията) в книгата на закритите заседания с номерирането на същите актове по делата;

Да се съблюдава процесуалният срок, въведен в чл. 235, ал.5 от ГПК за произнасяне на решението с мотивите.

Административните ръководители на проверяваните съдебни органи да създадат административни и организационни условия за допълнителна професионална квалификация на младите съдии.

4. Съдебен район -Хасково

Извършени са 6 комплексни планови проверки по граждански и търговски дела в съдебен район – Хасково, който включва ОС-Хасково и районните съдилища в Хасково, Димитровград, Свиленград, Харманли и Ивайловград.

На административните ръководители на проверените съдебни органи са дадени следните препоръки:

Да упражняват постоянен контрол по отношение на служба „Съдебно деловодство”, като следят за спазване на изискванията на ПАРОВАС при движението и подреждането на делата, воденето на деловодните книги и регистри.

Да организират и контролират стриктното въвеждане на данните в електронната деловодна програма, свързана с образуването, администрирането, движението и приключването на делата.

Да предприемат нужните мерки за дисциплиниране на процеса с оглед своевременното приключване на гражданските и търговските дела, включително и производствата по несъстоятелност, образувани преди 01.01.2011 г.; да наредят изготвянето на справки за ненаписаните съдебни актове за всеки съдия от ОС –Хасково за периода от 01.05.2012 г. до 30.10.2012 г., която да се предостави на ИВСС.

Да осъществяват контрол по отношение на работата на магистратите от съдебните органи, на които са административни

ръководители, за приключването на делата в законоустановените или разумни срокове.

Да създадат организация и контрол за пълното и точно водене на Регистъра на съдебните решения по чл. 235, ал.5 от ЗСВ, според изискванията на чл. 62, ал.4 от ПАРОВАС.

Да се преодолеят допусканияте слабости при образуването и разпределението на делата. Да се спазва изискването, въведено с чл. 46, ал.1 от ПАРОВАС; разпределението да се извършва от председателя на съда или определен от него съдия и да се издаде заповед, която да регламентира тази дейност, като гарантира равномерното разпределение на делата между съдебните състави.

На съдиите от районните съдилища са дадени указания – препоръки:

Да извършват задълбочена предварителна подготовка на делата преди насрочването им в открито съдебно заседание и преди обявяването им за решаване, с цел недопускане на неоснователно забавяне на производствата, включително и отмяната на хода по същество и връщането на делата във фазата на събиране на доказателства.

Да предприемат нужните мерки за приключване на гражданските и търговските дела, образувани преди 01.01.2011 г.

Да се съобразяват със срока, въведен в чл. 235, ал.5 и чл. 316 от ГПК за обявяване на решенията с мотивите.

Да уеднаквят практиката при определяне на началния момент, от който започва да тече срокът за предявяване на обезпечения иск в производствата по чл. 390 от ГПК.

Да анализират, обобщят и уеднаквят съдебната практика по делата, с предмет права или интереси на деца, за спазване на изискванията на Семейния кодекс, Закона за защита на детето и защитата на правата и законните интереси на малолетните и непълнолетните. По тези производства да се уведомява съответната Дирекция „Социално подпомагане“ за осигуряване на представител в съдебно заседание, или да се изготви и да се представи социален доклад, съгласно изискванията на чл. 15, ал.6 от Закона за закрила на детето.

5. Съдебен район Стара Загора

6. Съдебен район Кърджали

През първото шестмесечие на 2012 г. са извършени планови комплексни проверки на гражданските дела в съдилищата на територията на **съдебен район Стара Загора**. Проверени са ОС-

Стара Загора и районните съдилища в Стара Загора, Казанлък, Чирпан, Раднево и Гълъбово.

През второто шестмесечие на 2012 г. екипът извърши планови комплексни проверки на съдилищата на територията на **съдебен район Кърджали**. Проверени са ОС- Кърджали, РС- Кърджали, РС- Крумовград, РС- Ардино и РС-Момчилград.

Общо за проверявания период са извършени **11 комплексни планови проверки**. Поради сходните проблеми в организацията на работата на съдилищата в двата съдебни района, добрите практики и допусканите слабости, резултатите се отчитат общо. Въз основа на направените констатации, се налагат следните обобщени изводи за дейността на проверените съдилища:

Положителни тенденции и добри практики

Делата се разпределят на принципа на случайния подбор на съдия- докладчик чрез електронно разпределение, съобразно поредността на постъпването им, в съответствие с изискванията на чл. 9 от Закона за съдебната власт.

Образуването на всички граждански дела и разпределението им се извършва в деня на постъпването им или най - късно на следващия ден.

В съдилищата се следи за изтичане на процесуалните срокове, делата се докладват на съдиите и разпорежданията им се изпълняват в кратки срокове. Съдебните секретари изготвят и предават своевременно протоколите от съдебните заседания.

Няма изгубени или унищожени дела преди изтичане на срока за съхранението им.

Води се регистър по чл. 235, ал. 5 от ГПК за съдебните решения.

Деловодните книги и електронната деловодна система се поддържат редовно и акуратно. Отразяват се всички съдопроизводствени действия.

Административните ръководители изискват ежемесечни справки за неизготвени съдебни актове и определят срокове за приключването на делата.

Изготвят се ежемесечни справки за брой заседания по всяко конкретно дело за всеки състав.

Негативни тенденции

Разнопосочна е практиката на съдебните състави при прилагането на действащия ГПК по отношение на различните правни институти, като например бързите производства, заповедните производства и обезпечителните производства.

Несвоевременно произнасяне на съда за размяната на книжа по чл.131 от ГПК, което е причина за забавяне на съдопроизводството.

Недостатъчно добра подготовка на делата в закрити заседания, в съответствие с разпоредбите на чл. 140, съответно чл. 267 за въззивните производства от ГПК. Непровеждането или формалното провеждане на такива заседания води до отлагане на делата за събиране на нови доказателства, в по-тежките случаи - до оставяне на делата без движение в открито съдебно заседание, поради нередовност или дори прекратяването им поради недопустимост.

Неизготвянето на проекти за доклади по чл.140, ал.3 от ГПК, в съответствие с нормата на чл.146 от ГПК не позволява да бъдат изяснени позициите на спорещите страни, съответно води до несвоевременни доказателствени искания, което рефлектира пряко върху бързината на съдопроизводството.

Недостатъчно задълбоченото проучване на делата преди съдебните заседания е причина за отмяна на хода по същество и за забавяне на производството.

Отсрочване на цели съдебни заседания, поради отсъствие на съдията - докладчик по делото.

Неспазване на едномесечния срок по чл.235, ал.5 от ГПК за изготвяне на съдебното решение.

Неспазване на сроковете по Глава XXV „Бързи производства“ от ГПК.

На административните ръководители са дадени препоръки за подобряване на съдопроизводствената дейност по движението на гражданските и търговски дела и преодоляване на установените недобри практики. Препоръките са главно в следните насоки:

Уеднаквяване на практиката на съдебните състави по прилагането на различните правни институти, каквито са: бързи производства, заповедни производства и обезпечителни производства.

Спазване на процедурите по размяна на книжа, по изготвяне на проекти за доклади със съдържание, съответстващо на чл. 146 от ГПК и спазване на процесуалните срокове, включително и тези по чл. 235, ал. 5 от ГПК за изготвяне на съдебните решения.

Задълбочено проучване на книгата по делото преди съдебно заседание, с оглед избягване на отлагане на делата и отмяна на хода по същество.

Д. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИЛИЩА

Инспекторатът извърши 7 (седем) проверки на административните съдилища в Стара Загора, Кърджали, Хасково, Пазарджик, Сливен, Ямбол и Кюстендил.

Констатирано е, че председателите на проверените административни съдилища са създали много добра организация и контрол на дейността на съответните съдебни органи.

На административните ръководители на изброените съдилища, въз основа на резултатите от проверките, обобщено, са дадени следните препоръки:

Да продължават установената добра практика за контрол по отношение на ненасрочените и спрените административни дела, съобразно изискването на чл. 106 от ПАРОВАС.

Да извършват предварителни проверки по редовността на жалбите, преди образуването на делата, с оглед ограничаване на случаите на многократното им оставяне без движение.

Да се приемат времеви стандарти за извършване на предварителните проверки по редовността на жалбите (исканията) след образуването на делата или при изпълнение на дадените от съдията – докладчик указания.

Да се предприемат административни мерки за провеждане на обсъждане и вземане на решения от общото събрание на съдиите за уеднаквяване на практиката на съда във връзка с конституиране на страните в административното производство.

Да се организира дейността по разпределението на делата на случаен подбор от съдия, според изискването на чл. 46, ал.1 от ПАРОВАС, като по всяко дело се прилага пълният протокол за случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно поредността на постъпването на делата (чл. 9 от ЗСВ).

Да се обсъдят случаите на отсрочване на съдебни заседания от съдията-докладчик по обективни причини, с оглед недопускане неоснователно забавяне на съдебното производство.

Да се контролира спазването на разпоредбите на чл. 89, ал.4, 5 и 6 и чл. 92, ал.6 от ПАРОВАС за образуването, подреждането и съхранението на делата.

Да въведат дисциплиниращи мерки за изготвянето на съдебните актове в определените процесуални срокове.

На съдиите от проверените административни съдилища са дадени следните препоръки:

Да прилагат предвидените от законодателя процесуални правила за дисциплиниране на процеса и да постановяват съдебните си актове

в предвидения в чл. 172, ал.1 от АПК едномесечен срок от заседанието, в което е приключило разглеждането на делото.

Да прилагат разпоредбата на чл. 197, ал.2 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК, като на вещите лица се определя подходящ срок за изготвяне на заключението по допуснатите съдебни експертизи.

Да се уеднакви и прецизира практиката за разделяне на делата и да се прилага тази правна възможност само в случаите на действителна необходимост.

Да проучват задълбочено делата и да извършват предварителна подготовка преди насрочването им в открито съдебно заседание, с цел недопускане на неоснователно отлагане и забавяне на производството.

II. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

За обобщаване и анализиране на данните по образуването и движението на **определени групи дела и по прилагането на конкретни правни норми** в регионален или национален мащаб са извършени **4 (четири)** тематични проверки въз основа на постъпили сигнали.

1. Тематична проверка на „Наблюдаваните през 2011г. досъдебни производства с предмет на престъпление недвижими имоти – чл.209-чл.212” в РП-Пловдив, РП-Стара Загора, РП-Раднево, РП-Казанлък, РП-Чирпан, РП-Гълъбово, РП-Хасково, РП-Кърджали, РП-Девин, РП-Чепеларе и РП-Смолян

От образуваните общо 51 досъдебни производства в посочените прокуратури с предмет имотни измами, по 11 са внесени в съда обвинителни актове; прекратени са 18; спрени са 11; 11 досъдебни производства към момента на проверката все още не са приключили.

Констатирано е, че по някои от досъдебните производства разследванията са продължили извън разумните срокове, като причините за това са от различно естество: продължителни предварителни проверки, спиране на производството (обвиняем, или единствен свидетел, които са напуснали страната; уведомяване на свидетели – чужди граждани, живеещи в чужбина; неразкриване на извършителя и др.).

В РП-Раднево е констатирано неприключило досъдебно производство, продължило извън разумните срокове. Досъдебното производство по чл.209 НК е образувано на 16.10.2002г. срещу известен извършител. Наказателното производство е прекратено с постановление от 16.10.2003г. на основание чл.237, ал.1, т.2 НПК (отм), поради недоказаност на обвинението. На 06.01.2011г. преписката е изискана от ОП-Стара Загора на основание чл.243, ал.9

от НПК и след извършена служебна проверка, прокурор от окръжната прокуратура отменя горесцитираното постановление за прекратяване и разпорежда наказателното производство да продължи. С постановление на Окръжния прокурор на ОП-Стара Загора от 14.02.2011г. разследването е възложено на следовател от ОСО-ОП-Стара Загора. На 16.06.2011г. с постановление на РП-Раднево производството е спряно, тъй като обвиняемото лице е обявено за общодържавно издирване. Установено е, че през целия този период лицето, срещу което се води наказателното производство, се намира извън пределите на страната с неустановено местопребиваване.

Исканията на прокурорите за удължаване срока за разследване в по-голямата си част са подробни, пълни и мотивирани, като са описани извършените процесуално-следствените действия, както и тези, които предстои да бъдат извършени, а ако се издирва лице, докде е стигнало издирването по конкретното досъдебно производство.

От проверените досъдебни производства 35,30% са приключили с постановления за прекратяване, поради липса на извършено престъпление. Следва да се отбележи, че повечето постановления за прекратяване са обжалвани в съда, където с определения са били потвърдени, което се явява и критерий за качеството на прокурорските актове.

По повечето от внесените обвинителни актове в съда по тези досъдебни производства има постановени присъди.

ИВСС е отправил следните препоръки:

Прокурорите да спазват изискванията на „Инструкция № И-89/10.03.2011г. за провеждане на предварителни проверки” на главния прокурор - относно дейността на прокуратурата по възлагането, извършването и приключването на предварителни проверки (напр. пр.пр. №4071/08г.). Наблюдаващите прокурори да следят спазването на сроковете по възложените проверки и да предприемат ефективни и бързи действия по приключването им.

Прокурорите да използват всички възможности за по-строг контрол по отношение на разследващите органи, с оглед провеждане на по-интензивни и по-качествени разследвания, за спазване на процесуалните срокове на разследване и своевременно извършване на всички необходими процесуални действия, включително като се предприемат и мерките, предвидени в разпоредбите за ЗМВР за ангажиране на дисциплинарната отговорност на разследващите органи. Да не се допуска разследването да продължава извън разумните срокове.

Да се използват максимално възможностите за провеждане на „задочни производства” при наличие на предвидените в закона предпоставки за това.

2. Тематична проверка „Наблюдаваните през 2011г. досъдебни производства, образувани и водени за престъпления против паричната и кредитната система и против финансовата, данъчната и осигурителната система – чл.243-260 от НК” в ОП-Пловдив, ОП-Смолян, ОП-Кърджали, ОП-Хасково и РС-Свиленград.

Основният проблем при разследването на престъпленията против паричната и кредитната система (чл. 243 – 252 от НК) - изготвяне, прокарване в обръщение и използване на неистински или преправени парични знаци и платежни инструменти, е трудната доказуемост по отношение авторството на посочените деяния. Престъпленията са с усложнена фактическа обстановка и е необходима специализация на разследващите органи. В случаи на единични банкноти е трудно установима връзката между лицето, което ги е прокарало в обръщение и знанието му за това, че са неистински или подправени, както и кой е изработил тези парични знаци. Същото се отнася и до възможността да се докаже кой е използвал чужд платежен инструмент.

Делата, квалифицирани по чл. 255 и сл. от НК се отличават с фактическа и правна сложност, поради което същите не могат да бъдат приключени в двумесечния срок и се стига до искания за продължаване на срока от горестоящата прокуратура. Причините са, че когато визираните констатации в приложения по делото ревизионен доклад са изключително обемни, който се явява неразделна част от ревизионния акт, то следва всяка една констатация да бъде проверена чрез способите, визирани в НПК.

Създадени са регионални координационни центрове за взаимодействие между окръжните прокуратури и органите на НАП за борба с данъчните и осигурителните измами. Провеждат се ежемесечни работни срещи между членовете на координационните центрове, на които се разглеждат текущи въпроси по конкретни преписки и досъдебни производства. При проверката е установено, че взаимодействието между членовете на Регионалния координационен център за борба с данъчните и осигурителните измами в гр.Смолян следва да се подобри.

Разследването на престъпления против данъчната система в ОП-Пловдив се осъществява приоритетно от прокурора и под неговото пряко и непосредствено ръководство, наблюдение и контрол.

При образувани досъдебни производства за престъпления против данъчната система прокурорът, съвместно с разследващия орган (разследващия полицаи или следовател) съставят съвместен план за разследване и определят основните факти, които са предмет на доказване. Следва да се отбележи, че въведеният екипен принцип за работа в ОП-Пловдив е довел до подобряване качеството на разследване на този вид престъпления.

Основен дял от делата са спрени, поради неразкриване на извършителя или невъзможност да бъдат намерени и разпитани определени лица, обвиняеми или свидетели. В хода на разследването по много от делата е установено, че лицата са напуснали пределите на страната и към настоящия момент не може да бъде установено местопребиваването им. Данните по справките сочат, че лицата са обявени за ОДИ. Констатира се обаче, че по някои от спрениите досъдебни производства се работи шаблонно. В голяма част от тези досъдебни производства липсва изготвен ОИП и ако има такъв, той не се спазва.

Констатиран е и не малък брой прекратени от прокуратурата наказателни производства, поради това, че деянието не съставлява престъпление.

3. Тематична проверка по образуването, движението и приключването на частните граждански дела за обезпечение на бъдещ иск в ОС - Ловеч и РС- Велико Търново.

По делата с правно основание чл. 390 от ГПК е констатирано:

- невинаги делата се разпределят при стриктно спазване на разпоредбата на чл. 9 от ЗСВ;

- невинаги се спазва местната подсъдност;

- в едни случаи съдът оставя производствата по чл.390 от ГПК без движение, а в други, отхвърля направо молбите за обезпечение на бъдещ иск;

- в определенията за допускане на обезпечение на бъдещ иск, невинаги се посочва начален момент на срока по чл.390, ал.3 от ГПК, за предявяване на обезпечения иск.

Проверките са приключили с отправени препоръки до административните ръководители в следните насоки: да бъде създадена организация, посочените дела да бъдат разпределяни при стриктно спазване разпоредбата на чл.9 от ЗСВ между всички съдии или между съдиите от гражданска колегия, като разглеждането им бъде съобразено със сроковете, установени в ГПК; да бъде обърнато внимание на конкретни съдии за недопускане на констатираните в актовете пропуски.

2. В Районен съд - Велико Търново е извършена тематична проверка по разглеждането на частните граждански дела по чл. 207 от ГПК – за обезпечение на доказателствата.

По делата с правно основание чл. 270 от ГПК е установено:

-Невинаги делата се разпределят при стриктно спазване на разпоредбата на чл. 9 от ЗСВ;

-Съдиите - докладчици невинаги подчиняват производството по делата на правилата на исковия процес, въпреки, че съгласно правната теория производството по тези дела е „спорно” и се разглежда при участието и на двете страни в процеса;

- Непредвиждането от страна на съдиите-докладчици на достатъчно време за призоваване на бъдещия ответник, както и за връчване на препис от молбата за обезпечение;

- Не се използва предвидената възможност за връчване на призовки и книжа от служители на ГД „Охрана” към МП;

- Не се практикува запознаването на бъдещия ответник със съдържанието на молбата за обезпечение на доказателствата да бъде извършвано по телефона.

Проверките са приключили с отправени препоръки до административните ръководители в следните насоки: да бъде създадена организация, посочените дела да бъдат разпределяни при стриктно спазване разпоредбата на чл.9 от ЗСВ между всички съдии, или между тези, разглеждащи граждански дела; незабавно прекратяване на практиката тези дела да се разглеждат от дежурни съдии; да бъде обърнато внимание на конкретни съдии за недопускане на констатираните в актовете пропуски.

III. АНАЛИЗИ

В края на отчетния период и след приключване на проверките във всички съдилища на територията на Апелативен съдебен район Пловдив, както и тематичните проверки в ОС-Ловеч, ОС-Благоевград и РС-Велико Търново, **от екипа на инспектор Бошнакова** е изготвен анализ, касаещ практиката на съдилищата от апелативен съдебен район - Пловдив по образуването, движението и приключването на частните граждански дела за обезпечение на бъдещ иск.

Анализирайки практиката на съдилищата е констатирано:

1. Все още в част от големите съдилища, каквито са ОС - Смолян, РС- Смолян, РС-Велико Търново и РС - Хасково, се пренебрегва спазването на разпоредбата на чл.9 от ЗСВ, за електронно разпределение на делата с правно основание чл.390 от ГПК, на принципа на случаен подбор на съдия –докладчик. Разпределението

им за разглеждане на дежурен съдия, определен с ежемесечен, а понякога целогодишен график, позволява бъдещият ищец да предявява молбата за предварително обезпечение по време на дежурството на удобен за него съдия.

2. При разглеждането на делата, съдилищата следят за спазване на правилата на местната и родовата подсъдност. В някои от съдилищата, като ОС - Ловеч, служебно се извършват справки в Търговския регистър по реда на чл.23, ал.4 от Закона за търговския регистър и по реда на Наредба № 14/19.11.2009г. за реда и начина на предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до НБД „Население” за седалището и адреса, съответно на молителите-юридически и физически лица. Редки са случаите, като в Старозагорски съдебен окръг и в РС - Велико Търново, където е установено нарушение на местната подсъдност.

3. Съдилищата проверяват и допустимостта на молбите с оглед родовата им подсъдност.

4. Проверените съдилища стриктно спазват разпоредбата на чл.395, ал.2 от ГПК за разрешаване на молбата в закрито заседание в деня на постъпването ѝ, с изключение на няколко случая, посочени в обстоятелствената част на изготвения анализ. Създадена е необходимата организация въз основа на молбите да се образуват дела в деня на постъпването им, като в същия ден се разпределят и докладват на определения за разглеждането им съдия. Последният се произнася обикновено в същия, или най-късно на следващия ден, в зависимост от времето на постъпването на молбата.

5. Във връзка с бързината на обезпечителния процес, е необходимо да се прецени, доколко подходящ начин на процедиране е оставяне на молбите без движение при констатиране на нередовност.

6. При постановяване на определенията по чл. 390 от ГПК, съдилищата са изследвали наличието на предпоставките по чл. 391 от ГПК за допускане на обезпеченията. Съдебните актове подробно анализират необходимостта от налагането на исканата обезпечителна мярка и обосноваващите бъдещия иск убедителни писмени доказателства.

7. При проверките не е бил установен случай на заявена от молителя готовност за представяне на гаранция по чл.391, ал.1, т.2 от ГПК, но съдилищата в нередки случаи са приемали, че такава е необходимо да бъде внесена, независимо от представените писмени доказателства, като допълнително условие за допускане на исканото обезпечение. Гаранцията във всички проверени случаи е в размер до 10 на сто от бъдещия иск. Обезпечителните заповеди се издават само

след представяне на доказателства за внесената гаранция. В определенията изрично е посочена сумата, до която съдът допуска обезпечението.

8. При направено искане за налагане на обезпечителна мярка „спиране на изпълнението” съдилищата задължително са прилагали разпоредбата на чл.390, ал.4 от ГПК за определяне на гаранция.

9. В актовете за допускане на исканите обезпечения, съдилищата определят срок за предявяване на обезпечения иск, който във всички проверени случаи не надвишава предписания от чл. 390, ал. 3 едномесечен срок. Но почти във всички съдилища, различните състави определят началото на този срок по различен начин.

10. Разнородна е практиката на проверените съдилища по отношение съдържащото се в определенията указание за правните последици от непредставяне на доказателства за предявяване на обезпечения иск по чл. 390, ал. 3, изр. 2 от ГПК.

11. Във всички проверени съдилища се следи служебно за представяне на доказателства за предявен обезпечен иск в указания срок. Съдилищата стриктно спазват разпоредбата на чл. 390, ал. 3, пр. 2 от ГПК и служебно отменят обезпеченията при наличието на предпоставките за това.

Анализът е изпратен на Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към ВСС, за сведение и евентуални решения.

ИЗВОДИ във връзка с резултатите от проверките

Гореизложеното показва задълбочено проучване и обективен анализ от страна на проверяващите екипи, както при извършване на проверките, така и при изготвянето на актовете. Следва се подчертае, че по повечето препоръки, дадени при извършване на проверките по чл. 56, ал. 1, пр. 1 от ЗСВ са получени отговори, от които е видно, че те са приети от общите събрания на съответните съдилища и са набелязани мерки за тяхното изпълнение.

Предприетите от административните ръководители на съответните съдилища действия във връзка с извършените тематични проверки и анализи показват, че последните са допринесли за повишаване на доверието на съдиите в обективността на ИВСС, спомогнали са за повишаване на квалификацията на магистратите в отделните съдебни органи, за въвеждането на добри модели на администриране на всички видове дела и за уеднаквяване на съдебната практика по тях.

Изложените положителни резултати от извършването на плановете проверки са сигурен знак за обществената полза от действията на Инспектората.

IV. ИНЦИДЕНТНИ ПРОВЕРКИ

Инцидентните проверки са израз на предвидената с нормата чл. 132а, ал.7 от Конституцията възможност за упражняване на принципа на служебното начало. През отчетния период са извършени **13 (тринадесет) проверки по сигнали, приключили с актове и препоръки и предложения.**

1. Инцидентна проверка по образуването и движението на внохд № 251/2011г. по описа на САС, нохд № 3693/09г. на СГС, по което подсъдими са Марио Николов и др. Извършена е на основание заповед на главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол №7/16.02.2012 г. Констатирано е, че от всички девет отлагания на делото и едно отсрочване, **само в три** от случаите те са по обективни причини и съдът не е имал възможност да вземе мерки, изключващи неоснователното отлагане на делото.

Инспекторатът е отправил препоръка до административния ръководител на САС да организира и предприеме необходимите мерки за отстраняване на причините за отлагане на делото, които са предвидими и преодолими. Другата препоръка на ИВСС е, при констатирани прояви на процесуална недисциплинираност на участниците в процеса да не се пропуска възможността за прилагане на санкциите, предвидени в закона. Така може да се подобри бързината на съдебното производство и да се въздейства възпитателно на недисциплинираните участници в него. Това е приложимо и по отношение на упълномощения защитник, който без уважителна причина не се явява на заседание. Практиката показва, че приложението на чл. 94, ал. 4 НПК премахва желанието на защитниците за безпричинно неявяване в съдебно заседание.

Предприети действия

Административният ръководител на САС е уведомил Инспектората за предприети мерки във връзка с отправените препоръки и за избягване на безпричинното отлагане на делото:

- Защитниците на подсъдимия по делото са уведомени, че в случай на неявяване в заседание без да са представени доказателства за уважителна причина за това, или на непредставяне на работния график, ще бъде налагана максималната глоба по чл. 266, ал. 2 от НПК и ще бъде издаван изпълнителен лист.

- Изпратено е писмо до Бюрото за правна помощ за определяне на служебни защитници, които да се запознаят с делото до следващото заседание, за да могат при необходимост да бъдат назначени по реда на чл. 94, ал. 4 от НПК .

- В случай, че делото не приключи на следващото заседание и се отложи за друга дата, да бъдат определени и резервни дати, за които уведомените страни ще се считат за редовно призовани.

- Уведомени са назначените вещи лица, че делото е с голям обществен интерес и при забавяне на изготвянето на експертизи или при неявяване в съдебно заседание, ще им бъдат наложени глоби от 500 лв.

- На членовете на съдебния състав няма да бъде разрешено ползването на платен годишен отпуск за времето от следващото съдебно заседание до приключването му, а на съдията – докладчик - до изготвяне на акта по същество.

2. Инцидентна проверка на основание заповед на главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол №7/16.02.2012 г. е извършена **по образуването и движението на нохд № 98/2007г. по описа на Военен съд-София.** Констатирано е:

На 31.01.1998 г. е било образувано предварително производство срещу неизвестен извършител за извършено престъпление по чл.199, ал.2 т.3, във вр.с чл. 198 НК. Едва на 28.08.2003 г. делото постъпва с обвинителен акт в Софийски градски съд. Досъдебното производство е продължило извън разумните срокове, като П. С. е бил привлечен в качеството на обвиняем на 30.04.1999 г., т.е. изминали са 4 г. и 4 месеца в разследване, след като по закон при привличането в качеството му на обвиняем виновността на дееца и данните за самоличността му следва да са установени.

Делото е връщано многократно, като са давани указания по хода на разследването. Въпреки дадените указания не са били изяснени изчерпателно данните за самоличността на привлечените в качеството на обвиняеми лица, релевантни за наказателното производство. Това е довело и до пропуски да се установи, че едно от обвиняемите лица е било на сержантска длъжност (като полицай) към момента на извършване на деянието.

Отлагането на делото на датите: 12.08.2010г., 26.01.2011г., 11.04.2011г., 14.10.2011г. и 09.12.2011г., поради неявяване на защитници на подсъдимите би било избегнато, ако беше приложен чл. 94 ал.4 от НПК. Едва на 07.02.2012г. с разпореждане на докладчика по делото, на подсъдимите са назначени резервни защитници. Мярката се

е оказала очевидно ефективна, защото само един месец след нейното прилагане делото е решено с присъда от 07.03.2012 г. Така поради неприлагане на действащи норми (чл. 4 ал. 4 НПК) се е стигнало до допълнително удължаване срока на разглеждане на делото с още 1 година и 6 месеца.

Или от общото времетраене на разглеждането на делото във Военен съд - София (от 18.07.2007 г. до 07.03.2012 г.- близо 5 години), около 1/3 от него се дължи на неадекватни и неефективни действия на съда, при наличието на законови норми за вземането на правилни решения.

Дадени препоръки:

- Административният ръководител на Военен съд-София в края на всеки отчетен период (шестмесечен и годишен) да отчита неприключените общо и поотделно в разумен срок дела и да ги взема на последващ постоянен отчет до тяхното приключване.

-Ежемесечно на общото събрание на съдиите да се докладват и обсъждат дела, разглеждани продължително, над разумния срок, да се анализират причините за забавянето им и да се конкретизират необходимите мерки за ускоряване на разглеждането им.

3. Инцидентна проверка на основание Решение на ВСС от 16.02.2012г. по протокол № 7 и заповед на главния инспектор на Инспектората към ВСС е извършена по приключването и изготвянето на мотивите към присъдата **по нохд № 3109/2003г. по описа на Софийски градски съд.**

Проверката е констатирала, че не съществуват обективни причини за забавяне изготвянето на мотивите към присъда № 34 от 16.06.2006 г. по нохд № 3109/2003 г. на СГС с докладчик съдия М. Т. **Изготвянето на мотивите е забавено с 4 г. 8 м. и 25 дни. Поради забавяне на изготвянето на мотивите наказателното преследване е погасено по давност** (чл. 142 ал. 2 т. 2 и 5 от НК в редакцията му преди ЗИДНК, ДВ бр.26/2010 г., вр. чл. 80, ал. 1, т.3 от НК). Така по разглежданото дело абсолютната давност за наказателно преследване е била 15 год. и е изтекла на 05.04.2011 г. Предаването на мотивите е станало на 25.03.2011 г., т.е. 11 дни преди изтичане на абсолютната давност за наказателно преследване. Няма данни това действие на докладчика да е съзнателно и преднамерено, но обективно чрез забавянето на изготвянето на мотивите към присъдата на практика се е стигнало до невъзможност наказателното преследване да продължи и пред следващите съдебни инстанции. С това фактически се стабилизира оправдателната част на присъдата изцяло и осъдителната

й част по отношение на условното осъждане. В резултат на това и осъденият, и оправданите подсъдими имат основание да търсят отговорност от Република България пред Съда по правата на човека в Страсбург за разглеждане и приключване на делото в срок, който няма разумно основание за своята продължителност.

4. Инцидентна проверка на основание заповед на главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол № 33/02.08.2012 г. е извършена на дейността на съдия П. К. от Софийски градски съд по движението на делата на неин доклад за периода от 01.07.2011 г. до 15.08.2012 г. Проверката е констатираща, че:

Общо възложените на съдия П.К. дела за целия проверяван период са 70, а останалите несвършени към началото на проверявания период – 75. Свършени за периода от 01.07.2011 г. до 30.09.2012 г. – 112 дела. Останали несвършени дела към 30.09.2012 г. – 33 броя.

Изчислено е, че свършените дела представляват 77,2% от всички дела за разглеждане през периода (останали несвършени в началото на проверявания период и новопостъпилите).

От тях свършените първоинстанционни дела представляват 71% от всички първоинстанционни дела за разглеждане през периода. Свършените второинстанционни дела са 85% от всички разгледани през периода.

Съпоставката между постъпилите и свършените първоинстанционни и второинстанционни дела налага извода, че се наблюдава тенденция за намаляване с повече от 50% броя на делата, останали несвършени в края на периода в сравнение с предходния. Така, към началото на проверявания период останалите общо несвършени дела са 75, докато в края на периода – 30.09.2012 г. те са 33 дела.

За проверявания период съдия П.К. е насрочила за разглеждане общо 227 наказателни производства (първоинстанционни и второинстанционни), които са разгледани в общо 133 заседателни дни, в които не са включени дадените от нея дежурства - 12 дни. Общо за периода е заседавала 145 дни. Средно за времето, обхванато от проверката, броят заседателни дни на съдията е 8,87.

През октомври, ноември и декември 2011 г. и месеците май и юни 2012г., при максимален брой работни дни в месеца – 22, заседателните дни на съдия П.К. варират между 10 и 15.

Дадени препоръки на административния ръководител на СГС:

- Да упражнява постоянен и ефективен контрол върху спазване на сроковете за изготвяне на мотивите към присъдите от съдиите в наказателно отделение в СГС.

- Да създаде необходимата организация с цел приключване на делата, разглеждани от НО на съда в разумни срокове, като на всяко тримесечие бъде изисквана информация относно броя на ненаписаните съдебни актове по видове дела, докладчици, продължителността на просрочието и причините за това. В случаи на неоснователно забавяне на разглеждането на делата да предприеме мерки в рамките на своите правомощия.

5. Инцидентна проверка по сигнал от подсъдима по образуването и движението на нохд № 588/2009г. по описа на РС–Дупница. Констатирано е следното:

При наличие на реални възможности за своевременно пълно и всестранно изясняване на фактическата обстановка и при установено авторство на извършителите още към момента на извършване на деянието през 1997г., неефективното използване на механизмите, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс относно: възможността за разделяне на делото, провеждане на задочно производство, както и по отношение дисциплиниране на процесуалното поведение на обвиняемите, респ. подсъдимите, включително и относно налагане на адекватни мерки за процесуална в двете му фази общо 15 години.

Резултатът е неприемлив, още повече, че остава открит въпросът за стойността на разходите, който държавата е вложила в този наказателен процес, и каква цена още ще плати, след като през 2012г. производството вече е прекратено поради изтичане на абсолютната погасителна давност за деянията, предмет на обвинителния акт.

Органите на досъдебното производство и съда не са спомогнали в пълна степен за изпълнение на основната задача, определена в чл.1,ал.1 от Наказателния кодекс - да защитава от престъпни посегателства личността и правата на гражданите и цялостния установен в страната правов ред.

Дадени препоръки:

Административните ръководители на Районна прокуратура – гр.Дупница и на Районен съд – гр.Дупница, предвид правомощията си, определени съответно в чл.140 и чл. 80, ал.1 от ЗСВ да организират общи събрания на прокурорите и на съдиите в съответните съдебни органи, на които събрания да се обсъди Актът от извършената

инцидентна проверка и да се набележат мерки за недопускане в бъдеще на подобни нарушения на съдопроизводствената дисциплина.

б. Инцидентна проверка по постъпил сигнал от граждани, касаеща връщане на вещи, иззети като веществени доказателства е извършена в РП-Перник по образуването и движението на пр. пр. № 1726/2011г. (ДП № 268/2011г. по описа на 02 РУП гр. Перник) . Констатирани са нарушения:

а) По пр. пр. № 1726/2011 г. по описа на ПРП (ДП № 268/2011г. по описа на 02 РУП гр. Перник) :

В нарушение на разпоредбата на чл. 110, ал.3 от НПК, наблюдаващият прокурор, след като с постановление от 01.06.2011г. е отделил от материалите по ДП № 268/2011г. по описа на 02 РУП гр. Перник (пр. пр. № 1726/2011 г. по описа на ПРП) оригиналите на протокола за извършено претърсване и изземване, ведно с **иззетите веществени доказателства**, както и оригиналите на протоколи за оглед на веществени доказателства и ги е изпратил на СРП по компетентност, **не е предал и самите веществени доказателства**. Така вместо физически да следват отделените материали, веществените доказателства са оставени на съхранение при вече некомпетентен орган .

В нарушение на разпоредбата на чл. 110, ал. 5 от НПК **иззетите като веществени доказателства банкноти** не са били предадени за пазене в търговска банка, обслужваща държавния бюджет, или в Българска народна банка, а **са оставени на съхранение в касата на разследващия орган** , където продължават да се намират и след отделянето им от ДП № 268/2011г. по описа на 02 РУП гр. Перник.

б) По пр. пр. № 27076/11г. по описа на СРП (ДП № 2003/2011г. по описа на 06 РУП – СДВР):

В нарушение на разпоредбата на чл. 110, ал.3 от НПК, наблюдаващият прокурор от СРП, след като е приел по местна подсъдност материалите, съставляващи разделено дело от ДП № 268/2011г. по описа на 02 РУП гр. Перник (пр. пр. № 1726/2011 г. по описа на ПР-Перник), не е изискал и приел всички отделени веществени доказателства, които и към момента на проверката се намират в ОДМВР - Перник.

В нарушение на разпоредбата на чл.243, ал.2 от НПК, наблюдаващият делото прокурор не се е произнесъл с постановлението си за прекратяване на наказателното производство от 31.01.2012г. по въпроса за всички веществени доказателства, а само за част от тях (три броя радиостанции, заедно със зарядните им

устройства), които са били обект на експертиза по това досъдебно производство.

Дадени препоръки:

- **Административният ръководител на РП-Перник** да предприеме необходимите мерки за стриктно спазване разпоредбата на чл.110 ал.5 от НПК, отнасяща се за съхранение на парични средства и ценности, иззети като веществен доказателства по наблюдавани от РП-Перник наказателни производства.

- **Административният ръководител на СРП** да обърне внимание на прокурори от СРП да спазват стриктно разпоредбата на чл. 243, ал.2 от НПК и при прекратяване на наказателното производство да се произнасят и по въпроса за веществените доказателства.

Независимо от отправените препоръки проверяващите считат, че с оглед липсата на произнасяне от страна на наблюдаващия прокурор от СРП по въпроса за веществените доказателства след прекратяване на наказателното производство, на основание чл. 54, ал.1, т.7 от ЗСВ, Инспекторатът следва да отправи сигнал до административния ръководител на Софийска градска прокуратура, който съобразно правомощията си по чл. 46, ал.3 от НПК да извърши проверка на постановлението му от 31.01.2012г., с което е прекратено наказателното производство по пр.пр. № 27076/11г. по описа на СРП (ДП № 2003/2011г. по описа на Об РУП – СДВР).

Предприети действия: С писмо изх.№1353/03.05.2012г. административният ръководител на РП-Перник е уведомил ИВСС за свикано Общо събрание на прокурорите при РП-Перник, на което са дадени указания за изпълнение на препоръките в акта на ИВСС.

7. Инцидентна проверка по сигнал в РС - Велико Търново, по която ИВСС констатира извършено от съдия от РС - Велико Търново **нарушение на принципа на случаен подбор на съдията - докладчик по чл. 9 от ЗСВ.**

Проверката е приключила със становище, изпратено до ВСС, за прилагане към кадровото досие на магистрата, до Председателя на Комисията на ВСС „Предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с ИВСС”, както и до административния ръководител на ОС– Велико Търново и заместник-административния ръководител на РС– Велико Търново.

Отправени са **следните препоръки** до заместник-административния ръководител на РС-Велико Търново:

- Да направи проверка на разпределението на гражданските дела, извършено от съдията, считано от 23.04.2012 г. и да набележи мерки за недопускане на разпределение на дела в противоречие с разпоредбата на чл. 9 от ЗСВ и Вътрешните правила за случайния подбор на разпределение на делата чрез програмен продукт Law choice на РС - Велико Търново.

- На основание чл. 327 от ЗСВ да приложи дисциплиниращата мярка „обръщане на внимание” на съдията за констатираното нарушение, ако прецени, че не са налице условия за ангажирането на дисциплинарна отговорност с оглед тежестта на констатираното нарушение.

Предприети действия: В Инспектората е получена информация, че заместник- административният ръководител на РС-Велико Търново е **обрънал внимание** на съдията от РС-Велико Търново за констатираното нарушение на принципа на случайния подбор по чл. 9 от ЗСВ.

8. Инцидентна проверка по гр.д. № 20986/2009. г. и гр.д. № 26146/2011 г. по описа на Софийски районен съд, 73-ти състав.

Проверката е инициирана с два сигнала - вх.№ Ж-01-189/01.03.2012 г. и вх.№ Ж-01-235/16.03.2012 г. на адвокати от САК. Обхватът на проверката е разширен и включва всички съдебни актове, постановени през 2011 г., разпределени на 73-ти състав, нерешени към 20.03.2012 г.

Констатирано е системно неспазване на процесуалните срокове за решаване на делата, което съставлява дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал.1 от ЗСВ.

На административния ръководител е препоръчано да предприеме следните мерки:

- Да издаде заповед за определяне на краен срок за приключване на делата с постановяване на съдебен акт, както и ежеседмично администриране и обработване на постъпилия доклад.

- Да прилага последователно добрата практика в СРС за контрол по отношение действията на съдиите за своевременното администриране и приключване на делата в предвидените процесуални или в разумни срокове, и при спазване на разпоредбите на чл. 235, ал.5 от ГПК.

- Да предостави на Инспектората копие от издадената от председателя на СРС заповед, с оглед извършване на контролна проверка по нейното изпълнението.

- Да упражни правомощията си по чл. 311, т.1 от ЗСВ, като наложи дисциплинарно наказание „порицание” на председателя на състава (докладчик по делата) на основание чл. 308, ал.1, т. 2 от ЗСВ.

Към момента на изготвяне на отчетния доклад в ИВСС не е постъпила информация за изпълнение на препоръките, въпреки изпратените на председателя на СРС напомнителни писма. Поради това през 2013 г. предстои извършването на контролна проверка.

9. Инцидентна проверка по сигнал № Ж-01 - 997/2012 г. в **Районен съд-Дупница с предмет:** неприключилите към 15.11.2012 г. производства, образувани преди 01.01.2011 г.; спрените производства към 15.11.2012 г.; постановените решения след едномесечния срок, за периода 01.01.2011 -15.11.2012 г.

Препоръчано е на председателя на РС-Дупница:

- Да упражнява постоянен контрол върху дейността на служба „Съдебно деловодство” за отстраняване на констатираните с акта пропуски и за спазване на изискванията на ПАРОВАС при движението и подреждането на делата и при въвеждане и съхранение на информацията по всяко дело в деловодната програма на съда.

- Да осигури ежемесечни проверки на съдебните производства, чието разглеждане е продължило повече от посочен в заповедта период –например, 2 години, включително и спрените производства; информацията по движението на преюдициалните дела да се отразява и съхранява в кориците на спрените дела.

- Да организира и контролира стриктното въвеждане на всички необходими данни в електронната деловодна програма, свързана с образуването, администрирането, движението и приключването на делата.

- Да осъществява контрол за своевременното администриране на ненасрочените дела, и постановяването на съдебните актове при съобразяване с нормата на чл. 235, ал.5 от ГПК.

- Да не разрешава използването на редовен платен годишен отпуск преди приключването на обявените дела и да се регламентира строга зависимост между резултатите от работата и евентуалното допълнително материално стимулиране.

10. Инцидентна проверка въз основа на сигнал вх.№ Ж-01-420/10.05.2012 г. и заповед на главния инспектор е извършена проверка на срочността на произнасяне на съдебните решения на 69 – ти граждански състав на Софийски районен съд, за периода 2011 г. и

първото тримесечие на 2012 г. Конкретен повод за проверката са оплаквания по гр.д. № 21745/2011г.

Проверката е констатирала системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони и допускани слабости в организацията на работата на 69-ти състав.

Направено е предложение до административния ръководител на СРС да упражни правата си по чл. 327 от ЗСВ за прилагане на дисциплиниращата мярка „обръщане на внимание” на съдията, председател на състава.

11. Инцидентна проверка във връзка с постъпил сигнал вх. рег. № Ж-01-175/27.02.2012 г. и на основание Заповед № Ж-01-175/13.03.2012 г. на главния инспектор на Инспектората, е извършена в **Софийски градски съд, Въззивно отделение, IV-Б въззивен състав.**

Проверката приключи с акт, в който са направени констатации за наличие на съществен брой дела, по които съдии от състава не са спазвали законоустановените срокове, предвидени в чл. 190 от ГПК (отм.), съответно чл. 235, ал. 5 от ГПК, за постановяване на крайните съдебни актове.

Във връзка с направените в обстоятелствената част на акта констатации, **ИВСС е дал препоръки:**

- За оптимизиране сроковете по насрочване, движение и приключване на делата във Въззивно отделение на СГС.

- Предложение до ВСС, направено на основание чл. 312, ал. 1, т. 3 и чл. 316, ал. 1 от ЗСВ, във вр. с чл. 54, ал. 1, т. 6 от ЗСВ и решение на ИВСС от 14.05.2012 г., Протокол № 10/14.05.2012 г., за образуване на **дисциплинарно производство срещу съдия Р. К.** –от Софийски градски съд, за извършено дисциплинарно нарушение, попадащо в хипотезата на чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ - системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони.

По предложението на ИВСС е образувано д. п. № 8/2012 г. на ВСС. С решение по протокол № 37 от заседание на ВСС, проведено на 20.09.2012 г., на съдия Р.К. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 от ЗСВ – намаляване на основното трудово възнаграждение в размер на 15% за срок от една година.

12. Инцидентна проверка във връзка с постъпил сигнал вх. рег. № Ж-01-279/28.03.2012 г. и на основание Заповед № Ж-01-279/23.04.2012 г. на главния инспектор на ИВСС, е извършена по оплаквания за нарушения, допуснати от РС – Благоевград по ч. гр. д.

№ 615/2012 г., образувано по реда на чл. 390 ГПК. Проверката по посочения сигнал прерасна в **тематична проверка по чл. 390 ГПК**, за периода от 01.01.2012 г. до 30.04.2012 г. Проверката завърши с акт със следните обобщени резултати:

Проверката не установи необосновано забавяне при администриране на делата. Всички молби и книжа се докладват още същия, най-късно на следващия ден от постъпването им. Делата по чл. 390 ГПК се докладват веднага след образуването им.

Разпорежданията на съда се изпълняват своевременно.

При допускане на исканото обезпечение съдът надлежно е изследвал допустимостта, вероятната основателност (обезпеченост с доказателства) на бъдещия иск, обезпечителната нужда и исканата обезпечителна мярка. Определенията, с които е уважавана молбата за допускане на обезпечение са мотивирани, с изследване на предпоставките, регламентирани в чл. 391 ГПК.

Въз основа на направените в акта констатации бяха дадени **следните препоръки:**

- Да се уеднакви практиката относно размера на определяната парична гаранция;

- Председателят на РС – Благоевград да осъществява контрол по отношение организацията на работа на съдия Г.Т., относно стриктно спазване на изискванията на чл. 395, ал. 2 ГПК за разглеждането на молбата в закрито заседание в деня на подаването ѝ, както и на императивните разпоредби относно родовата и местната подсъдност, регламентирани в чл. 390 от ГПК.

13. Инцидентна проверка във връзка с постъпил сигнал вх. рег. № Ж-01-319/11.04.2012 г. и Заповед № Ж-01-319/04.07.2012 г. на главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет, е извършена в **Софийски градски съд, Въззивно отделение, II-В състав**.

Проверката приключи с акт, в който са направени констатации за това, че към момента на нейното извършване, съдия З.Ч. е допуснала неоснователно забавяне по голям брой дела, изписани към момента на изготвяне на акта на ИВСС.

Във връзка с констатираните нарушения на сроковете за решаване на делата, **ИВСС е дал препоръки:**

- Оптимизиране на сроковете по приключване на делата от всички съдии във Въззивно отделение на Софийски градски съд;

- Определяне на срок за постановяване на крайните съдебни актове;

- Неизпълнението на определените във връзка с проверката срокове да бъде обвързано с предприемане на мерки от страна на административния ръководител, който, при съобразяване с изискванията на чл. 309 от ЗСВ, да упражни правомощията си по чл. 311, т.1 за налагане на дисциплинарни наказания по чл.308,ал.1,т.1и 2 от ЗСВ; или правомощията си по чл.312,ал.1,т.1 от ЗСВ, за инициране на предложение до наказващия орган ВСС за образуване на дисциплинарни производства, в хипотезата на чл. 308, ал.1, т.3-6 от ЗСВ.

V. ПРЕПИСКИ, ОБРАЗУВАНИ ПО СИГНАЛИ, ЖАЛБИ, МОЛБИ

Дейността на Инспектората във връзка с постъпили сигнали на граждани, юридически лица, държавни органи или на съдии, прокурори и следователи, е конституционно скрепена с нормата на чл. 132а, ал.7 от Основния закон на Република България.

За периода 01.01.2012 г. – 31.12.2012 г. в Инспектората към Висшия съдебен съвет са постъпили общо 1656 оплаквания за допуснати нарушения от съдебните органи.

От тях 1196 са нови жалби (1166 от граждани и 30 от институции). Постъпили са 460 допълнения по сигнали от предходни години и 102 възражения по приключили преписки.

За посочения период е приключена работата по 1188 преписки, като със становища е отговорено на 938 броя, актове са изготвени по 24 преписки, а 123 са изпратени по компетентност до други институции. Сто и три преписки са оставени без движение. Отговорено е на 159 допълнения по преписки от предишни години.

Изготвени са 60 отговора по възражения.

По актове и становища на Инспектората са отправени 223 препоръки до административни ръководители.

Работата по сигналите, жалбите и молбите на граждани и юридически лица е от особено значение за преценката относно работата на съдебните органи. Разкриването на нарушенията на правата на страните в процеса, иницирането на предложения за санкционирането на нарушителите, приносът за възможното интензифициране на съдопроизводствените действия – това са механизмите, с които в рамките на своите правомощия Инспекторатът може да въздейства не само за подобряването работата на съдебните органи, но и за връщането на доверието на отделния гражданин в българското правораздаване.

VI. СИГНАЛИ ПО ЧЛ. 54, АЛ.1, Т.5 и 7 ЗСВ

Законът за съдебната власт в чл. 54, ал.1, т.5 от ЗСВ включва в правомощията на Инспектората задължението при нарушения, установени при осъществяване на проверките, да сигнализира административния ръководител на съответния орган на съдебната власт и Висшия съдебен съвет; а по чл. 54, ал.1, т.7 - да отправя сигнали, предложения и доклади до други държавни органи, включително до компетентните органи на съдебната власт.

А. През 2012 г. ИВСС е отправил следните сигнали и предложения до други държавни органи, включително до компетентните органи на съдебната власт:

1. Сигнал до главния прокурор на Република България и председателя на ОС - Плевен по повод констатирано от ИВСС нарушение по наказателно дело, по което неправилно е приложен институтът на условното осъждане. Решението на окръжния съд, по което е допуснато същественото нарушение, не е проверено по касационен ред, поради което е налице основанието на чл. 422, т.5 от НПК за възобновяване на делото. Инспекторатът не е сред кръга на лицата, които могат да направят искане за възобновяване на наказателното дело, затова е сигнализирал компетентния орган – главния прокурор на Република България.

Предприети действия от ВКП: В Инспектората към ВСС е получен отговор от заместник - главния прокурор при ВКП, че след извършена проверка по сигнала е направено искане от главния прокурор на Република България чрез ОС-Плевен до ВКС за възобновяване на наказателното производство.

2. Сигнал до главния прокурор на Република България във връзка с констатирани нарушения при проведена планова проверка в РС - Свиленград и ОС – Хасково за възобновяване на нохд № 383/2011 г. по описа на РС – Свиленград с оглед правомощията на главния прокурор по чл. 420, ал. 1 от НПК.

Предприети действия от ВКП: В ИВСС е получен отговор от ВКП, че във връзка със сигнала и констатираните нарушения главният прокурор е отправил искане до ВКС за възобновяване на нохд № 383/2011 г. по описа на РС – Свиленград, отмяна на постановената по него присъда № 550/14.11.2011г. и връщане на делото на РС– Свиленград за ново разглеждане от друг състав на съда.

3. Сигнал до главния прокурор на Република България, председателя на СРС и районния прокурор на СРП за предприемане на действия по повод констатациите на ИВСС при проверка по сигнал, подаден от директора на Агенция „Митници”, за извършено дисциплинарно нарушение - неизпълнение на служебни задължения от магистрати – съдия от СРС и прокурор от СРП по нохд № 10732/2012 г. по описа на СРС. Съдията по делото е одобрил споразумение по делото между двамата подсъдими от една страна и прокуратурата от друга, по силата на което им е наложено наказание лишаване от свобода при условията на чл. 66 от НК, въпреки, че и двамата преди това са били осъждани на лишаване от свобода за престъпление от общ характер и деянието по цитираното дело е извършено в изпитателния срок на предходните осъждания.

Инспекторатът е отправил сигнал до главния прокурор на Република България за възобновяване на наказателното дело.

Предприети действия от и.ф. главен прокурор на Република България : На основание чл. 419, ал. 1, изр. 2, чл. 420, ал. 1 пр. последно във вр. с чл. 422, ал.1, т.5 НПК е изготвено искане от 07.12.2012 г. от г-н Бойко Найденов - и.ф. главен прокурор на Република България за възобновяване на посоченото наказателно дело чрез СРС до ВКС. Административният ръководител на СРП е уведомил ВКП, че при подписване на въпросното споразумение действително прокурорът не е изпълнил служебните си задължения, с което е извършил дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307, ал. 4 т. 5 от ЗСВ. Във връзка с предложението, ИВСС е уведомен, че в случая не може да бъде образувано дисциплинарно производство, тъй като на 13.08.2012 г. прокурорът е бил освободен от заеманата длъжност.

4. Сигнал до главния прокурор на Република България за предприемане на действия във връзка с констатираните при планова проверка в РП - Казанлък три случая, при които влезли в сила присъди не са изпълнени поради изтекла давност.

Предприети действия от СГП: В ИВСС е получен отговор от СГП – постановление за отказ да се образува досъдебно производство. Прокурор от СГП е извършил проверка и е снел обяснения по случая от съдебния деловодител в РС -Казанлък и от съдията, постановил присъдите. **В трите случая присъдите са били изпратени от РС-Казанлък за изпълнение след изтичане на давността за изпълнение на наложените наказания, поради което присъдите не са приведени в сила**. Според констатациите от проверката на СГП няма данни съдията, постановил присъдите да е извършил

престъпление от общ характер по чл. 288 НК, чл. 294, ал.4 във вр. с ал. 1 и чл. 295 от НК. Не са събрани достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер и от съдебния деловодител. С оглед на изложеното СГП е постановил отказ да образува досъдебно производство.

5. Сигнал до главния прокурор на Република България във връзка с констатирани нарушения при проверки по сигнали на граждани, свързани със съхранението, предаването и връщането на веществени доказателства по наказателни дела, както и администрирането на молби и жалби, отнасящи се до разпореждане с веществени доказателства. Още през 2009 г. ИВСС след извършена тематична проверка за съхранението, предаването и връщането на веществени доказателства е изпратил сигнал до главния прокурор да осъществи правомощията си, регламентирани в чл. 138, т. 4 от ЗСВ с цел уеднаквяване на прокурорската практика при тълкуването и прилагането на разпоредбите на чл. 109-113 от НПК. При последващите планови и контролни проверки и проверки по сигнали на граждани, юридически лица и държавни органи се установява, че констатираните проблеми продължават да съществуват и ИВСС **изпраща нов сигнал** с цел предприемане на мерки от страна на ВКП, във връзка с тълкуването и прилагането на разпоредбите на чл. 109 - 113 от НПК.

6. Сигнал до административния ръководител на Апелативна прокуратура Велико Търново за предприемане на действия във връзка с констатациите на ИВСС при проверка по сигнал за забавено движение на пр. пр. №190/2007г. по описа на ОП – Ловеч (от образуването на досъдебното производство до настоящия момент са изминали повече от 5 години).

Предприети действия от административния ръководител на Апелативна прокуратура-Велико Търново: В ИВСС е получено уведомление, че във връзка със сигнала на ИВСС е извършена проверка, която констатира, че липсват данни за виновно неизпълнение на служебни задължения от прокурори от ОП-Ловеч.

7. Сигнал до административния ръководител на ОП-Добрич и главния прокурор на Република България във връзка с досъдебно производство **продължило повече от 14 години, което още не е приключило.** Сигналят е изпратен с цел евентуално търсене на дисциплинарна отговорност от прокурорите и следователите, работили по разследването и приключването на делото (при условие, че не е изтекла давността за търсене на такава) или да отразят допуснатите нарушения в атестациите им.

Предприети действия от административния ръководител на РП-Добрич и ОП-Добрич: В ИВСС са получени отговори от РП-Добрич и ОП-Добрич, че във връзка със сигнала е извършена цялостна проверка на разследването по цитираното в сигнала досъдебно производство. Установено е, че по досъдебното производство са работили последователно през годините трима наблюдаващи прокурори като двама от тях, при които забавянето е най-голямо, от години не работят в РП-Добрич, поради което спрямо тях не може да се търси дисциплинарна отговорност. След извършения анализ на работата на последния наблюдаващ прокурор от РП - Добрич административният ръководител на РП-Добрич със своя заповед № 18 от 29.02.2012 г. е **обърнал внимание по чл. 327 ЗСВ** на същия за допуснатото нарушение по организацията на работата по досъдебното производство и е издал три разпореждания за предприемане на мерки за спазване на процесуалните срокове. Със Заповед № 180/24.09.2009г. е наложено дисциплинарно наказание „забележка” на следовател от ОСЛО при ОП- Добрич, за допуснато дисциплинарно нарушение през 2009 г. по това и още две досъдебни производства.

8. Сигнал до административния ръководител на ОП - Бургас във връзка с проверка по сигнал; препоръка да извърши служебна проверка на постановление на РП - Бургас, съобразно разпоредбата на чл. 243, ал. 9 от НПК, с оглед предприемане на действия съобразно правомощията му по НПК.

Предприети действия от ОП - Бургас: В Инспектората е получен отговор, че ОП - Бургас е извършил проверка във връзка със сигнала и не са констатирани нарушения на процесуалните правила и материалния закон.

9. Сигнал до министъра на вътрешните работи относно приложението на чл. 9, ал. 4 от Инструкция за провеждане на предварителни проверки на министъра на вътрешните работи и главния прокурор на Република България. Повод за сигнала са констатациите на ИВСС при извършена планова проверка на дейността на ОП - Стара Загора, че продължителността на някои от предварителните проверки, провеждани от ОД на МВР- Стара Загора, драстично надвишава максималния 6-месечен срок, установен в чл. 9 от Инструкцията.

Предприети действия от МВР: В ИВСС е получен отговор, че при извършената по сигнала проверка в ОД на МВР- Стара Загора е установено дисциплинарно нарушение от инспектор - разузнавач в сектор „Противодействие на икономическата престъпност”, за което

със Заповед № 57963/01.10.2012 г. му е наложено дисциплинарно наказание, предвидено в ЗМВР.

10. Сигнал до директора на Дирекция „Инспекторат” на МВР за предприемане на действия, съгласно правомощията му по ЗМВР във връзка с констатирани при проверка по сигнал пропуски в работата на служителите от РУП – Велинград при ПР на МВР - Пазарджик, които с бездействието си са затруднили извършването на процесуално-следствените действия и доказване на обвинението по пр. пр. 855/2011 г. по описа на РП- Пазарджик.

Предприети действия от МВР: В ИВСС е получен отговор от МВР, че по изложените в сигнала факти и обстоятелства са извършени проверки от ГД „Криминална полиция” – МВР и ОД на МВР – Пазарджик. Установено е, че двама от полицаите не са изпълнили служебните си задължения, за което деяние е следвало да им бъде наложено дисциплинарно наказание. Спрямо виновните полицейски служители не е проведено дисциплинарно производство, а преклузивните срокове са изтекли. За нарушението на служебната дисциплина директорът на ОД на МВР - Пазарджик следва да вземе отношение спрямо временно назначения на длъжността началник на РУП - Велинград.

11. Сигнал до министъра на вътрешните работи за предприемане на необходимите действия за обучение на полицаите във връзка с констатираните процесуални пропуски в РП - Казанлък. Сигналят се отнася до неспазването на процесуалните правила при оглед на местопроизшествие. Съгласно чл. 214, ал. 2 от НПК в протокола за оглед на местопроизшествие следва да бъде посочен законният повод и данните за извършено престъпление.

Б. През 2012 г. са постъпили отговори по отправени сигнали и предложения от ИВСС през 2011 г. за предприетите действия от съответните държавни органи, включително компетентните органи на съдебната власт, както следва:

1. През март 2011 г. ИВСС е отправил сигнал до главния прокурор на Република България и завеждащия отдел „Инспекторат” при ВКП във връзка с данни за сериозни нарушения по движението на следствено дело по описа на СРП, както и данни за извършени престъпления от страна на прокурори.

Предприети действия от отдел „Инспекторат” при ВКП: В Инспектората е получен отговор от ВКП, че във връзка със сигнала е извършена проверка, анализирани са материалите по досъдебното

производство и са изискани обяснения от наблюдаващия прокурор. Констатацията от проверката е, че са налице достатъчно данни за нарушаване на служебни задължения от страна на магистрата, което е основание за ангажиране на дисциплинарната му отговорност. С оглед изминалия период от откриване на нарушението и отказа на компетентния орган – административния ръководител – районен прокурор на СРП да образува дисциплинарно производство (писмо № НСН 229 от 22.07.2011 г.), ВКП уведомява Инспектората, че не е налице законово основание за започване на дисциплинарно производство към момента на проверката, поради което преписката на ВКП е прекратена.

2. През ноември 2011 г. ИВСС е отправил сигнал до главния прокурор на Република България за възобновяване на наказателно производство във връзка с извършена от ИВСС проверка по сигнал, подаден от директора на Териториална дирекция на Националната агенция по приходите - Бургас относно невъзможността на данъчна служба да изпълни наказанието конфискация на една втора от имуществото на осъден на пет години лишаване от свобода, тъй като в присъдата съдът не е конкретизирал имуществото, предмет на конфискация.

Предприети действия от ВКП: В ИВСС е получен отговор, че след проучване на сигнала от ВКП са направени констатации за допуснати нарушения и с оглед предотвратяването им при воденето на наказателни дела за престъпления, за които се предвижда наказание „конфискация”, на апелативните прокуратури в страната са изпратени указания да предприемат действия за недопускане на този вид нарушения от прокуратурите от съответните апелативни райони.

3. През 2012 г. в ИВСС е постъпил нов сигнал, също отнасящ се до възникнали затруднения при изпълнение на присъда от ТД на НАП-Бургас, в която се предвижда наказание „конфискация”. ИВСС е изпратил сигнал до завеждащия отдел „Съдебен и изпълнение на наказанията” при ВКП с предложение да се направи необходимото за отменяване на присъдата в нейната неизпълнима част.

VII. УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА

A. Сигнали до компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления при противоречива съдебна практика, установена при осъществяване на дейността на Инспектората.

Важен аспект от дейността на ИВСС, изискващ задълбочени познания и висок професионализъм, е откриването и обобщаването на противоречива съдебна практика. **По изпратените през 2010г. и през 2011г. сигнали са приети тълкувателни решения на ВКС и ВАС, което е довело до уеднаквяване на съдебната практика.** Точното и правилно прилагане на закона има много важен антикорупционен ефект.

1. По изпратен сигнал от ИВСС през 2010 г. до председателя на ВКС във връзка с констатирана противоречива съдебна практика по приложението на чл. 189, ал. 3 от ГПК /отм./ и чл. 236, ал. 3 от ГПК. **Образувано е тълкувателно дело № 1/2011г. на ВКС и ОСГКТК на ВКС и е постановено Тълкувателно Решение № 1 от 10.02.2012 г.**

2. По предложение на ИВСС до председателят на ВКС по повод установена противоречива съдебна практика, при извършена тематична проверка проведена през август 2011 г. Общото събрание на съдиите от Наказателната Колегия на ВКС (ОСНК), постанови **Тълкувателно Решение № 2 от 11 октомври 2012 г.,** с което да се уеднакви практиката по приложението на чл. 72, ал. 1 от НПК при вземане на мерки за обезпечение на глобата, конфискацията и отнемането на вещи в полза на държавата.

3. По предложение на ИВСС до председателят на ВКС по повод констатирана противоречива съдебна практика от различни състави на Гражданска колегия на ВКС по прилагането на чл. 282, ал.2, т.2 ГПК Общото събрание на съдиите от ГК на ВКС (ОСГК) постанови **Тълкувателно решение № 8 от 31.10.2012 г.** по **тълкувателно дело № 8/2012 г.,** за уеднаквяване на практиката относно понятието „обжалваем интерес”, визирано в чл. 282, ал. 2, т. 2 ГПК и начина на определяне на дължимото от молителя обезпечение при разглеждане на искания за спиране изпълнението на въззивното решение.

4. През 2012г. ИВСС е изпратил сигнал до председателя на ВКС и председателя на Апелативен съд-Пловдив по повод констатирана противоречива практика на съдилищата в района на Апелативен съд-Пловдив относно прилагането на разпоредбата на чл. 53, ал. 1, б. „а” от НК за престъпление по чл. 234 от НК и приложението на чл. 72 от НПК във вр. с чл. 53, ал. 1, б. „а” от НК, когато превозното или преносното средство е послужило за извършване на престъпление по чл. 234 от НК.

5. През 2012г. ИВСС е отправил сигнал до заместник-председателя на ВКС и председател на Наказателна Колегия във връзка с констатирани случаи на различна практика по прилагането на чл. 247, ал. 1, т. 2 от НПК при образуването на НЧХ делата в различните съдилища. С оглед констатациите ИВСС предлага при бъдещи промени на НПК да се предложи на законодателния орган в чл. 247, ал. 1, т. 2 НПК към израза „с разпореждане на председателя на съда” да се добави „или упълномощено от него лице”.

6. През 2012 г. ИВСС е изпратил сигнал до председателя на ВАС по повод процесуалното участие на ИВСС в съдебната фаза на дисциплинарните производства. Сигналят е за противоречиво прилагане на АПК и ЗСВ от различните състави на ВАС – седмо отделение. В голяма част от дисциплинарните дела пред Върховния административен съд Инспекторатът не е конституиран като заинтересована страна, което му ограничава възможността да осъществява процесуалното си право на жалбоподател, като вносител на предложението в случаите, когато не е доволен от решението на ВСС и има законно право да го обжалва пред касационната инстанция на основание чл. 210, ал. 2 АПК. Различното прилагане на закона от съставите на седмо отделение на ВАС води до нарушаване принципа на равенство за всички лица в процеса, които са заинтересовани от изхода на производството и имат равни процесуални възможности да участват в тях за защита на своите законни права и интереси (чл. 8 АПК). Различният подход налага необходимостта от обсъждане на въпроса от съдиите от седмо отделение на ВАС и от приемане на единно становище по приложението на АПК и ЗСВ.

7. През 2012 година ИВСС е изпратил становище до зам. председателя на ВКС и председател на Наказателна Колегия по ТД-3/2012 г. за приемане на тълкувателно решение от ОСНК по някои въпроси, свързани с приложението на чл. 309, респ. чл. 317 вр. чл. 66 и чл. 57 от НПК. Искането за приемане на тълкувателно решение е отправено от Министъра на правосъдието и е по повод констатирана противоречива съдебна практика, свързана с произнасянето по мерките за неотклонение от въззивната инстанция по реда на чл. 317 във вр. с чл. 309, ал. 1 от НПК, която води до неправилно приложение на закона.

Б. Уеднаквяване на съдебната практика на общи събрания на съдебните органи

Инспекторатът следи и за разнопосочна практика в един и същ съдебен орган, като прави препоръки да се проведе общо събрание, с

цел преодоляване на противоречивата съдебна практика в съответния орган.

Например:

1. След извършена проверка по сигнал е констатирана противоречива съдебна практика в РС-Варна и ОС-Варна относно преценката на редовността на записа на заповед и съответствието на съдържанието му с разпоредбата на чл. 535 от Търговския закон. Съдебните състави преценяват по различен начин редовността на различни реквизити и форма записи на заповед, в резултат на което са постановени противоречиви решения, както по частните дела, така и по делата с правно основание чл. 422 от ГПК. ИВСС е отправил препоръка до административните ръководители на РС-Варна и ОС-Варна да свикат общи събрания на съдиите, на които да се анализира и обобщи практиката на окръжния и на районния съд относно преценката на редовността на записа на заповед и съответствие на съдържанието му с разпоредбата на чл. 535 от ТЗ, с оглед недопускане на противоречиви съдебни актове по чл. 417 и чл. 422 от ГПК.

2. Направена е препоръка за уеднаквяване на съдебната практика по чл. 390, ал.3 от ГПК за определяне на началния момент, от който започва да тече срокът за представяне на доказателства за предявения иск – в актовете за извършени проверки по граждански и търговски дела в съдилищата в съдебен район Пловдив и съдебен район Смолян.

3. Дадени са указания за уеднаквяване на практиката в проверените съдилища в съдебен район Стара Загора, съдебен район Кърджали и съдебен район Пазарджик, при постановяването на съдебните актове по чл. 131 от ГПК - отговор на исковата молба и чл. 140 от ГПК – подготовката на делото в закрито заседание, както и аналогичните процесуални правила при производството по търговски спорове – чл. 367 и чл. 374 от ГПК.

VIII. ДЕЙНОСТ НА ИВСС ЗА УСТАНОВЕНИТЕ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВОТО НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ДЕЛАТА В РАЗУМЕН СРОК

Глава трета „а” от ЗСВ, чл.6 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (за периода 1.10.2012г. – 31.12.2012 г.)

С измененията на Закона за съдебната власт (ЗСВ), Обн. ДВ, бр. № 50/03.07.2012г., в сила от 1.10.2012 г. в ИВСС се създаде специализирано звено за разглеждане на жалби срещу нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок

(нарушение на чл. 6 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи). Съгласно чл. 60а от ЗСВ по реда на Глава Трета "а" се разглеждат заявления на граждани и юридически лица срещу актове, действия или бездействия на органите на съдебната власт, с които се нарушава правото им на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

В кратък срок след приемането на промените в ЗСВ ИВСС проведе конкурс за назначаване на 14 щатни бройки експерти за работа в новото специализирано звено, което функционира от 1 октомври 2012 г. Съвместно с Министерството на правосъдието бяха проведени две обучения на експертите в специализираното звено, във връзка със съдебната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ).

Допълнителните средства за създаване на специализираното звено към ИВСС бяха отпуснати с ПМС № 209 от 11.09.2012 г., публикувано в ДВ бр. 71 от 18.09.2012 г. и въпреки кратките срокове Инспекторатът успя да проведе успешно процедура по Закона за обществените поръчки за доставка на компютърна техника за работа на новите експерти, която техника беше доставена на 17 декември 2012 г.

В ИВСС се създаде нов отделен регистър по Глава Трета "а" от ЗСВ, в който се завеждат заявленията на гражданите и юридическите лица по чл. 60а от ЗСВ.

Инспекторатът изработи и публикува на интернет страницата на ИВСС образец на **Заявление и Декларация по чл. 60б, ал. 2 от Закона за съдебната власт** за улеснение на гражданите и юридическите лица при подаване на заявления по Глава Трета "а" от ЗСВ.

В периода **01.10.2012г. до 31.12.2012г.** в Инспектората са постъпили общо **79 броя заявления** по Глава Трета "а" от ЗСВ срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

За отчетния тримесечен срок, след извършени от ИВСС проверки са изготвени **40 констативни протокола**, които са изпратени на Министъра на правосъдието, на основание чл. 60 д от ЗСВ, заедно със заявленията и всички постъпили към тях документи.

При проверките е констатирано, че **12 броя заявления** са подадени **извън шестмесечния срок** по чл. 60а, ал. 4 от ЗСВ. За резултатите от проверките са съставени констативни протоколи, които на основание чл.60д от ЗСВ са изпратени на министъра на правосъдието.

За периода 01.10.2012г. до 31.12.2012г. **23** броя заявления по глава Трета „а” от ЗСВ са подадени по **висящи производства**, което според разпоредбата на чл. 60а, ал.4 от ЗСВ е условие, изключващо тяхното разглеждане.

В Инспектората са постъпили 25 броя заявления от един и същи жалбоподател - Момчил Добрев (от тях 14 броя като физическо лице и 14 броя като управител на юридически лица) по чл. 60 а от ЗСВ. Почти всички заявления са по **висящи производства**, и с оглед разпоредбата на чл. 60а, ал. 4 от ЗСВ няма основание за тяхното разглеждане.

В периода 01.10.2012г. до 31.12.2012г. са разгледани следните основателни заявления по Глава Трета „а” от ЗСВ:

1. В Заявление с вх. рег. № РС-12-7 от 04.10.2012г. се твърди, че производството по адм. дело № 1250/2002г. по описа на СГС, АК, III-г отд. и адм.д. № 3593/2005г. по описа на СГС, АО, III-3 състав (III-Б състав), е продължило десет години, като през този период редица съдебни процедури във връзка с разглеждането на жалбата, подадена на основание чл. 25, ал. 6 от ППЗСПЗЗ, са били необосновано дълги. Заявителят навежда оплаквания, че е нарушено правото му за разглеждане и решаване на делото в разумен срок. Претендира заплащане на обезщетение в размер на 8000 лв.

При извършената проверка по посочените административни дела е установено следното:

На 16.04.2002г. заявителят по чл. 60а от ЗСВ е подал жалба чрез Общинска служба „Земеделие и гори“ (ОСЗГ)- Банкя до СГС срещу частична преработка на влязъл в сила план за земеразделяне.

Въз основа на тази жалба, на 15.05.2002г. е образувано адм.д.№1250/2002г. по описа на СГС, АК, III-г отделение със страни: жалбоподателят, ответник - ОСЗГ – Банкя и заинтересована страна – Столична община. Спорът е приключил с окончателно Решение № 4960/2012г. по адм.д. № 2942/2012г. по описа на ВАС, **влязло в сила на 04.04.2012г.**

Общата продължителност на съдебното производство по адм. д. № 1250/2002г. на СГС, АК, III-г отд. и адм.д. № 3593/2005г. по описа на СГС, АО, III-3 състав (III-Б състав), от датата на образуването му пред СГС 15.05.2002г. до окончателното му приключване с Решение на ВАС от 04.04.2012г. е **10 години при движение на делата на две инстанции с връщане за ново разглеждане и последващо обжалване.**

Установени са забавяния, дължащи се на поведението на съда, които са описани и анализирани подробно при изготвянето на констативния протокол.

При касационните производства пред ВАС, съответно проведени през периодите от 12.07.2005г. до 17.11.2005г. и от 24.02.2011г. до 04.04.2012г. не са констатирани нарушения на процесуалните срокове, които са допринесли за забавяне на процеса.

Някои забавяния са пряка последица от поведението на заявителя, като невнасяне на депозит за допълнителни съдебно-технически експертизи, назначени от съда по молба на процесуалния представител на жалбоподателя. За забавянето е допринесъл и ответникът с процесуалното си поведение, който не е изпълнявал дадените му от съда указания за представяне на доказателства.

2. Заявление с вх. рег. № РС-12-20 от 11.10.2012г., в което се твърди, че производството по адм.д. №107/2003г. по описа на ОС-Габрово е продължило почти девет години. Заявителят твърди, че производството по цитираното дело е приключило едва на 29.05.2012 г. с влязло в сила решение №7530/2012 г. на ВАС. Въз основа на изложените в заявлението обстоятелства, заявителят претендира, че има право да му бъде изплатено обезщетение за това, че в резултат на действията на ОС-Габрово и ВАС производството по адм.д. №107/2003г. е продължило прекомерно дълго, с което е нарушено правото му на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

При извършената проверка е установено следното:

За начало на съдебното производство следва да се приеме 07.07.2003 г., на която дата заявителят е направил искане за изменение на отпуснатата му лична пенсия за осигурителен стаж и възраст пред РУ „Социално осигуряване” - Габрово, а за негов край 29.05.2012 г., когато е постановено окончателното решение по адм.д. №2940/2012 г. по описа на ВАС. По този начин разглеждането на делото **от образуването му до окончателното му приключване е продължило 8 г., 9 м. и 22 дни.**

Проверяващият екип по чл. 60а от ЗСВ е приел, че в резултат на пропуск на ВАС да се произнесе по касационната жалба на заявителя срещу решение № 17/24.03.2004 г. постановено по адм.д. №107/2003 г. по описа на ОС-Габрово, приключването на касационното производство е забавено за времето от 17.10.2005 г. до 29.05.2012 г.

IX. ДИСЦИПЛИНАРНА ПРАКТИКА

Участието на Инспектората в процеса на дисциплинарното производство чрез инициране на предложения до административните ръководители на съдебните органи или до наказващия орган – Висшия съдебен съвет при хипотезите, предвидени в Глава шестнадесета Дисциплинарна отговорност от ЗСВ, е безусловно един от сериозните механизми за въздействие на проверяващия орган за подобряване на работата на съдебната система.

1. Предложения за налагане на дисциплинарни наказания, отправени до ВСС.

През 2012 година Инспекторатът е отправил до ВСС **4 (четири)** предложения за образуване на дисциплинарни производства, от които 2 срещу съдии от Софийски градски съд, едно – срещу съдия от РС-Пазарджик и едно – срещу съдия от СРС.

Предложенията по видове дисциплинарни наказания са следните:

а) Направени са две предложения за налагане на дисциплинарни наказания по чл. 308, ал. 1 ЗСВ, без посочване на конкретен вид наказание;

б) Едно предложение за дисциплинарно наказание по чл.308,ал.1,т.3 от ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение от 10 до 25 на сто за срок от шест месеца до две години”;

в) Едно предложение за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т.4 от ЗСВ ”понижаване в ранг”;

По всички предложения са образувани дисциплинарни производства. По три от дисциплинарните преписки има произнасяне на наказващия орган. Наложено е едно дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т.6 от ЗСВ ”дисциплинарно освобождаване от длъжност” и едно наказание по чл. 308, ал.1,т.3 от ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 15 на сто за срок от една година”. Едно предложение за налагане на дисциплинарно наказание е отхвърлено от ВСС.

По едно от дисциплинарните производства Висшият съдебен съвет не се е произнесъл към момента на съставянето на отчета.

2.Предложения за налагане на дисциплинарни наказания, отправени до административните ръководители:

Във връзка с извършени комплексни планови проверки и проверки по сигнали, през 2012 година Инспекторатът е направил **предложения до административните ръководители** за налагане на

дисциплинарни наказания и дисциплиниращи мерки по отношение на **20 (двадесет) съдии и 7 (седем) прокурори, общо 27 предложения.**

За трима съдии и един прокурор проверяващият орган е направил предложение за налагане на наказание по реда на чл. 308, ал.1, т. 1 – „забележка”, а за един съдия наказание по реда на чл. 308, ал.1, т.2 „порицание”. За останалите магистрати е направено предложение за „обръщане на внимание” – дисциплинираща мярка по реда на чл. 327 от ЗСВ. Някои от предложенията са възприети и съответните наказания са наложени от административните ръководители, като например:

- един съдия от РС-Исперих е наказан със „забележка”;
- един съдия от СРС е наказан с „порицание”;
- административният ръководител на РП-Пазарджик е наказал прокурор с „порицание”;
- спрямо трима съдии - от РС-Велико Търново, РС-Варна и ОС-Смолян е приложена санкциониращата мярка „обръщане на внимание”;

Х. ПООЩРЕНИЯ

През 2012 г., в резултат на констатациите от извършените планови комплексни проверки на органи на съдебната власт и установена отлична организация на работата на магистрати и служители, Инспекторатът е отправил **1 (едно) предложение** на основание чл. 304, ал. 2 от ЗСВ до председателя на ВАС за поощрение на Теодора Точкова – председател на Административен съд-Хасково.

ХІ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Един от основните механизми за утвърждаване значението на Инспектората за реформата в съдебната система е **взаимодействието му с Висшия съдебен съвет**. През отчетния период са проведени **периодични съвместни заседания** на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, с участие на постоянни, специално излъчени представители на ИВСС. Извършено е обобщаване и анализиране на повтарящи се недостатъци и пропуски, проявявани при администрирането на съдебните органи, **на базата на констатациите на Инспектората** при извършването на комплексните планови, тематични и инцидентни проверки.

На 8.11.2012 г. ВСС разгледа на свое заседание (т. 23.2 от Протокол от заседание 48/08.11.2012 г.) **Анализ на обобщените**

резултати относно случайното разпределение на делата въз основа на тематичните и плановите проверки, извършени от Инспектората към ВСС в Апелативен район – Пловдив, за периода 01.01.2012 г. - 01.11.2012 г. Този анализ е внесен от Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, при взаимодействие с Инспектората. След обсъждане на анализа са взети следните решения от ВСС: 1. Приема анализа; 2. Препоръчва на горестоящите административни ръководители на съдилищата да извършват проверки относно спазването на принципа за разпределение на делата на случайния принцип съобразно изискванията на чл. 9 от ЗСВ на всеки шест месеца, в съответствие с правомощията им по чл. 86, ал. 1 и чл. 106, ал. 1, т. 1 от ЗСВ, като уведомяват Висшия съдебен съвет за резултатите от проверките; 3. Анализът на обобщените резултати относно случайното разпределение на делата въз основа на тематичните и плановите проверки, извършени от ИВСС в Апелативен район – Пловдив за периода 01.01.2012г. – 01.11.2012 г., да се публикува на Интернет страницата на ВСС.

През месец декември 2012г. е изготвен Анализ на обезпечителните производства по чл. 390 от ГПК въз основа на извършените планови проверки в съдилищата от Апелативен район – Пловдив, както и на основание тематични проверки на ОС -Ловеч, РС - Благоевград и РС- Велико Търново. Очакваният ефект от анализа е **уеднаквяване на практиката** при прилагането на разпоредбите по част IV от ГПК „Обезпечителни производства”. Анализът е изпратен на ВСС и на Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с ИВСС, за сведение и евентуални решения.

XII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Инспекторатът към ВСС осъществява сътрудничество с чуждестранни партньори, насочено преди всичко към обогатяване на опита, заимстване на добри практики и утвърждаване на международния авторитет на институцията. През 2012 година представители на ИВСС участваха в редица конференции, семинари и срещи, проведени с представители на европейски институции, държави - членки на ЕС и трети страни.

1. Участия в конференции и семинари

Главният инспектор Ана Караиванова участва в Третата международна конференция на Инспекторатите на съдебната система на страните - членки на ЕС, която се проведе на 4-5 юни 2012 г. в Рим

по покана на Вицепрезидента на Висшия съвет на съдебната власт на Италия г-н Микеле Виетти на тема „Отношенията между инспекциите и органите на съдебната власт в ЕС”. Във форума участваха представители на инспекторатите на съдебната власт на държавите – членки на ЕС - Италия, Франция, Испания, Холандия, Румъния, Естония, Литва, Португалия, Англия и Уелс, Шотландия, както и представители на инспекторатите на съдебната власт на Албания, Египет и Украйна. Инспекторатът изготви и изпрати на организаторите доклад на английски език за отношенията между българския Инспекторат към ВСС, Министерство на правосъдието и Висшия съдебен съвет. По време на конференцията докладът беше предоставен на всички участници.

Конференцията е продължение на процеса, който започна през 2008 г., с цел увеличаване обмяната на опит, както между инспекторатите от страните-членки на ЕС, така също и с трети страни. Първата конференция се проведе в Мадрид през 2008 г. на тема управление на системите за проверка и мониторинг на съдебните власти в ЕС. Втората конференция се проведе в Париж през 2010 г. на тема „Качествено правосъдие”. Третата конференция беше организирана по инициатива на Шестата комисия на Висшия съвет на съдебната власт на Италия.

Инспектор Янка Гочева взе участие в работна група по проект „Укрепване на капацитета на началното обучение чрез консолидиране на мрежата на магистратите наставници и актуализиране на модела на задължителното първоначално обучение”, проведено в периода 10-14 декември 2012г. в Париж, Франция.

2. Участие в срещи с международно участие

По Програмата за обмен на магистрати на Европейската мрежа за съдебно обучение през 2012 г. бяха организирани две срещи на инспекторите от ИВСС с магистрати от страни от ЕС.

В първата среща участваха главният инспектор Ана Караиванова и инспекторите Петър Раймундов, Албена Кузманова, Янка Гочева, Моника Малинова, Димана Йосифова и Весела Николова. По Обменната програма в срещата участваха прокурор Кармен Баркия от Окръжната прокуратура в Касерес (Испания), съдия Кармен Мартинес от Окръжния съд в Бадахос (Испания), съдия Марта Галиндо от Районния съд в Кория дел Рио (Испания), съдия Мишел Рош от Апелативния съд в Париж (Франция) и прокурор Себасиян Олтеану - заместник-административен ръководител на Районната прокуратура в Плоещ (Румъния).

Във втората среща участие взеха главният инспектор г-жа Ана Караиванова и инспекторите Светлана Бошнакова, Моника Малинова, Албена Костова, Любомир Георгиев. По Обменната програма в срещата участваха съдия Фабрицио Д'Алесандри от Административен съд-Неапол, Италия, съдия-следовател Жужа Мендола от Районен съд-Велетри, Италия, прокурор Петер Олафсон от Окръжна прокуратура-Гевлеборг, Швеция, съдия Сигор де ла Торе от Окръжен търговски съд – Бискай, Испания, Г-н Хосе Колома Чикот – съдия в Районен съд-Барселона, Испания.

По време на срещите бяха обсъдени въпросите за: натовареността на магистратите в България, Румъния, Франция, Испания, Италия и Швеция и начините, които се търсят на национално ниво за разрешаване на проблема; процедурата за повишаване в длъжност на магистратите; начинът на извършване на инспекции; дисциплинарната практика. Срещите по Обменната програма на Европейската мрежа за съдебно обучение се оценяват като една добра възможност да се дискутират важни проблеми, свързани със съдебната система.

При посещението си в България Директорът на Комисията за оценка работата на съдиите в щата Колорадо, САЩ г-жа Джейн Хауел се срещна с инспекторите от ИВСС. По време на срещата тя запозна присъстващите с избора на съдии в Колорадо и даде подробна информация за начина на оценяване и атестиране на дейността на съдиите в щата Колорадо, САЩ. Съдиите в САЩ нямат статут на несменяемост и се избират от населението. Комисията, оглавявана от г-жа Хауел, предоставя на гласоподавателите честна и обективна информация за съдиите при тяхното оценяване.

През отчетния период в ИВСС се проведе работна среща с г-жа Шерил Уолш – съдебен администратор на Федералния съд за централната област на щата Флорида, САЩ. Г-жа Уолш е бивш председател на Федерална асоциацията на съдебните служители и настоящ изпълнителен директор на Международната асоциация за съдебна администрация (IACA). Срещата беше организирана от посолството на САЩ в България и Българския институт за правни инициативи (БИПИ). На нея беше отделено специално внимание за разпределението на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение в България. По време на срещата г-жа Уолш представи американския модел за определяне на норма на натовареност на съдилищата, което е функционално свързано с определяне на броя съдии, планирането на бюджета и управлението на съдилищата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Инспекторатът безусловно доказва за времето от неговото създаване през 2008 година до настоящия момент, че е работещ орган, че полага всички необходими усилия, за да бъде постигнат очакваният от неговата дейност резултат за обществото: ефективност, предвидимост, независимост и отчетност на съдебната власт.

Отчитаме, че реално е постигнат общ дисциплиниращ ефект по отношение на бързината, прозрачността и уеднаквяване на съдебната практика, което е безспорен успех за цялата съдебна система – резултат, посочен и в оценката на Европейската комисия относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка.

В актовете от проверките и в анализите, изготвяни въз основа на събраната информация, изводите за постигнатите успехи се подкрепят от действителното състояние в работата на съдебната система. Констатациите сочат, че е установен много добър ред при администрирането на съдебните органи; че е налице трайна тенденция за спазване на процесуалните и разумните срокове при постановяване на съдебните актове; разпределянето на делата се извършва на принципа на случайния подбор съгласно чл.9 от ЗСВ; в по-голямата част от проверените съдилища по наказателните производства се констатира рязко намаляване на броя на върнатите за допълнително разследване дела; възобновена е практиката за извършване на проверки от председателите на окръжните и апелативните съдилища за работата на по-долустоящите по степен съдебни органи; работи се за уеднаквяване на практиката чрез провеждане на общи събрания на съдиите от съответния съд, което представлява сериозна антикорупционна мярка и т.н.

Негативните практики се сочат все повече като изключение. Изградените механизми за нетърпимост вътре в системата са гаранция за тяхното преодоляване.

Добрата организация на работата на административните съдилища доказва на практика успешната реформа, осъществена по отношение на административното правораздаване, въведена с приемането на Административнопроцесуалния кодекс (Обн., ДВ, бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г.).

Зад тези добри резултати от дейността на съдебните органи стоят и усилията на Инспектората, който със своята системна, последователна, принципна и непротиворечива практика работи за

усъвършенстване на съдебната система и за връщане на доверието на обществото в българското правораздаване.

Докладът е приет с решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 21/30.05.2013 г.

ПРЕДСТАВЛЯВАЩ ВСС:

Соня Найденова